

ÍNDEX

Resum executiu	2
1. Introducció	6
2. Metodologia	8
3. Jornada de llançament del procés participatiu	11
4. Fitxes	15
4.1 Meses sectorials	15
4.1.1 Mesa sectorial Menorca	
4.1.2 Mesa sectorial Eivissa	
4.1.3 Partits polítics	
4.1.4 Turisme i sector serveis	
4.1.5 Sector energètic	
4.1.6 ONG's	
4.1.7 Empreses	
4.1.8 Agricultura	
4.1.9 Recerca i Innovació	
4.2 Tallers de debat ciutadà	27
4.2.1 Manacor	
4.2.2 Menorca	
4.2.3 Eivissa	
4.2.4 Palma -Sa Riera-	
4.2.5 Formentera	
4.2.6 Palma -Estació Intermodal-	
4.2.7 Resum general	
4.3 Aportacions	45
5. Enquestes	50
6. Xarxes socials	63
7. Mitjans de comunicació	66
8. Conclusions	68
Annex 1: Documents aportats	71
Annex 2: Reculls de premsa	72
Annex 3: Recopilatori enquestes	86
Annex 4: Cartells	103

Resum executiu

Característiques generals

Planificació

- Transversalitat**
- La llei ha de ser **transversal** i incidir de forma concreta en **tots els sectors implicats** en el canvi climàtic
 - Les consideracions climàtiques han de formar part de tots els **plans sectorials**, en especial la **planificació urbanística i territorial**
 - S'ha d'evitar un pla de canvi climàtic extern funcionament de cada sector

- Objectius**
- S'han de marcar objectius de reducció d'emissions o "pressupostos de carboni" que siguin **clars i a curt termini** (anuals o cada pocs anys): els objectius generals s'han de convertir en fites concretes
 - En alguns casos s'indicava que les emissions 0 s'han d'assolir molt abans de 2050
 - Els objectius de reducció d'emissions han de ser **vinculants i per sectors**

- Avaluació**
- És fonamental una diagnosi del punt de partida de cada sector
 - Es planteja la necessitat d'un organisme per avaluar i supervisar el compliment dels objectius i la suficiència de les mesures
 - És necessari disposar de les dades i indicadors adequats per tal d'avaluar tant el punt de partida com l'evolució

Eines i mecanismes per aconseguir el canvi*

- Caràcter vinculant**
- La llei ha de ser capaç de garantir que els objectius es compleixin
 - De forma pràcticament unànime, es conclou per tant al procés participatiu que la llei ha de tenir la capacitat **d'imposar sancions** als incompliments

- Incentius i subvencions**
- La llei hauria de preveure **subvencions** perquè ciutadania, empreses i administracions avancin cap a la reducció d'emissions.
 - Es plantegen subvencions per a l'eficiència energètica en **edificis i maquinària**, la instal·lació de sistemes de **generació renovable** o l'adquisició de **vehicles elèctrics**
 - També es planteja la necessitat d'**eliminar les subvencions** (més o menys visibles) **als combustibles fòssils** i una revisió global de la fiscalitat (veure apartat específic).

- Sensibilització**
- Un àmbit fonamental identificat és la necessitat de **conscienciar a la ciutadania, empresariat i administracions**.
 - Es proposa reforçar l'**educació ambiental** a tots els nivells de formació reglada

Burocràcia i complexitat administrativa	No és suficient treballar només amb persones en edat escolar sinó que també cal realitzar campanyes de sensibilització dirigides al conjunt de la ciutadania
	- Durant el procés s'ha identificat la burocràcia administrativa com un dels obstacles que dificulten la lluita contra el canvi climàtic - S'assenyala específicament la necessitat de simplificar la tramitació de sistemes de generació renovable
Exemplificació administració	També s'ha considerat important que la pròpia administració lideri el canvi que proposa per al conjunt de la ciutadania
	En concret l'administració ha de calcular el seu impacte sobre el canvi climàtic, així com apostar per les energies renovables i el transport sostenible en el seu funcionament

*en ordre de prioritat o freqüència de les aportacions durant el procés, de major a menor

Fiscalitat

Recursos econòmics i humans	- Destaca durant el procés participatiu la importància de l'existència d'un pressupost i recursos humans específics i suficients per desenvolupar les polítiques de canvi climàtic - Es planteja concretament la creació d'un "fons climàtic" o "fons de carboni" per finançar o recompensar les activitats que suposin una reducció d'emissions o adaptació al canvi climàtic
	Es planteja que el fons de carboni es financii amb impostos finalistes
Impostos específics	Els impostos proposats inclouen a vehicles i a les activitats que suposin majors emissions de CO2 en general
	- Més enllà dels impostos i subvencions amb finalitat específica, s'ha de fer una revisió global de la política fiscal per tal de: - Evitar subvencions als combustibles fòssils - Baremar o incorporar criteris a altres línies de subvenció en funció de l'impacte climàtic - Incorporar bonificacions o deduccions fiscals en activitats que propiciïn la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle
Coherència de política fiscal	

Nota: Només a a la mesa del sector de serveis es va concloure que no era convenient establir un sistema fiscal que gravi les activitats contaminants per finançar les polítiques climàtiques

Àmbits temàtics concrets

En el procés participatiu han destacat els següents sectors, sobre els quals s'han fet les propostes que es sintetitzen a continuació.

Energia

De forma gairebé unànime es conclou que és necessari aspirar a descarbonitzar el sistema energètic, és a dir, passar a **un sistema 100% basat en renovables**

Dins l'àmbit de generació de renovables, afavorir l'autoconsum i trobar mesures per **compensar l'anomenat "impost al sol"** ha destacat com a principal prioritat.

També es planteja la necessitat d'aconseguir una **reducció del consum energètic**.

Tot i que son competències d'àmbit estatal, s'assenyala la necessitat de **substitució de combustibles**, així com un **programa de tancament de les centrals elèctriques tèrmiques**. Una nova estratègia energètica amb una generació descentralitzada d'energia que promogui la microgeneració i les energies renovables.

Es posa damunt la taula la necessitat de blindar Balears contra les prospeccions de combustibles fòssils.

Un **pla específic d'eficiència energètica a habitatges** també s'identifica com una línia prioritària.

Transports i mobilitat

La necessitat d'un pla integral de transport destaca com a proposta freqüent en aquesta línia, que hauria de **prioritzar el transport públic i el no motoritzat** per damunt del vehicle privat.

Destaquen com a mesures concretes la necessitat de plans o sistemes de mobilitat concrets per a empreses o entorns amb elevats nombres de treballadors, i l'impuls de sistemes de carsharing (vehicle compartit).

Destaca també la importància del vehicle elèctric. En concret, es proposa avançar a un model de 100% vehicles elèctrics, a ritmes que depenguin de cada illa, incentius per a afavorir l'adquisició de vehicles elèctrics, i la substitució de flotes de vehicles per elèctrics.

Els vehicles de lloguer s'identifiquen com a una flota clau en la que implementar la mobilitat elèctrica. En alguns casos es proposava també establir limitacions en aquesta activitat, mentre que en altres no hi havia consens al respecte.

Si bé suposa emissions inferiors al transport aeri, el transport marítim s'identifica al procés participatiu com un àmbit on actuar per reduir la contaminació.

Petjada de carboni

S'assenyala el mètode de càlcul de petjada de carboni com a indicador i etiqueta fàcilment comprensible de l'impacte al canvi climàtic de determinades activitats o productes.

Per a l'administració i les empreses, es proposa l'obligatorietat de calcular la petjada de carboni.

Per als productes, en especial els agraris, es planteja l'etiqueta de petjada de carboni com a oportunitat per fomentar el consum de producte local, així com una eina d'informació i sensibilització al consumidor.

Altres sectors

Durant el procés participatiu es van posar altres àmbits concrets damunt la taula amb una incidència sobre la política climàtica:

Una bona gestió dels **recursos hídrics** per minimitzar-ne les pèrdues i la necessitat de dessalació

Accions de forma transversal al sector del **turisme**, atesa la importància que té com a sector econòmic i consumidor d'energia.

Protecció d'espais naturals i ampliació de zones protegides davant la pressió afegida que suposen els impactes del canvi climàtic.

Les **TICs i la tele administració**, com a oportunitats per diversificar el model econòmic i reduir la necessitat de desplaçaments.

El **sector agrari**, per adaptar-lo als riscos que suposa el canvi climàtic, així com avançar en sobirania alimentària i agricultura ecològica.

Gestió dels **residus** pel seu potencial impacte sobre el canvi climàtic i el potencial

Principals reptes

Preocupacions, reptes i dificultats que es van identificar durant el procés i que la llei de canvi climàtic haurà d'encarar per tal de garantir una normativa adient.

Cal fer una integració efectiva de les **energies renovables en el territori**, i la importància de definir adequadament quines ubicacions poden ser aptes per a aquestes tecnologies

Manca de competències

Canvis de govern – i per tant necessitat de consens. Ha de ser una llei perdurable en el temps

Dificultat de l'encaix territorial per a les energies renovables. **Conflicte paisatgístic**

Necessitat de **recursos econòmics i humans** a l'administració

Poca **conscienciació mediambiental** i per tant dificultat per prendre mesures

Dificultats de **mobilitat sostenible** per la realitat urbanística/territorial

Grups d'interès o pressió que puguin oposar-se a determinats canvis

Introducció

El Govern de les Illes Balears en el seu afany d'aconseguir unes illes sostenibles mediambientalment, dins un marc global en el que el canvi climàtic es presenta com un dels problemes més rellevants a la societat del segle XXI, presentà un procés de participació ciutadana per tal de concloure amb els objectius bàsics per elaborar una llei perllongada al llarg de les pròximes legislatures i consensuada entre tots els agents que intervenen en el dia a dia de la societat balear.

Aquesta idea sorgeix del compromís internacional, referent a la lluita contra el canvi climàtic a la Conferència de París sobre el Clima (COP 21) del desembre de 2015.

El procés participatiu és plantejat sota una metodologia bàsica que agrupa el debat bilateral entre l'administració i els diferents agents participants, així com la difusió i implementació d'una campanya online retribuïda a la interacció mitjançant una pàgina web <http://canviclimatic.caib.es>, on s'ha pogut donar resposta a una sèrie de formularis elaborats en base al perfil del respondent, i els perfils socials de Facebook: Canvi Climàtic IB, i al twitter: @TerritoriIB.

L'acceptació d'aquesta dinàmica a través de la resposta als formularis online, ha estat bastant gratificant, tenint en compte la participació que s'ha rebut en d'altres comunitats on s'ha treballat en la implementació d'una llei similar, amb un nombre de 698 participants.

Referent al projecte presencial del procés participatiu, entre els mesos de juliol del 2016 i el març de 2017 s'han realitzat un seguit de meses sectorials i tallers de debat ciutadà arreu de l'arxipèlag, on s'han recollit a través d'un diàleg continu i bidireccional, les principals opinions i punts de vista sobre quin és el concepte pel qual s'ha de generar una llei de canvi climàtic a nivell autonòmic.

La finalitat d'aquestes sessions, no n'és d'altre que retornar el canvi climàtic a l'agenda política i social, assegurant una continuïtat de les accions amb decisions consensuades.

Dins aquest marc d'actuació s'han realitzat 6 tallers de debat ciutadà i 9 meses sectorials, amb uns nivells de participació escarits pel que fa la contribució ciutadana amb 23 assistents i bastant satisfactoris amb les meses, on han col·laborat 39 persones representants de les principals institucions polítiques, turisme i sector serveis, empreses, sector energètic, ciència i innovació, ONG's i el sector agrari.

Aquestes reunions han permès obtenir el sentir de la població sobre aquest tema, així com multitud d'idees, arguments i opinions que han de regir el desenvolupament d'aquesta llei, sent principals els punts enfocats en la conscienciació de la societat, el

desenvolupament de les energies renovables, un nou pla de transport i les mesures de fiscalització incloses dins un termini calendaritzat d'actuacions, etc.

Així mateix, un dels enfocaments principals de la societat balear, s'estableix sobre la necessitat de dur a terme una política que sia intel·ligible i de fàcil comprensió, on els tràmits burocràtics i administratius no suposin una trava o impediment per a aquelles persones, empreses o sectors que estiguin interessats en dur a terme mesures d'adaptació al canvi climàtic. De tal manera, i segons el recollit durant aquestes jornades, n'és de rebut que aquesta llei hauria d'incloure un sistema de mecanismes vinculants a complir associats a un règim sancionador, tot i que el principal focus ha d'estar enfocat en els incentius i subvencions.

Un cop recollida la sensibilitat dels agents implicats, el procés deriva en el transcurs polític habitual que pretén adoptar una llei autonòmica que deixi palesa l'aportació dels contribuents, apostant per mesures d'adaptació i de lluita contra els impactes regionals del canvi climàtic a la Mediterrània occidental.

2. Metodologia

La tasca duta a terme per recollir el sentir de la població sobre la influència del canvi climàtic a les Illes Balears, s'ha realitzat a través d'un procés de participació pública fomentat en la conjunció d'un seguit d'actuacions, tals com una jornada de llançament – debat amb representants dels principals actors econòmics i socials de les illes, un conjunt de taules sectorials i tallers de debat ciutadà, on tots els agents implicats han pogut incidir en l'elaboració d'aquesta llei a través d'un diàleg consensuat i equitatiu, i distints mecanismes de participació online.

- Jornada de llançament del procés participatiu

El procés de participació de canvi climàtic es donà per començat el passat 26 de juliol amb una activitat programada en el Parc Bit, on es realitzaren un seguit de ponències i una taula redona amb distints sectors representatius de les Illes Balears com: el GOB, la vicerectoria de Innovació i Transferència de la UIB, PIMEM i la CAEB; més l'aportació de la Generalitat de Catalunya com a pionera de l'estat espanyol en introduir un projecte de llei de canvi climàtic.

Així mateix, un cop exposades aquestes interaccions es donà pas a un debat obert amb els assistents a l'acte d'obertura.

- Taules sectorials i tallers de debat ciutadà

En el termini que transcórrer entre el juliol de 2016 i el març de 2017 s'han realitzat un seguit 6 tallers de debat ciutadà, repartits entre el conjunt de les Illes Balears, i 9 meses sectorials, on han col·laborat representants de les principals institucions polítiques, turisme i sector serveis, empreses, sector energètic, ciència i innovació, ONG's i el sector agrari.

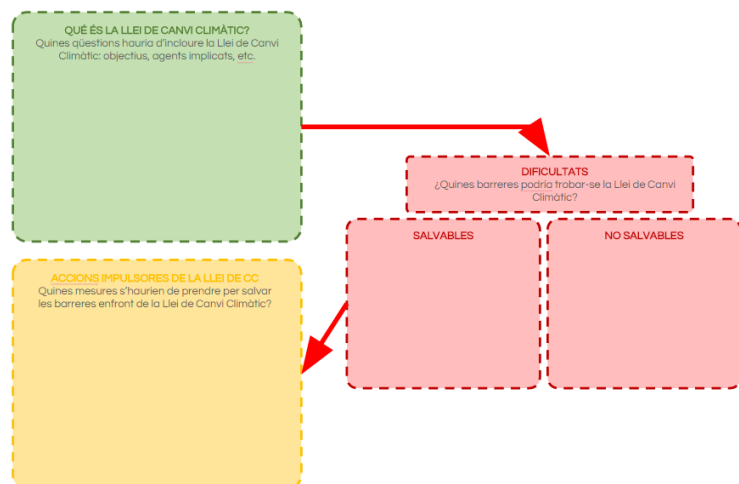
La dinàmica que s'ha seguit a l'hora de conduir aquestes reunions ha estat fonamentada principalment, en el diàleg i resposta d'unes fitxes.

Tota reunió, tant els tallers ciutadans com les taules sectorials, s'han iniciat amb una breu presentació de dades i dels principals efectes que el canvi climàtic està presentant i pot presentar sobre les distintes variables socials, econòmiques, territorials i biològiques en un context geogràfic com el de les Illes Balears – uns cops exposada per Director General d'Energia i Canvi Climàtic, el Sr. Joan Groizard i Payeras, i en d'altres pel CEO de l'empresa Meteoclim Services, el Sr. Carlos Alonso Laita -.

Seguidament, per tal de rebre les aportacions integres i sinceres dels participants, sense influir per part dels expositors amb possibles objectius d'aquesta llei, es van presentar 3 fitxes als assistents.

Si bé, és cert que aquesta fou la dinàmica general en el còmput global dels tallers de debat ciutadà, pel que fa a les meses sectorials, es va ometre aquesta passa i vam encaminar les jornades cap a un debat oral en el que cada un dels assistents tingué la oportunitat de realitzar les seves intervencions.

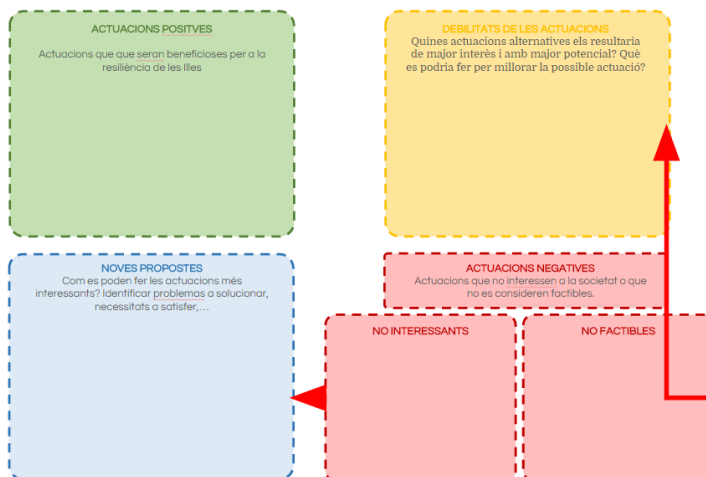
Disseny de la Llei de Canvi Climàtic

Propostes i Actuacions

Selecció d'Actuacions

Un cop contestades les dues primeres fitxes, es realitzà una dinàmica de grup en la que de forma anònima es tornaven a repartir aleatòriament els documents emplenats per cada un dels assistents a una altra persona, amb l'objectiu de generar una discussió i pluja d'idees moderada en la que sorgien mesures unificades que podien ser establertes en la futura llei, i que eren plasmades a la tercera fitxa, anomenada "Selecció d'actuacions".

Les conclusions de tot el conjunt de tallers i taules de debat sectorials queden resumides a continuació a les corresponents fitxes.

- Participació online

A més de l'apartat de participació directe i presencial que ha desenvolupat el procés de participació, també hi ha hagut una secció online en la que des del Govern s'ha elaborat una web específica <http://canviclimatic.caib.es>, on hi podem trobar múltiples informacions del projecte d'elaboració d'aquesta llei.

Hi ha un apartat d'informació general en el que es desenvolupa tot un apartat clau com, "Què és el canvi climàtic?", una unitat on es parla sobre la legislació existent a nivell europeu i nacional referent al canvi climàtic, i un blog en el que hi podem trobar diverses entrades.

També podem trobar informació annexa sobre la jornada de llançament del procés de participació pública i de les taules sectorials i els talles de debat ciutadà que s'han anat duent a terme.

Així mateix, des de la web es creà un apart d'enquestes obertes per a diferents sectors de la societat, que ens ha permès arribar a un espectre més ampli de la societat i garantir una visió més completa de l'opinió dels illencs. En aquestes, es demanava valorar una sèrie de propostes o qüestions, i s'inclouïa la possibilitat d'afegir comentaris addicionals.

Informació

El Govern de les Illes Balears ha obert un procés de participació pública per impulsar instruments que permetin aconseguir la neutralitat en carboni emissions zero en les properes dècades, en línia amb la política internacional.

El canvi climàtic afecta i afectarà a tots els sectors de la societat i els diferents sectors contribuïm també amb l'emissió de CO₂. Per tant, el canvi a reconer que de decidir entre tots els agents implicats, d'una manera justa, equitativa i consensuada amb la ciutadania els agents locals i nacionals de les Illes Balears.

Per això, començem el procés de participació pública amb una sèrie d'enquestes on recollir les primeres impressions sobre el canvi climàtic i la política pública a impulsar. A més a participar durant nos la seva opinió.

L'enquesta que treballar a aquest apartat està destinada a la ciutadania en general. Qualquino persona la pot utilitzar per fer aportacions a tot individual i en base a la pròpia opinió o coneixement específic. Recomanem no emplenar-la més d'un cop per persona per facilitar la recollida de dades i opinions. L'enquesta planteja diferents qüestions, lligades a una futura llei de canvi climàtic, així com un espai per incloure-hi noves propostes o aportacions. També es poden fer ambir propostes a l'adreça info@energia.caib.es. A més, es duran a terme quatre tallers ciutadans (un a cada una de les illes) als quals es podran debatre les diferents propostes.

En el punt 5 d'aquesta memòria es poden observar i analitzar les dades de participació i els resultats que esdevingueren de les enquestes de la pàgina web.

D'altra banda, en col·laboració amb la Direcció General de Participació i Transparència del Govern de les Illes Balears es va plantejar una enquesta del mes, durant el desembre de 2016, on es demanava la valoració d'una sèries de propostes o qüestions sobre la percepció de la ciutadania i la necessitat de introduir les renovables a les Balears. Els resultats es poden veure a la corresponent fitxa de la present memòria.

- **Reunions informals**

En el transcurs del procés participatiu, es van dur a terme una sèrie de reunions informals amb diferents àmbits i grups d'interès, com ara l'Assemblea de Batles de Mallorca o la Junta de Batles a Menorca.

3. Jornada de llançament del Procés participatiu

El 26 de juliol de 2016 de la mà del conseller de Territori, Energia i Mobilitat, Marc Pons i Pons, es va dur a terme l'obertura de la jornada de llançament del procés participatiu per a l'elaboració d'una llei de canvi climàtic, a l'auditori del Parc Bit.

L'esdeveniment gaudí de dues parts diferenciades en les que es va poder contar amb la presència de distints referents del món empresarial, medi ambiental i institucional.

D'una part, la jornada s'inicià amb la intervenció del director general d'Energia i Canvi Climàtic, el Sr Joan Groizard Payeras, qui posà de manifest les bases del pla de participació, els objectius i el desenvolupament legislatiu que es pretén seguir.

Seguidament, el director general de l'Oficina Catalana de Canvi Climàtic de la Generalitat de Catalunya, el Sr Salvador Samitier, realitzà una presentació de la proposta de llei de canvi climàtic catalana i quines foren les passes que es seguiren durant tot el procés d'elaboració d'aquesta.

Un cop finalitzada la intervenció dels dos exponents, es donà pas a una taula rodona, en la que hi participà:

- Jordi Llabrés Bordoy – Vicerector d'Innovació i Transferència de la UIB
- Jordi Mora Vallbona – Vicepresident de la PIMEM
- Joan Simonet Pons – Gerent d'ASAJA i representant de la CAEB
- Margalida Ramis Sastre – Portaveu i responsable de l'àrea de Territori i Urbanisme, Residus, Aigua i Energia. GOB

Per acabar es continuà amb un torn de paraula entre els assistents a la jornada, on sorgiren una sèrie de punts a tenir en compte:

- Es va debatre sobre el nivell d'ambició (emissions zero l'any 2050) i si aquest era massa pretensió atesos tots els reptes existents, o si pel contrari s'hauria d'aspirar a aquest objectiu per a una data més propera.
- És urgent una llei en matèria de canvi climàtic que pugui coordinar diferents polítiques públiques de forma harmonitzada per evitar contradiccions entre polítiques sectorials pel que fa a objectius climàtics
- Considerar la perspectiva de gènere, tant en quant a la representació dels diferents sectors del canvi climàtic.
- Tot i que una de les persones del públic va qüestionar l'existència del canvi climàtic d'origen antropogènic, diferents representants del món acadèmic i científic presents a la jornada van recordar el consens que existeix entre la comunitat científica i els organismes científics a nivell regional, estatal, europeu i internacional pel que fa al canvi climàtic i les emissions de gasos d'efecte hivernacle per part d'activitats humanes com a principal causa.

Durant la taula redona es manifestaren un conjunt de contribucions i comentaris sobre quines són les mesures que ha de prendre el Govern de les Illes Balears per poder fer una llei efectiva en la lluita contra el canvi climàtic, així com, quines són les principals complicacions que podrien sorgir durant el trajecte d'aquest procés. D'aquest instant en sorgiren les següents conclusions:

- Universitat de les Illes Balears - Jordi Llabrés Bordoy

Una de les pautes més importants a l'hora d'introduir un nou model de comportament a la ciutadania es realitzar un exercici de conscienciació, per aquest motiu no es pot dur a terme una llei enfocada en un règim a base de sancions i subvencions.

Des de la Universitat es cerca reduir les emissions a través del "Projecte Smart UIB".

- GOB - Margalida Ramis Sastre

Un dels principals reptes quan es parla de canvi climàtic, és dur a terme mesures concretes tenint en compte tots els sectors: socials, econòmics i polítics.

Seguint aquesta premissa calen articular 3 qüestions:

- Sector polític: El principal repte és unificar i sincronitzar tots els àmbits de l'administració, des de l'àmbit municipal fins al Govern i Consells insulars.
 - o Totes les polítiques sectorials que mantinguin una relació directa o indirecte sobre el territori han d'estar regulades per un marc normatiu inclòs dins la futura llei de canvi climàtic.
- Sector econòmic: Cal limitar la perspectiva de creixement continu.
- Sector social: Es necessita realitzar un exercici de conscienciació social, ja que la població demandarà el canvi de model quan siguin conscients de la vulnerabilitat del nostre territori.

- PIMEM - Jordi Mora Vallbona

Des de la Federació de la Petita i Mitjana Empresa de Mallorca, si bé estan d'acord en la visió preestablerta dels altres membres de la taula redona, també volen reafirmar la posició de les empreses de les Balears enfront a la lluita contra el canvi climàtic.

Actualment, tal i com circumscriu el Sr Jordi Mora, les empreses de les Illes Balears tenen una consciència empresarial molt clara, basada en l'eficiència energètica. Si més no, es creu que es necessari gaudir d'una major seguretat jurídica, ja que la gestió empresarial referent a la instal·lació de renovables o energies alternatives no es factible sota la direcció d'un marc legislatiu efímer.

- CAEB – Joan Simonet Pons

El Sr Joan Simonet com a gerent de l'Associació Agrària de Joves Agricultors, va donar importància al paper de l'agricultura com a sector bàsic.

- L'agricultura es un dels sectors econòmics més susceptibles a sofrir impactes produïts pel canvi climàtic, i bona mostra n'es el fet de que a les Balears ens dirigim cap a un procés de desertificació, ja que les varietats locals no són capaces d'adaptar-se a les noves variables climàtiques.
Per aquest motiu, es creu necessari apostar per un model d'agricultura integrada.
- Cal fomentar els productes locals, de Km 0.
- Cal establir la petjada ecològica de cada un dels cultius, tant locals com importats.

- Trets generals de l'exposició del DG de l'Oficina Catalana de Canvi Climàtic

El Sr. Salvador Samitier durant la seva presentació posà de manifest els punts essencials pels quals es regeix la nova llei de canvi climàtic.

Els principals objectius d'aquesta normativa es regeixen per:

- Establir un model coherent amb la política climàtica de la Unió Europea
- Avançar cap a un model econòmic de baixa intensitat
- Actuació coordinada de la Generalitat de Catalunya en matèria climàtica
- Afirmar el marc competencial

Per aconseguir aquestes directrius, la Generalitat començà amb l'obertura d'un procés participatiu en el qual es van establir una sèrie d'espais de participació, en el que intervingueren 60 persones.

- 3 Sessions territorials amb els ens locals
- 2 Sessions territorials obertes a la ciutadania
- Un formulari en línia per fer aportacions a través de la Generalitat de Catalunya (1mes).

Així mateix, durant el 2012 dugueren a terme un conjunt de reunions bilaterals amb professionals, amb l'objectiu de copsar quines podien ser les percepcions i prioritats d'una sèrie d'experts en diferents àmbits relacionats amb el canvi climàtic davant l'oportunitat d'iniciar una iniciativa legislativa en el camp del canvi climàtic.

L'objectiu que marca la normativa vigent catalana aplica unes prioritats de mitigació i adaptació calendaritzades:

- Reducció del 25% d'emissions de GEH pel 2020 i del 80% o més per l'any 2050.

El Canvi Climàtic a les polítiques sectorials

El Govern de la Generalitat de Catalunya identifica per a 13 sectors socioeconòmics i sistemes naturals els aspectes més rellevants a tenir present en relació al canvi climàtic.

- Agricultura i ramaderia
- Aigua
- Biodiversitat
- Boscos
- Energia
- Indústria, Serveis i Comerç
- Infraestructures
- Residus
- Salut
- Transports i mobilitat
- Turismes
- Urbanisme i Habitatge
- Universitats i Recerca

S'incorpora en les polítiques sectorials la variable climàtica, en tant aquest sector/sistema sigui rellevant en matèria d'emissions de GEH o sigui vulnerable als impactes del canvi climàtic.

- Així mateix, es reforça el paper de la Comissió Interdepartamental del Canvi Climàtic.
- Creació del Consell Català del Clima com a òrgan de representació social/econòmic
- Establiment d'un calendari d'avaluació periòdica per cada 3 anys.
- Informe de part del Govern.
- Informe d'un Grup d'Experts.

Per al Sr Salvador Samitier les principals conclusions de la redacció de la llei de canvi climàtic de la Generalitat de Catalunya són:

- Establiment de compensacions econòmiques per a territoris fronterers a la infraestructura energètica.
- Creació d'un Fons climàtic a base de l'impost a vehicles.
- Perspectiva de reduir l'impacte del Canvi Climàtic sobre els col·lectius en risc d'exclusió.
 - Tarifes socials en subministraments, mínim vital a preus reduïts que poden arribar a l'exempció
 - Incloure mesures a la d'habitatge
- Afiançar polítiques i normatives independentment del govern que presideixi la Generalitat.
- La llei de canvi climàtic no és l'instrument per a planificar o fixar els objectius generals de cada sector. Però s'estableix aquells elements rellevants a tenir en compte des de l'òptica del canvi climàtic.

4. Fitxes

4.1 Meses sectorials

El Govern de les Illes Balears amb l'objectiu de garantir l'elaboració d'una llei consensuada i factible entre el conjunt de la població i principals institucions socials, econòmiques i ecològiques de la comunitat, en el termini que transcórrer entre el 13 d'octubre de 2016 i el 3 de març de 2017, va dur a terme un seguit de 9 meses sectorials en les que hi participaren gran part els sectors de la societat balear.

- Mesa sectorial Menorca
 - Obsam - Observatori Socioambiental de Menorca
 - GOB – Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa
 - CIM – Consell Insular de Menorca
 - IME-DEM – Institut Menorquí d'Estudis (Directrius Estratègiques de Menorca)
- Mesa sectorial Eivissa
 - GOB - Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa
 - Amics de la Terra d'Eivissa
- Partits polítics
 - PP – Partit Popular
 - PI – Proposta per les Illes Balears
 - Gent per Formentera
 - MÉS per Menorca

- MÉS per Mallorca
- Turisme i sector serveis
 - ANADE – Asociación de Instalaciones Náutico Deportivas
 - FEBT - Federación Empresarial Balear de Transportes
 - FEHM – Federación Empresarial Hotelera de Mallorca
 - Air Europa
- Sector energètic
 - Gas y Electricidad Generación
 - Redexis Gas
 - ABTECIR – Associació Balear de Tècnics en Energia, Climatització i Refrigeració
 - ANPIER – Asociación Nacional de Productores de Energía Fotovoltaica
 - Sampol
 - Endesa
 - REE – Red Eléctrica de España
 - ASINEM – Asociación de Empresarios de Instalaciones Eléctricas y de Telecomunicaciones de Mallorca
 - COAIB - Col·legi Oficial d'Arquitectes Illes Balears
- ONG's
 - GOB Mallorca
 - Amics de la Terra
 - Creu Roja
- Empreses
 - ASAJA – Asociación Agrária Jóvenes Agricultores
 - CAEB – Confederación de Asociaciones Empresariales de las Baleares
- Agricultura
 - APAEMA – Associació de la Producció Agrària Ecològica de Mallorca
 - UCABAL – Cooperatives Agroalimentàries de les Illes Balears
- Recerca i Innovació
 - Grup de meteorologia de la Universitat de les Illes Balears
 - Servei de Transferència del Coneixement

Mesa sectorial

Menorca

13 d'octubre 2016
Nº participants: 4

La sessió que es dugué a terme a Menorca va estar regida per un conjunt d'organitzacions, representants de distintes disciplines, que ens permeté realitzar un debat interdisciplinar on la generació d'energia, el transport públic, el creixement urbanístic desmesurat, l'arribada massiva de turistes i la ineficiència energètica dels habitatges i infraestructures foren els protagonistes principals.

Propostes i actuacions

- ❖ La llei ha de ser **transversal** respecte a la resta de la legislació present
 - ❖ Facilitar els **tràmits administratius** i burocràtics
 - ❖ La llei de canvi climàtic ha de tenir un sistema de fiscalització implementant **sancions** a les empreses que no compleixin els requisits
 - ❖ Crear un mecanisme de finançament a base d'imposts
 - ❖ Crear un **fons climàtic**
-
- ❖ Política de **conscienciació** a través dels mitjans de comunicació i sistema educatiu
 - ❖ L'administració pública hauria de funcionar únicament amb un sistema d'energies renovables
-
- ❖ Elaboració d'un nou **pla de transport** basat en un transport públic eficient, salvant l'estacionalitat
 - ❖ Elaboració d'un nou **pla d'habitatges** que tinguin en compte mesures per garantir l'**eficiència i reduir la despesa energètica**
 - ❖ Incentivar la **diversificació agroalimentària**

Discrepàncies

- ❖ Com es poden salvar les limitacions que avui dia planteja la normativa estatal, enfront a l'ús d'energies renovables?
- ❖ Es necessari configurar nous observatoris per dur un registre de les emissions, o s'haurien d'ampliar les competències dels departaments que ja estan en funcionament?

Propostes de resolució

- ❖ La llei autonòmica incidirà en les competències autonòmiques, però marcarà la necessitat de cooperació interadministrativa en qüestions que siguin de competència estatal o europea.
- ❖ Es valorarà la manera més eficaç i eficient de fer el seguiment dels diferents indicadors en matèria climàtica.

Propostes i actuacions

- ❖ Formació educativa i prioritització per impulsar empreses de I+D
- ❖ Donar subvencions a les empreses de **generació elèctrica** perquè estableixin infraestructures basades amb el **gas** i reduir el carbó
- ❖ Creixement urbanístic zero
- ❖ Les noves edificacions han d'incloure sistemes de captació de pluja i cisternes
- ❖ Eliminar o reduir el **lloguer de vehicles** durant la temporada alta
- ❖ Obligar a les empreses a establir la seva **petjada de carboni**
- ❖ Descarbonitzar el sector elèctric

Paraules clau

#Conscienciació	#Subvencions
#Habitatges	#Transport
#Eficiència energètica	#Fons climàtic
#Energies renovables	#Formació
#Petjada de carboni	#Gas
#Descarbonització	#Transversalitat

Mesa sectorial

Eivissa

20 d'octubre 2016

Nº participants: 2

La jornada que es dugué a terme a Eivissa amb els principals representants de les entitats ecologistes de l'illa, tals com el GOB i els Amics de la Terra, va estar marcada per un debat pausat en el que es sol·licitava que aquesta llei fos transversal respecte a la resta de la legislació vigent i que fos clara tant en quant a l'ús d'energies renovables i mesures de conscienciació social, així com de la plausible necessitat d'elaborar un nou pla de transports.

Propostes i actuacions

- ❖ La llei ha de ser **transversal** respecte a la legislació vigent que té repercussions sobre el territori i el clima
- ❖ Objectiu calendaritzat a **més curt termini**
- ❖ S'han d'impulsar normatives vinculants i restrictives
- ❖ Ha d'incloure un sistema fiscal basat en sancions i subvencions
- ❖ La llei s'ha de difondre a través de **plans sectorials**

- ❖ Política de **conscienciació** a través del sistema educatiu, augmentant el pressupost en educació primària i bàsica

- ❖ Elaboració d'un nou **pla de transport**

- ❖ Establir un pressupost de carboni
- ❖ Establir la **petjada de carboni** dels productes, a través d'un etiquetatge de fàcil comprensió

Discrepàncies

- ❖ Es factible limitar el turisme i la pressió nàutica sobre els nostres sistemes costaners?
- ❖ Emissions Zero o balanç compensatori?

Propostes de resolució

- ❖ La pressió humana és un factor clau en la sostenibilitat. És necessària cooperació interadministrativa que permeti, per exemple, cogestionar els ports i aeroports de les Illes per ajustar el seu funcionament a les necessitats de Balears.
- ❖ És important arribar a un escenari d'emissions quasi-zero, introduint-hi sistemes de compensació només en aquells casos i en la mesura que es demostri impossible evitar emissions.

Paraules clau

#Transversalitat	#Subvencions
#Pressupost de carboni	#Transport
#Plans sectorials	#Sancions
#Petjada de carboni	#Conscienciació

Mesa sectorial

Partits polítics

30 de gener 2017

Nº participants: 6

La sessió va estar marcada per una majoritària unanimitat en temes com el debat sobre les mesures de conscienciació social i la necessitat d'elaborar un nou pla de transports. Tot i així, la pausada discussió es presentà en el moment de parlar sobre la sobirania energètica o dependència i la necessitat d'afrontar la instal·lació de fonts d'energia renovables, tot i poder tenir un impacte paisatgístic sever en un espai geogràfic fràgil com el de les illes.

Propostes i actuacions

- ❖ Diagnòstic de les emissions **sectorials** de les Illes Balears
- ❖ Objectiu calendaritzat a **més curt termini**
- ❖ Creació d'un **consell assessor** per avaluar les mesures establertes en el règim d'afectació del canvi climàtic
- ❖ La llei de canvi climàtic ha de tenir un sistema de fiscalització orientat cap a les bonificacions i subvencions, però també amb un **expedient sancionador**
- ❖ Política de **conscienciació** a través dels mitjans de comunicació i sistema educatiu
- ❖ L'administració pública hauria de funcionar únicament amb un sistema d'energies renovables
- ❖ Elaboració d'un nou **pla de transport**
- ❖ Elaboració d'un nou **pla d'habitatges** que tinguí en compte mesures per garantir l'**eficiència i reduir la despesa energètica**
- ❖ Afavorir la instal·lació de sistemes d'**autoconsum**
- ❖ Establir la **petjada de carboni** dels productes

Discrepàncies

- ❖ El Govern de les Illes Balears ha d'elaborar un pla per garantir la sobirania energètica. El territori de les Balears permet abastir un sistema per fomentar l'autosuficiència?
- ❖ Quin és l'equilibri correcte entre la implantació de sistemes de captació energètica i l'impacte sobre el territori?
- ❖ Impulsar l'energia eòlica tot i tenir un fort impacte visual. El dany es menor que el que pugui provocar el canvi climàtic.
- ❖ Emissions Zero o balanç compensatori?

Propostes de resolució

- ❖ És suficient l'1,5% del territori per generar el 100% de la demanda elèctrica de Balears, i es fa fonamental trobar l'equilibri pel que fa a la implantació al territori. Una planificació energètica que aspiri al consens amb els Consells Insulars i Ajuntaments i entre la ciutadania hauria de permetre resoldre aquestes tensions.

Paraules clau

#Conscienciació	#Subvencions
#Sobirania energètica	#Transport
#Impacte paisatgístic	#Habitatges
#Energies renovables	#Autoconsum

Mesa sectorial

Sector serveis

31 de gener 2017
Nº participants: 5

La sessió va transcórrer en base a un debat pausat, enfocat principalment sobre la implementació d'un nou pla de transports que millorés el sistema de transport públic i l'augment de subvencions per tal de substituir la flota de vehicles. De tal manera, l'opinió del conjunt dels representants deixà clar que no s'han d'establir noves mesures fiscals sancionadores. Les discrepàncies, o més bé els dubtes, arribaren a l'hora de parlar sobre el fet de limitar els vehicles de lloguer durant la temporada turística.

Propostes i actuacions

- ❖ Estudi i **diagnòstic** de partida de les emissions de GEI de les Illes Balears
 - ❖ No s'han d'establir mesures fiscals ni impostos. El sector empresa ja està prou sobrecarregat
 - ❖ Millorar el sistema de **subvencions**
-
- ❖ Política de **conscienciació** a través dels mitjans de comunicació i sistema educatiu
-
- ❖ Elaboració d'un nou **pla de transport**
 - ❖ Canvi en el **model productiu** de l'electricitat
-
- ❖ A Formentera s'hauria d'implementar l'**ús exclusiu de vehicles elèctrics**
 - ❖ A Menorca, com a Reserva de la Biosfera, s'hauria de fomentar més el vehicle elèctric.
 - ❖ **Anàlisi** de la flota de vehicles, per tipus de carburant i edat. **Incentius** per la substitució dels vehicles inadequats.

Discrepàncies

- ❖ S'ha de limitar l'ús del nombre de cotxes per família? Establir un sistema de fiscalització regulador?
- ❖ Limitar el nombre de vehicles de lloguer

Propostes de resolució

- ❖ El sector de la mobilitat ha de formar part dels objectius de reducció d'emissions, buscant eines per reduir l'excessiva dependència del vehicle privat (sigui propi o de lloguer), així com la sostenibilitat dels vehicles.

Paraules clau

#Conscienciació	#Subvencions
#Transport	#Vehicles elèctrics
#Model productiu	#Empresa

Mesa sectorial

Sector energètic

1 de febrer 2017

Nº participants: 13

La sessió va estar marcada per un debat en el que es posà damunt la taula la necessitat d'establir mesures d'eficiència energètica, l'augment de les subvencions per a la instal·lació d'energies renovables i la necessitat d'agilitzar els tràmits administratius. Així mateix, es posà en dubte la necessitat de fer una llei de canvi climàtic autonòmica, el compliment d'un calendari enfocat al 2050 i la canibalització dels preus en cas d'afavorir els sistemes d'autoconsum.

Propostes i actuacions

- ❖ Diagnòstic de les emissions **sectorials** de les Illes Balears
- ❖ **Objectiu anuals** dins un calendari a curt termini
- ❖ Ha de ser una llei que faciliti els tràmits administratius
- ❖ La llei de canvi climàtic ha de tenir un **sistema de fiscalització i de sancions**, en vista al compliment de requisits a nivell urbanístic
- ❖ La llei ha d'introduir la **solidaritat energètica**, en cas d'establir sistemes d'autoconsum
- ❖ Elaboració d'un nou **pla de transport**
- ❖ Canvi de model urbanístic i elaboració d'un nou **pla d'habitatges** que assoleixi mesures d'eficiència energètica
- ❖ Incentivar la **formació** de persones i empreses que desenvolupin sistemes d'energia renovable
- ❖ Les Illes Balears, degut a les seves condicions geogràfiques, haurien de ser pioneres en temes de **mobilitat elèctrica**

Discrepàncies

- ❖ El canvi climàtic és un fenomen global, per tant perquè fer una llei autonòmica?
- ❖ Com afectarà aquesta llei al pla sectorial d'energia o altres lleis en vigor?
- ❖ Si introduïm legislacions autonòmiques, el Govern General haurà d'acabar rompent la tarifa d'entrada única (respecte a l'electricitat) entre tot l'estat.

Propostes de resolució

- ❖ L'ONU i la UE exigeixen a les ciutats i regions que desenvolupin els seus propis plans i eines normatives de lluita contra el canvi climàtic; moltes competències que l'afecten són municipals o autonòmiques
- ❖ La llei ha de ser capaç de ser transversal i evitar contradiccions amb altres sectors
- ❖ El Govern d'Espanya hauria de respectar principi bàsic d'igualtat dins l'estat espanyol

Paraules clau

#Objectius anuals	#Subvencions
#Sancions	#Transport
#Formació	#Habitatge
#Energies renovables	#Autoconsum

Mesa sectorial ONG's

28 de febrer 2017
Nº participants: 2

La sessió que es dugué a terme amb els representants de les entitats va estar marcada per un debat multidisciplinar en el que es posaren en qüestió un seguit d'idees molt diverses, sobre les influències d'una llei de canvi climàtic autonòmica; tals com, la creació d'un fons climàtic, la ineficiència del cotxe elèctric o l'establiment d'aquesta llei com a eina bàsica i reguladora de totes les normatives que tinguin influència directe sobre el territori. A més, per primer cop es parlà dels col·lectius socials que no poden enfrontar-se als problemes del clima.

Propostes i actuacions

- ❖ Ha de ser una **lleï transversal** i eina bàsica de **regulació** sobre les polítiques que tinguin efectes territorials
- ❖ Objectius realistes a **curt termini**
- ❖ La llei ha d'implementar **incentius** i **sancions** fiscals
- ❖ Creació d'un **fons climàtic**
- ❖ Fixar uns **objectius percentuals** en base al nombre d'emissions actuals

- ❖ **Educació, formació, sensibilització i conscienciació** com a eina bàsica per a la mitigació del canvi climàtic

- ❖ Elaboració d'un nou **pla de transport**
- ❖ La llei ha d'incloure les persones que no tenen un input per poder adaptar-se al canvi climàtic. **Refugiats climàtics**

- ❖ S'ha d'establir una **petjada de carboni**. Un etiquetatge que ens indiqui l'impacte mediambiental de cada producte
- ❖ **Formació i subvencions** a les empreses que desenvolupin sistemes d'energia renovable

Incerteses

- ❖ Limitar l'entrada massiva de turistes i establir canvis en la mobilitat, prohibint el lloguer de vehicles
- ❖ Fins a quin punt una llei de canvi climàtic autonòmica pot intervenir sobre la resta de la legislació vigent?

Propostes de resolució

- ❖ La pressió humana és un factor clau en la sostenibilitat. És necessària cooperació interadministrativa que permeti, per exemple, cogestionar els ports i aeroports de les Illes per ajustar el seu funcionament a les necessitats de Balears
- ❖ És fonamental que la normativa sigui transversal per poder incorporar els impactes respecte del canvi climàtic dels diferents sectors

Paraules clau

#Llei transversal	#Educació
#Petjada de carboni	#Transport
#Refugiats climàtics	#Sancions
#Fons climàtic	#Incentius

Mesa sectorial

Sector empresarial

1 de febrer 2017
Nº participants: 2

La sessió que es va dur a terme amb el sector empresarial on assistiren la Confederació d'Associacions Empresarials de les Balears (CAEB) i l'Associació Agrària de Joves Agricultors, va estar marcada per una breu proposta de idees en la que per part de les empreses es demandava una major flexibilitat del Govern a l'hora de realitzar tràmits administratius i la necessitat de realitzar un estudi previ de les emissions a través d'un consell assessor extern, així com una llei a base de incentius i subvencions.

Propostes i actuacions

- ❖ **Diagnòstic** de les emissions sectorials de les Illes Balears
 - ❖ Els objectius de la llei han de ser establerts a **curt termini**, i no fixats al 2050
 - ❖ **Facilitar els tràmits administratius i burocràtics** a l'hora de gestionar instal·lacions d'energia renovable
 - ❖ La llei ha d'estar fonamentada en un règim d'**incentius i subvencions**
-
- ❖ Es necessari incorporar un programa de **conscienciació social**
-
- ❖ Elaboració d'un nou **pla de transport**

Discrepàncies

- ❖ Amb la situació de les Balears, on el sector turístic es el pilar essencial de l'economia regional, no es factible reduir les emissions de GEI. Cal canviar el model econòmic.
- ❖ Es factible limitar el turisme?

Propostes de resolució

- ❖ És fonamental compatibilitzar una millora de la sostenibilitat del sector turístic, alhora que treballar per diversificar el model econòmic per evitar la sobredependència d'un sol sector

Paraules clau

#Diagnòstic	#Transport
#Incentius	#Conscienciació
#Tràmits administratius	#Subvencions

Mesa sectorial

Agricultura, Ramaderia i pesca

28 de febrer 2017

Nº participants: 2

La sessió que es va dur a terme amb un dels sectors més importants i més afectats pels impactes del canvi climàtic, va estar marcada per la desinformació dels agricultors i la manca de coneixement que es disposa sobre les emissions del món agrari. A més es deixa patent que els efectes del canvi climàtic estan suposant un perill sobre el territori. D'altra banda és sol·licita que aquesta llei tingui un règim de subvencions que permeti als agricultors poder avançar en quant a maquinària i infraestructures per tal de reduir els impactes.

Propostes i actuacions

- ❖ **Diagnòstic** de les emissions del món agrari i identificació dels principals focus emissors
 - ❖ La llei ha d'incloure un calendari amb un objectiu fixat de balanç **d'emissions zero al 2050**
 - ❖ Ha de ser una llei que faciliti els tràmits administratius
-
- ❖ La llei hauria d'incloure un règim de **subvencions** per substituir maquinària desfasada i ineficient
 - ❖ Impulsar marques de qualitat com la **producció ecològica, Km0 i la petjada de carboni**
 - ❖ La llei hauria d'obligar al sector turístic a utilitzar un percentatge dels aliments derivats d'aquest etiquetatge
 - ❖ Ajudes en quant a l'**assessorament** i compliment de la documentació per instal·lacions energètiques alternatives
 - ❖ Impulsar la producció d'**agrocombustible** per autoconsum
 - ❖ Impulsar l'**economia circular** i els balanços energètics a les explotacions agràries
 - ❖ L'**ecotaxa** com a sistema per impulsar aquestes empreses
 - ❖ Les ajudes de l'administració han d'anar baremades en funció del tipus de producció i balanços energètics

Aportacions

- ❖ La llei de canvi climàtic ha de regular l'ús d'instal·lacions fotovoltaiques en terres de cultiu productives.
- ❖ Actualment el sector agrari no gaudeix d'informació suficient respecte al règim d'emissions de les seves activitats

Propostes de resolució

- ❖ La llei de canvi climàtic ha de fixar el marc i els objectius de producció renovable, així com l'objectiu de minimitzar l'impacte ambiental i agrari de les infraestructures energètiques, fent obligatòria la seva compatibilitat amb les activitats agràries.

Paraules clau

#Emissions zero	#Subvencions
#Producció ecològica	#Km0
#Agrocombustible	#Ecotaxa
#Petjada de carboni	#Economia
#Balanç energètic	circular

Mesa sectorial

Recerca i innovació

3 de març 2017
Nº participants: 2

La mesa sectorial de recerca i innovació es va plasmar sobre una visió de consens una mica més científica, on es parlaren de temes enfocats a l'adaptació del canvi climàtic, la formació d'una institució que pogués fomentar la recerca d'informació en temes de canvi climàtic sent el principal referent de la mediterrània i la cooperació amb la Universitat de les Illes Balears per establir llaços de documentació.

Propostes i actuacions

- ❖ La llei de canvi climàtic ha de tenir un **sistema de fiscalització amb un règim sancionador**
- ❖ La llei ha d'incloure convocatòries específiques en temes de recerca i innovació del canvi climàtic, bé sia per reducció o adaptació
- ❖ Fer **estudis i projeccions climatològiques** de riscos i vulnerabilitats a zones concretes del territori balear
- ❖ Establir un **Mapa de Recerca i Innovació** sobre el Canvi Climàtic
- ❖ Formar un **Institut** o organisme de recerca referent a la Mediterrània: CAIB, Inst. Oceanogràfic, AEMET, UIB i CSIC
- ❖ **Subvencions** per la formació d'empreses de **I+D+I** referents en el temes de **renovables**, domòtica i energies alternatives

Aportacions

- ❖ Recuperar els resultats sobre riscos, vulnerabilitats i adaptació al canvi climàtic del projecte "Platja de Palma"
- ❖ Es proposa dur a terme una fira professional en la que s'exposés davant el actors econòmics de les illes les tecnologies referents en eficiència i adaptació

Propostes de resolució

Paraules clau

#Règim sancionador	#Subvencions
#Institut científic	#Projeccions
#Energies renovables	#I+D+I

4.2 Tallers de debat ciutadà

La finalitat d'aquests tallers ha estat:

- L'objectiu dels tallers de debat ciutadà és conèixer el sentir general de la ciutadania de les Illes respecte del canvi climàtic, i donar l'oportunitat a tothom de participar en el procés previ a la redacció de la normativa.
- Retornar el canvi climàtic a l'agenda política i social i assegurar una continuïtat d'actuació.
- Establir un debat tècnic i social sobre la intensitat, ritme i implementació de les reduccions i el repartiment de l'esforç.
- Potenciar el concepte de la petjada de carboni com a eina en mitigació i informació.
- Conèixer el sentir dels sectors estratègics de les illes, en quant a la temàtica.

Taller de debat ciutadà Manacor

7 d'octubre 2016
Nº participants: 5

Quines qüestions hauria d'incloure la Llei de Canvi Climàtic: Objectius, agents implicats, etc.

- ❖ Reducció raonable emissions
 - No incrementar en funció del PIB. Separar ambdues coses
 - Establir objectius vinculants
 - Tenir molt en compte els diferents sectors que afori: agrari, transport, turisme, comerços, litoral, biodiversitat...
 - Certs impostos: Fons de carboni
 - Establir un sistema d'ajudes, per tal de promoure el desenvolupament sostenible
 - Establir una petjada
 - Concepte de Km0
 - Concepte de "Qualitat de vida/Felicitat"
 - Estudis de projecció i mesures d'adaptació. Projectes laboratori
 - Limitacions vehicle privat - Incentivar el transport públic
 - Teleadministració i teletreball
 - Etiquetatge de productes, empreses i administracions
- ❖ Ha de ser una llei transversal
 - Afecta a les persones, medi ambient, processos productius, economia i a la salut
 - Tothom ha de donar la seva opinió (tots els agents) per tal de que sigui una llei que sorgeixi del consens i tothom se'n senti partícip
 - Els grans objectius s'han de transcriure en petites fites (per cada agent)
- ❖ Reduir emissions
 - Gestionar recursos hídrics
 - Minimitzar l'impacte del turisme sobre el medi ambient
 - Reduir la càrrega sobre els recursos, sobretot durant l'estiu
 - Reduir la flota de cotxes de lloguer
 - Agents: Administració, hosteleria i ciutadania
- ❖ Balanç 0 d'emissions
 - Els objectius han de ser més ambiciosos i apostar per 0 emissions directament (o per un tant % de reducció mes significatiu)
- ❖ Diagnòstic d'emissions
 - Incidir en la mobilitat: emissió de vehicles privats
 - Autogeneració energètica dels habitatges

Quines mesures s'haurien de prendre per salvar les barreres enfront de la Llei de Canvi Climàtic?

- ❖ Convèncer a la població de la necessitat d'una legislació que tingui en compte el canvi climàtic
 - Fer-la el més eficient possible: no grans mesures que no donin grans millores. Es millor establir poques mesures, però que siguin importants i econòmica i tecnològicament viables.
- ❖ Participació
 - Creació dels òrgans necessaris per supervisar els complimentes
 - Dotació econòmica necessària
 - Educació i implicació de les noves generacions
 - Visualitzar aquest nou món
- ❖ Incentivar els hotels i instal·lacions turístiques sostenibles
 - Educació ambiental i conscienciació a la ciutadania
 - Facilitar l'accés tant a energies renovables com a vehicles elèctrics
 - Protecció del territori
- ❖ Aconseguir competències autonòmiques en tots els temes contemplats a la llei
- ❖ Facilitar l'autogeneració d'energia dels habitatges
 - Impulsar un canvi de model en la mobilitat

Quines barreres podria trobar-se la Llei de Canvi Climàtic?

Salvables

- ❖ Que la resta de departaments no es vulguin implicar
 - Que l'administració no tingui competències pròpies en segons quines mesures
 - No sigui vinculant
 - No tingui recursos humans ni econòmics
 - Sectors socials/econòmics no implicats
 - Canvis de govern
- ❖ Traves de la llei estatal
 - Que no tothom consideri el problema del canvi climàtic
 - Díficil aplicabilitat
 - Costos € elevats
 - Pèrdua de comoditats per part de la gent
- ❖ Sector hotelier
 - Ciutadania: Educació ambiental
- ❖ Falta de competències del govern
- ❖ Dependència energètica de la península
 - Paper de les companyies elèctriques en la distribució
 - Dependència del vehicle privat

No salvables

- ❖ Incompatibilitat amb altres lleis, sobretot a nivell nacional o europeu.
- ❖ Barreres culturals de les noves generacions que sempre han viscut dins l'abundància (No salvable a curt termini)
- ❖ Limitació territorial i de tecnologia en la implantació de les energies renovables a Balears: potència màxima que es pot generar a Balears amb fonts renovables.

Propostes i Actuacions

Reducció de les emissions de GEI, minimització dels efectes del canvi climàtic i implementació de mesures de seguiment, regulació i monitorització.

- Reducció raonable d'emissions → Objectius vinculants
- Separar increment del PIB de l'increment dels GEI
- Imposts i drets d'emissió → Fons de carboni
- Seguiment de l'impacte climàtic a Balears: Observatori del Canvi Climàtic
- Fixar límits al turisme: capacitat de càrrega de les Illes Balears mitjançant el càlcul de la petjada ecològica (CO₂) del turisme.
- Legislar sobre l'autogeneració d'energia dels habitatges
- Canvi de model en la mobilitat a Balears: límits als vehicles turístics, etc.
- Implantar la llei en el procés educatiu. Implicar les noves generacions
- Conceptes nous de "Qualitat de vida/Felicitat"
- Projeccions i mesures d'adaptació
- Limitacions de vehicles privats
- Teleadministració i teletreball
- Etiquetatge, productes, empreses i administracions
- Noves formes de fixar CO₂
- Subvencionar la compra de vehicles elèctrics
- Conservació dels espais naturals
- Incrementar la taxa preventiva d'efectes dels esdeveniments extrems: sequeres, incendis, torrentades, onades de calor. Cal més pressupost.

Taller de debat ciutadà Menorca

13 d'octubre 2016

Nº participants: 5

Quines qüestions hauria d'incloure la Llei de Canvi Climàtic: Objectius, agents implicats, etc.

- ❖ Reducció emissions (CO₂ i CH₄) zero al 2030
 - Mitigació impactes a zones més afectades
 - Adaptació
 - Agents implicats: administració, ciutadania, empreses, sistema educatiu, sistema sanitari i les entitats socials
- ❖ Anàlisis d'indicadors de CO₂ a tots els nivells geogràfics i socials
 - Segmentació entre grans emissors, mitjans emissors i petits emissors
 - Facilitar la implantació del consum d'energies renovables
 - Marcar objectius més escalonats (cada 10 anys)
 - Línia de incentius (ajudes i subvencions)
- ❖ Objectius progressius amb un calendari preestablert i ambicions que enfronti els problemes
 - Programa consensuat, però amb línies vermelles (hi ha d'haver alguns límits fixats, tot i que puguin ser revisables)
 - Incidir en el consumisme, generació de residus i consum i gestió d'aigua
- ❖ Treballar en els dos aspectes de les emissions de GEI: producció més neta i reducció de consum
- ❖ Descarbonització de tot el sistema començant per l'energia, seguit de la mobilitat, l'economia, agricultura, turisme, etc.
 - Contemplar tots els aspectes ambientals, avaluant impactes positius i negatius, enfocats a la institucionalització de totes les conseqüències
 - Cultura del medi ambient i equilibri amb el medi
 - Vincular el planejament urbanístic amb les energies renovables
 - Programa de tancament de les centrals tèrmiques

Quines mesures s'haurien de prendre per salvar les barreres enfront de la Llei de Canvi Climàtic?

- Establir límits de turisme i urbanització
- Aturar les prospeccions fòssils
- Establir taxes graduals als combustibles fòssils i emissions
- Afavorir la implantació d'energies renovables
- Normatives de compliment respecta a dita temàtica
- Afavorir la mobilitat sostenible
- Limitar els creuers
- Aturar les ampliacions d'infraestructures dedicades a la producció d'energia procedent dels recursos fòssils

- ❖ Informació ciutadana amb profunditat, i que la participació en part consisteix en haver-se de “mullar”. No val la no-acció
 - Reconduir els sectors econòmics afectats.
- ❖ Augmentar els impostos al consum general i impostos especials, per tal de pal·liar externalitats dels sectors conflictius
 - Major realisme i informació per part dels partits polítics i la ciutadania
 - Conscienciar a la població de que l'estil de vida que portem es insostenible
- ❖ Canvis en les temàtiques educatives per tractar del canvi climàtic i del “Peak-Oil”
 - Aconseguir una regulació favorable a les renovables en territoris insulars, donant prioritat a les mateixes i fomentant bonificacions

Quines barreres podria trobar-se la Llei de Canvi Climàtic?

Salvables

- ❖ Lleis estatals sobre energies renovables
 - Imposts i taxes sobre emissions noves
 - Poca consciència ciutadana/empreses/polítics
 - Societat hiperconsumista
 - Excés de la urbanització
 - Excés de vehicles motoritzats, tant terrestres com marítims
- ❖ Pressupost
 - Recursos humans de seguiment
 - Facilitar tràmits burocràtics i administratius
- ❖ Oposició ciutadana a mesures “dràstiques”
 - Sectors econòmics afectats
- ❖ Necessitat de grans inversions a curt/mitjà termini
 - Rebuig ciutadà alhora d'establir mesures, tals com impostos i canvis en els estils de vida
- ❖ Legislatives (en especial les que dificulten la penetració de les renovables)
 - Manca de la capacitat de gestió de les xarxes energètiques
 - Manca de formació de tècnics i funcionaris
 - Manca de planificació estratègica

No salvables

- ❖ La fluctuació turística determina el règim d'emissions
 - Implicació de la societat, administració i entitats
- ❖ Efectes imprevisibles del propi canvi climàtic
 - Inèrcies mundials
- ❖ Dependència del transport a escala internacional
 - Coordinació internacional per projectes comuns a curt/mitjà termini
- ❖ Insularitat

Propostes i Actuacions

Reducció de les emissions de GEI, minimització dels efectes del canvi climàtic i implementació de mesures de seguiment, regulació i monitorització.

- Implantar instal·lacions i equipaments d'energies renovables – subvencions i ajuts als municipis i ciutadans. Formació d'instal·ladors i tècnics
- Establir normatives d'obligat compliment als municipis i controlar-les
- Reduir els impostos de les reparacions amb l'objectiu de disminuir l'hiperconsumisme
- No exportar biomassa fora de Menorca
- Impuls real del transport nàutic
- Limitar combustibles fòssils / no ampliar benzineres
- Canviar combustible de les centrals tèrmiques per gas
- Evitar noves construccions al litoral que suposin problemes en cas d'una pujada del nivell de la mar (Reduir el concepte de "balearització")
- Reforestació natural / evitar nous canvis en els usos del sòl
- Cultius adaptats al clima local i a la disponibilitat d'aigua
- Coordinació interterritorial: part de la presa de decisions s'ha d'enfocar en l'àmbit global i realitzar les inversions de forma centralitzada
- Generació d'energia neta
- Fomentar el transport col·lectiu, sobretot a grans ciutats, ja sigui transport públic o incentivant el vehicle compartit
- Augmentar els impostos amb la finalitat de reduir el consum (IVA, aigua i llum) i compensar les externalitats negatives dels agents contaminants
- Educació a les escoles dels problemes que comporta la societat per al medi ambient
- Control poblacional per evitar el creixement, inclús aspirar a la reducció progressiva
- Facilitar l'autoconsum energètic amb renovables a tots els nivells (domèstics, públics, Administració local, etc.)
- Gestió de xarxa descentralitzada
- Municipalització de les xarxes de distribució d'electricitat
- Fomentar mobilitat baixa en carboni
- Vincular nous desenvolupaments urbanístics amb dotació d'energies renovables

Taller de debat ciutadà Eivissa

20 d'octubre 2016

Nº participants: 1

En vista a la falta de participació que es rebé al Taller de debat ciutadà organitzat a la Seu Universitària d'Eivissa (Carrer del Calvari, 1, 07800 Eivissa), el passat 20 d'octubre de 2016, on únicament assistí una persona, ens disposam a deixar les seves conclusions com a aportació al procés participatiu.

Quines qüestions hauria d'incloure la Llei de Canvi Climàtic: Objectius, agents implicats, etc.

- Ha de marcar un objectiu definit i acotat
- El calendari d'aplicació ha d'anar marcat als objectius preestablerts. No pot ser un calendari a llarg termini.
- Dotació pressupostària
- La llei s'ha de desenvolupar a través de l'elaboració de plans sectorials

Quines mesures s'haurien de prendre per salvar les barreres enfront de la Llei de Canvi Climàtic?

- Voluntat política
- Valoració econòmica real
- Solució dels problemes socials bàsics per poder dedicar recursos o intencions als problemes secundaris

Quines barreres podria trobar-se la Llei de Canvi Climàtic?

Salvables

- Imposts
- Pressupost
- Tecnologia ineficient
- Lobbies

No salvables

- Transport insular
- Espai físic i geogràfic
- Capacitat d'adaptació generacional

Propostes i Actuacions

Reducció de les emissions de GEI, minimització dels efectes del canvi climàtic i implementació de mesures de seguiment, regulació i monitorització.

- Autoconsum energètic viable
- Procés de substitució de la flota de vehicles de combustible fòssil per vehicles elèctrics
- Codi tècnic edificació i construcció sostenible
- Canvi en el model de transport públic

Taller de debat ciutadà Palma

27 d'octubre 2016

Nº participants: 5

Quines qüestions hauria d'incloure la Llei de Canvi Climàtic: Objectius, agents implicats, etc.

- ❖ Objectius: Autosuficiència
 - Energies renovables
 - Frenar el canvi climàtic i revertir-lo
 - Els agents encarregats d'aquesta tasca han de ser: societat civil, científics, investigadors, docents i professionals de la salut.
- ❖ Emissions Zero
 - Regeneració del sòl
 - Energies renovables
 - Reforestació amb espècies locals
 - Captació aigua de pluja
 - Alimentació local
- ❖ Fer campanyes de forta conscienciació sobre la societat civil
 - Penalitzar la ineficiència energètica i de gestió de residus de les empreses
 - Des de l'administració pública s'ha de promoure el transport públic elèctric i una gestió eficient de residus.
 - Aplicar un sistema d'economia circular
 - Els objectius de la Llei haurien de ser escalables a 2020... 2025. Numèricament valorables
- ❖ La Llei hauria de ser una eina per reduir emissions dels GEI que provoquen el canvi climàtic
 - Ha de regular totes les activitats humanes que puguin provocar emissions de GEI
 - Reducció màxima de les emissions de GEI
 - Regulació de les institucions, empreses i ciutadania
- ❖ El canvi climàtic generat per l'activitat humana està directament lligat a un model socioeconòmic que ignora i separa l'home de la naturalesa
 - Més que una llei, el que es requereix, són mitjans que facilitin les cultures regeneratives

Quines mesures s'haurien de prendre per salvar les barreres enfront de la Llei de Canvi Climàtic?

- ❖ Legislatives, bonificadores i sancionadores
 - Promoure la sobirania energètica i alimentària
 - Reduir les necessitats del transport i del trànsit de vehicles
- ❖ Conscienciació de la població
 - Agilització de tràmits burocràtics
 - Preu del sòl per promoure la seva regeneració
- ❖ Conscienciació ciutadana

- ❖ Canviar el model energètic
 - Nou model agrari de cultius orgànics que tinguin aranzels
 - Ajudes i inversions per reduir el canvi climàtic i aconseguir un medi sostenible
 - Educació del consum
 - Foment d'un turisme sostenible
- ❖ Posar a disposició de la ciutadania mitjans de generació d'energia neta i captada gràcies als recursos locals
 - Buscar usos alternatius i no contaminants, que permetin desmuntar i donar nova vida a les grans infraestructures d'energia. (Oleoductes, centrals de generació energètica, refineries...)

Quines barreres podria trobar-se la Llei de Canvi Climàtic?

Salvables

- ❖ Incomprensió ciutadana
 - Legislacions espanyoles i europees
- ❖ Impost al sòl
 - Desinformació de la societat civil i reticències
 - Lentitud burocràtica
 - Poca voluntat de treballar la pròpia terra (Regeneració del sòl)
- ❖ Pressió dels lobbies turístic i nàutic
 - Indiferència de la ciutadania
- ❖ Demanda energètica
 - Pèrdua de importacions
 - Pèrdua a curt-mitjà termini del turisme
 - Pèrdua del lliure comerç
 - Inversió per transport elèctric
- ❖ Informacions esbiaixades

No salvables

- ❖ Dependència del continent per insostenibilitat de les Illes
- ❖ No hi ha res impossible
- ❖ Incompatibilitat amb lleis estatals
- ❖ Pèrdua del confort

Propostes i Actuacions

Reducció de les emissions de GEI, minimització dels efectes del canvi climàtic i implementació de mesures de seguiment, regulació i monitorització.

- Bonificació fiscal del 95% de la producció d'energia neta d'emissions de GEI a càrrec de la producció d'energia bruta.
- Bonificació fiscal de totes les activitats que propiciïn la reducció de les emissions de GEI
- Traspasar usuaris del transport aeri al vaixell
- Desusar transport privat incentivant el transport públic
- Bonificar la producció local de proximitat a càrrec del transport de mercaderies que arriben a l'exterior
- Regeneració del sòl: per impulsar el consum local i ecològic al mateix temps que es contraresta la temperatura del sòl i s'augmenta l'absorció del CO₂ de l'atmosfera. Així mateix, s'ha de promocionar el biocarbó per a ser eficients amb la gestió de residus i retornar el carbó a sota terra.
- Promoció autoconsum elèctric fotovoltaic.
- Promoció "carsharing elèctric"
- Consum ecològic més accessible a tothom. Ajudes als pagesos
- Prohibició absoluta del plàstic
- Creació d'un consorci de transport col·lectiu per a empreses de més de 50/100 treballadors
- Xarxa de transport compartit per a la recollida d'alumnes a les escoles
- Aeroport funcional amb energia solar (Ex: Sudàfrica)
- S'ha de prohibir tirar el menjar als supermercats (Ex: França)
- S'ha de prohibir que les escoles tirin el menjar
- Deixar cultivar als ciutadans en els espais públics (Ex: França)
- Cultivar horts als terrats de les instal·lacions hoteleres (Ex: Accor Hoteles)
- Limitació de la població i de les embarcacions
- Incentivació de la compra a granel
- Incentivar al menor consum d'energies
- Educació en ecologia i canvi climàtic a les escoles
- Educació en la reducció i reutilització de recursos
- Educació sobre el consumisme
- Xarxa de proveïdors locals d'aliments orgànics sense embalatge i amb l'aplicació d'aranzels
- Ajuda financera per a vida i negocis. Models circulars, contributius i sostenibles
- Foment del turisme sostenible
- Millora de la captació de recursos hídrics, penalitzant l'extracció de pous il·legals (únicament es poden utilitzar pous i dessaladores en situacions d'emergència)

Taller de debat ciutadà Formentera

15 de desembre 2016

Nº participants: 5

Per què cal fer una Llei de Canvi Climàtic?

- Per tenir eines que ens indueixin a dur endavant les mesures necessàries per lluitar contra els efectes del canvi climàtic.
- Es un tema de justícia social. Els països occidentals són els que més GEI emeten, però els més afectats, primordialment debut a la falta de recursos són els països en vies de desenvolupament, on manquen recursos.

Quines mesures s'haurien de prendre per salvar les barreres enfront de la Llei de Canvi Climàtic?

Si l'Estat espanyol acaba d'anunciar que traurà una Llei propi de Canvi Climàtic, s'hauria de persistir en fer una Llei Autonòmica?

- Es tracta d'un tema competencial, i dins les pròpies competències cada administració ha de dur endavant les seves iniciatives.
- Formentera ha d'estar més que cap altra a l'aguait doncs es tracta de la regió amb més vulnerabilitat respecte dels efectes del canvi climàtic.
- Es necessari establir un marc normatiu a iniciatives que ja a dia d'avui s'estan duent.
- Ha de ser una llei transversal

Com a iniciativa, valdria la pena tenir una Oficina del Canvi Climàtic que sigui un ens autonòmic?

Així com el funcionament d'entitats independents com ABAQUA tenen una funcionalitat reconeguda, l'establiment d'una Oficina del Canvi Climàtic no sembla una eina funcional

Propostes i Actuacions

Reducció de les emissions de GEI, minimització dels efectes del canvi climàtic i implementació de mesures de seguiment, regulació i monitorització.

- Separar el creixement econòmic del creixement d'emissions de gasos d'efecte hivernacle (PIB vs CO2)
- A Formentera interessa molt el tema de la Mobilitat, i sobretot de navieres cap a Eivissa. Haurien de ser bastant menys contaminants.
- Cal actuar sobre la política de lloguer de vehicles
- Etiquetatge amb marcatge ecològic i de CO2.
- Com enfrontar idees com la de KMO front del canvi de societat cap al consum a través d'Amazon... Pareix que cada cop es parla més de medi ambient, però el caire consumista ens du més cap a un consum no sostenible. La llei hauria de tenir iniciatives que fomentin els conceptes KMO, economia circular... front del creixement del consumisme. Implica un Canvi de mentalitat Social

Propostes i Actuacions

- S'ha d'establir un balanç energètic global de l'any en què el consum d'energia sigui equivalent a la generació per part de renovables.
- Cal dur a terme un debat respecte al Paisatge Formenterenc i la implementació d'energies renovables.
- Es parla de la iniciativa de sol·licitar finançament per a dur endavant un projecte d'energia de la mar (energia endomotriu).

Taller de debat ciutadà Palma

2 de febrer 2017
Nº participants: 7

Quines qüestions hauria d'incloure la Llei de Canvi Climàtic: Objectius, agents implicats, etc.

- ❖ Reducció d'emissions
 - Respecte als ecosistemes peculiars de les Illes: marí i terrestre
 - Protecció de fauna i flora
 - Protecció del territori: espais naturals
 - Implantació de generadors energies netes
 - Reparació de canonades - tota la xarxa hidràulica
- ❖ Salut i conservació del medi ambient
 - Fer una illa més habitable
 - Atreure als visitants
 - Seguir les indicacions dels acords per combatre el canvi climàtic
- ❖ La mar: el balanç de carboni del territori és negatiu degut a la ingent fixació de carbonats. Però no tenim competències degut a un Estatut deficient (que no inclou la mar). Paper fonamental del Govern: exemplar, i amb aspectes contra el canvi climàtic a tots els contractes públics.
 - Un equip ciutadà/voluntari de suport
 - Un panell internacional per avaluar la ciència que cal (i evitar la pseudociència)
- ❖ Minimització de l'impacte ambiental degut a la estacionalitat del turisme
- ❖ Zero emissions 2030
 - Sobirania alimentària
 - Sobirania energètica
 Economia local (monedes locals)

Quines mesures s'haurien de prendre per salvar les barreres enfront de la Llei de Canvi Climàtic?

- ❖ Educació i conscienciació popular
 - Inversió
 - Pacte pacífic amb el sector hotelier i similar
- ❖ Combatre l'ús de petroli
 - No concedir permisos per extreure el petroli
 - La mateixa postura en contra de importar carbó. Ús de fonts alternatives
 - Informar i conscienciar
- ❖ Unitat de tots els partits i la llei s'ha d'aprovar per unanimitat.
 - Actitud positiva i engrescadora des del Govern (i el Parlament en unanimitat)
- ❖ Promocionar agricultura ecològica
 - Energies renovables
 - Monedes socials

Quines barreres podria trobar-se la Llei de Canvi Climàtic?

Salvables

- ❖ Contracte de personal per cuidar el medi ambient
 - Inversions per crear Parcs Naturals
 - Control de la pesca
 - Control de la població d'arbres
 - Repoblació
- ❖ Canviar les lleis que van en contra dels objectius
- ❖ Revisar l'Estatut per incloure la Mar Balear (com fa Galícia)
 - La comoditat que empeny a no actuar
 - La burocràcia Kafkiana i cal agilitzar tramitacions quan afectin al canvi climàtic
- ❖ Impost al sòl
 - Oligopoli energètic
 - Política de interessos

No salvables

- ❖ Pressió lobbies turístics
 - Lleis a nivell nacional no proteccionistes
 - Popularitat del turisme com a font de creació de riquesa
 - Baixa educació de la nostra societat
- ❖ Els lobbies que tenen interessos econòmics
 - Els grups de pressió
- ❖ L'estructura territorial que necessita una mobilitat excepcional
- ❖ Legislació nacional i europea
 - Insularitat

Propostes i Actuacions

Reducció de les emissions de GEI, minimització dels efectes del canvi climàtic i implementació de mesures de seguiment, regulació i monitorització.

- Disminuir l'ús del transport privat, promovent l'ús de les bicicletes
- Disminuir l'ús d'aire condicionat. Promoure la ventilació natural
- Sembrar arbres i vegetació
- Disminuir els forns de TIRME
- Control de vaixells i limitar els creuers
- Canvi de combustibles per promoure fonts alternatives
- Separar les matèries de rebuig
- Reciclatge a domicili
- Controlar els lloguers privats per evitar l'aglomeració turística
- Planificar el territori per promoure més espais protegits
- Implementar de manera progressiva un major nombre d'imposts

Propostes i Actuacions

Reducció de les emissions de GEI, minimització dels efectes del canvi climàtic i implementació de mesures de seguiment, regulació i monitorització.

- Educació
- Polítiques de reducció del consum i augment de la qualitat de vida
- Tallers de reducció del consum
- Economia local, agricultura ecològica i energies renovables
- Ampliació del Parc Natural de Tramuntana
- Ampliació del Parc Natural de Llevant
- Ampliació del Parc Natural de Cabrera
- Mesures contra la proliferació de cabres en detriment de la flora
- Control de la Xylella Fastidiosa i mesures per contrarestar perjudicis. Replantació reforestació
- Creació de generadors eòlics, solars, etc; tot cercant consens entre els defensors del paisatge i les necessitats evidents
- Reducció i limitació de l'entrada de vaixells, creuers i avions. Control i limitacions al nombre de turistes
- Llei de lloguer turístic
- Protecció enfront a l'amenaça de prospeccions petrolíferes
- Prolongació del tren de Llevant
- Consum local en la mesura del possible
- Vehicles amb 0% emissions al 2025
- Instal·lacions d'autoconsum per les noves construccions
- Transport públic a totes les illes
- Limitar el nombre de persones que poden venir a les Illes
- Donar suport decidit a la recerca. Però amb mecanismes suficients per evitar que els ajuts públics vagin a pseudociència
- Establir estacions de seguiment continuat i a llarg termini als espais naturals protegits de totes les Balears
- Potenciar el transport públic, amb criteris realistes: que es pugui anar a fer feina, o bé estudiar
- Obligar als creuers a utilitzar combustible de baixa emissió
- Nova regulació per controlar els vehicles de lloguer
- Assegurar que les energies renovables no comporten la destrucció de les Illes, especialment a la Xarxa Natura 2000

3.2.7 Resum general

Les principals conclusions dels tallers de debat ciutadà es poden resumir en els següents eixos:

Planificació i seguiment d'objectius

Al la majoria dels tallers es va incidir en la importància de comptar amb objectius vinculants de reducció d'emissions, no només a llarg termini (2050) sinó també fixar objectius intermedis. En alguns casos, es va plantejar que l'objectiu de zero emissions a 2050 no era prou ambiciós, i que aquesta fita s'hauria d'assolir més prest (el 2030).

Una altra línia de consens va ser la necessitat de transversalitat: les emissions han d'estar caracteritzades per sectors, i els objectius generals de reducció d'emissions s'han de convertir en mesures concretes per a cada sector. Un dels sectors clau esmentat és el planejament urbanístic, que segons les aportacions als tallers, hauria d'incorporar objectius de reducció de consum energètic i de generació d'energies renovables.

Es va ressaltar també la importància de reduir la burocràcia per agilitzar les actuacions que permetin mitigar o reduir els efectes del canvi climàtic, així com la importància de fer el seguiment del nivell de compliment dels objectius fixats, fins i tot mitjançant la creació d'un òrgan o observatori específic.

Un altre aspecte reiterat als tallers és la importància de la conscienciació entre la ciutadania, empresariat i sector polític.

Fiscalitat

Una qüestió central als debats va ser la necessitat d'una dotació econòmica específica: en la majoria dels tallers es va debatre la necessitat d'impostos específics que permetin el finançament de les actuacions necessàries, per exemple via ajudes i subvencions. A més, en diverses ocasions es va esmentar la necessitat de fer una revisió general de la fiscalitat vigent, per identificar i eliminar subvencions a combustibles fòssils i afavorir activitats i iniciatives que permetin reduir emissions.

Transport

La importància que té aquest sector pel que fa a les emissions de Balears es va reflectir en els debats, la majoria dels quals van treballar en detall aquest camp. La progressiva substitució de vehicles tèrmics per elèctrics, la promoció de la mobilitat no motoritzada (a peu i bicicleta) així com la millora del transport públic, són les línies generals d'actuació proposades.

Es va proposar també la posada en marxa de consorcis o plans de transport de treballadors per a empreses a partir de determinades dimensions. Per últim, es va

recalcar també la importància de millorar el transport marítim (en qualitat i sostenibilitat) com a alternativa menys contaminant que el transport aeri.

Energia

Dins aquest eix, les principals propostes es van basar en la generació de renovables en general i la promoció de l'autoconsum en particular. Hi va haver consens també en la importància d'evitar les prospeccions de combustibles fòssils, i en diversos debats es va tractar la necessitat de programar el tancament de les centrals elèctriques tèrmiques.

Petjada de carboni

Amb l'objectiu de poder quantificar al màxim els objectius i el seu nivell de compliment, les persones participants als tallers van proposar l'obligació de que les empreses quantifiquin la seva petjada de carboni.

Pel que fa als productes, el seu etiquetatge amb la petjada de carboni es va identificar com una mesura per fomentar el consum de productes menys contaminants. En aquest sentit, es va incidir en la necessitat de promocionar els productes de proximitat i l'economia local.

Altres sectors

En coherència amb el caràcter transversal d'aquest tipus de normativa, als debats es van citar de manera específica alguns dels sectors que, segons les persones participants, haurien de ser prioritaris de cara a accions de lluita contra el canvi climàtic:

- Gestió de l'aigua, minimitzant-ne les pèrdues i gestió de residus
- Turisme, com a principal activitat econòmica
- Espais naturals - ampliant o reforçant les zones de protecció
- TICs, fomentant el teletreball i la teleadministració per reduir desplaçaments
- Agricultura, per adaptar-la a les noves condicions climàtiques, a més d'afavorir l'agricultura ecològica

4.3 Aportacions externes

Des del Govern de les Illes Balears, un cop acabades les meses sectorials i els tallers de debat ciutadà, es donar la possibilitat als assistents d'enviar una documentació annexa reprenent els principals punts que haurien de constituir, sota el seu parer, la llei de canvi climàtic.

En vista a n'aquesta fita es reberen 4 escrits procedents de:

- Tirme
- Es Racó de ses Idees
- COAIB
- Amics de la Terra

Aquests informes seran adjuntats íntegrament a la present memòria, a l'Annex 1, tot i que a continuació se'n farà una breu ressenya.

- Informe de Tirme: **"Mitigació de les emissions de GEI procedents de la gestió de residus urbans"**

Tirme, S.A és l'empresa concessionària del servei públic insularitzat de tractament de residus urbans i assimilables del qual és titular el Consell de Mallorca. I com empresa vinculada i responsable d'activitats que poden afavorir els impactes del canvi climàtic es disposa a realitzar un breu informe.

La reducció en l'emissió de GEH es un dels principals reptes al que la societat del S. XXI s'ha d'enfrontar, cobrant importància en el panorama ambiental, social i econòmic.

Per aquest motiu i sota la responsabilitat de Tirme, considera que una gestió sostenible dels residus que segueixi les noves directrius de la Unió Europea sobre Economia Circular pot ser una eina molt efectiva dins una futura Llei de Canvi Climàtic, un Pla de Mitigació de Gasos d'Efecte Hivernacle o un Pla d'Adaptació al Canvi Climàtic, amb l'objectiu d'aconseguir, en els pròxims anys, un escenari d'emissions zero.

Els dos objectius principals pels quals es configura l'estudi redactat rau en:

- Analitzar i presentar les reduccions de GEH que es poden aconseguir a l'any 2020 si es compleixen els objectius de reciclatge dels residus urbans marcats per la CAIB (50%), mantenint els models insulars actuals.
- Identificar i presentar el potencial no explotat de reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle mitjançant la valorització energètica de la fracció resta de totes les illes, arribant a l'abocament zero a nivell de la Comunitat Autònoma, augmentant en la jerarquia de residus europea i optimitzant la contribució del sector de residus de la CAIB a l'objectiu de reducció de GEH fixat per la Unió Europea (20% en el 2020).

Com a conseqüència del que s'exposa, Tirme conclou l'estudi amb el disseny d'un sistema integrat de tractament de residus urbans, gestionat en els nivells superiors de la jerarquia de residus, incloent el compliment dels objectius de reciclatge i el canvi

en el model de gestió de la fracció resta, apostant per l'abocament zero a les Illes Balears, que pot generar beneficis significatius en el canvi climàtic, aconseguint-se un estalvi d'un 180.000 t de CO₂ equivalent (el que representa el 2'1% de l'emissió de GEI de les Illes Balears).

- **Aportació Es Racó de ses Idees**

Les aportacions de l'agrupació Es Racó de ses Idees es focalitzen en els 3 dels principals promotors que afavoreixen l'augment d'emissions i per tant un major nombre d'impactes derivats del canvi climàtic, com són l'augment demogràfic, urbanístic i turístic

Tenint en compte aquestes 3 problemàtiques, des de l'agrupament es proposa:

- Gestió de Recursos Hídrics: Caldria establir mesures restrictives sobre l'increment del consum d'aigua en el sector urbanístic i turístic.
- Turisme:

Recomanacions genèriques

1. Reducció del consum energètic: especialment fomentar els viatges amb menor càrrega energètica/climàtica per mode de desplaçament i distància.
2. Millora de l'ecoeficiència en transport, destinacions, instal·lacions i serveis.
3. Utilització d'energies renovables, principalment solar.
4. Compensació de les emissions de carboni amb accions que aconsegueixin estalvis similars als impactes generats.

Recomanacions específiques:

1. Exigir als hotels els segells de qualitat ambiental *Biosphere Hotels*
2. Exigir als operadors de turisme la implementació de l'Ecoetiqueta Europea.
3. Treballar per aconseguir i mantenir les banderes blaves a les zones de costa.

Així mateix, des de Es Racó de ses Idees, es proposa aprofitar i concretar les oportunitats obertes pel Pla Estratègic del Turisme Espanyol Horitzó 2020:

- Crear un Observatori de la sostenibilitat del turisme que inclogui els factors climàtics.
- Crear grups de treball específics al voltant del disseny de mesures de mitigació i adaptació al canvi climàtic en els factors claus de la cadena de valor turístic.

- Llançament de prototips emblemàtics replicables en el conjunt del sistema turístic que incorporin estratègies sostenibles i climàtiques coherents.
- Impuls a la rehabilitació integral en clau sostenible i amb plantejaments d'excel·lència en relació als seus comportaments energètics / climàtics.

- **Llei de Canvi Climàtic. Aportacions del COAIB**

L'informe del Col·legi Oficial d'Arquitectes de les Illes Balears (COAIB) planteja 7 epígrafs claus, susceptibles de ser modificats per tal de reduir i mitigar els impactes del canvi climàtic, des d'una perspectiva més regional.

Des del COAIB es considera primordial disposar d'una encertada diagnosi de l'actual situació que caracteritza el nostre sistema territorial, sense deixar de tenir en compte les particularitats de cada àmbit insular, els afectes de tractar d'obtenir una visió global i prou ben coordinada de les diferents polítiques sectorials i tractar de reconduir la problemàtica situació del canvi climàtic des d'aquesta visió global i interrelacionada, sempre actuant de major a menor en totes i cadascuna de les diferents escales i àmbits espacials.

Per aquest motiu es proposa:

1. Anàlisi i diagnosi de les emissions sectorials de les Illes Balears, per tal de conèixer els principals àmbits d'actuació. L'objectiu bàsic de la futura llei de canvi climàtic ha de partir de què les Illes Balears estiguin millor adaptades als impactes del canvi climàtic, adaptant progressivament cap a la sostenibilitat els models territorials i urbanístics, els sistemes energètics i els sectors productius. Resulta imprescindible la coordinació interdepartamental per programar les mesures a adoptar.
2. Cal redefinir el model territorial (Agenda Territorial Europea 2020). Es tracta d'exercir de forma coordinada les polítiques d'ordenació del territori, entesa aquesta com a "... expressió espacial de les polítiques econòmiques, socials, culturals i ecològiques de la nostra societat; això vol dir que es tracta, alhora, d'una disciplina científica, d'una tècnica administrativa i d'una política concebuda amb un enfocament multidisciplinar i global, on el seu objectiu persegueix un desenvolupament equilibrat de les regions i l'organització física segons un principi rector". (Carta Europea d'Ordenació del Territori. 1983).
3. Hem de mirar el territori com a paisatge en la redefinició dels models territorials insulars.
4. Considerar els àmbits insulars com a objecte d'ordenació. Des d'una perspectiva d'assolir mesures efectives envers la lluita contra el canvi climàtic, el COAIB creu convenient haver d'esmentar l'existència d'una íntima simbiosi

entre Ordenació del Territori-Urbanisme amb l'Economia, la Societat i el Medi ambient.

5. Impulsar polítiques que fomentin l'ús del transport col·lectiu, com també l'eficiència energètica de qualsevol mode de transport, sigui aquest públic o privat.
6. Fomentar un model turístic sostenible, l'eficiència energètica i l'estalvi de recursos. Amb aquest sentit, les auditories energètiques dels hotels existents, les certificacions mediambientals així com l'autoconsum d'energies renovables són espais molt susceptibles de ser impulsats.
7. Normatives referents a l'edificació. La sostenibilitat ecològica és bàsica en un espai geogràfic limitat com el nostre.

- **Amics de la Terra. Jornada de Formació-Taller Canvi Climàtic i Transició Energètica.**

Des de la jornada de Formació duta a terme per Amics de la Terra, sens fan arribar una seguit de propostes:

- Diagnosi i anàlisi: Cal determinar quins són els sectors clau/prioritaris. Tals com el sector energètic, transport, turisme i residencial.
- Establir un règim competencial i realista.
- La llei ha de ser transversal, vinculant i amb una fiscalitat finalista.
- Així mateix, ha de tenir competències sobre totes les subvencions i licitacions del Govern que pugin tenir un efecte sobre el Canvi Climàtic.
- S'ha de realitzar un calendari amb objectius a curt termini, amb períodes decadal.
- Establiment de pressuposts de carboni
- Formació d'Organismes de Seguiments. Incloent un comitè d'experts per dur un control de la llei i els posteriors planejaments.
- Mesures de sensibilització socials a través de xarxes socials, premsa, empreses i sistema educatiu.

- **Reunió bilateral amb l'Associació Hotelera de Menorca –ASHOME.**

La sessió que es dugué a terme amb l'Associació Hotelera de Menorca, deixa establerta una opinió generalitzada del sector hotelier menorquí referent a la possible elaboració d'una llei de canvi climàtic. Durant la reunió ASHOME exposà:

- A dia d'avui, no es requereix establir noves estructures en forma de normativa legislativa per combatre el canvi climàtic. Tampoc ni impostos ni subvencions, simplement bastaria amb no posar impediments a les

iniciatives empresarials, que tenen una repercussió positiva sobre la temàtica.

- S'han de implementar desgravacions fiscals o descomptes a impostos per aquells que apliquen mesures medi ambientals.
- Si bé, no es creu en una legislació autonòmica, si que es veu convenient la necessitat de fer jornades i plans, així com fomentar les accions voluntàries.
- Cal facilitar la instal·lació d'energies renovables, sobretot a Menorca (Termosolar i fotovoltàica).
- Des d'ASHOME plantegen el seu desacord alhora de fixar uns requisits mínims d'eficiència energètica pel sector hotelier.
- El futur ha d'estar encaminat cap a la simplificació administrativa.
- Es demana un llindar equiparat entre el nou lloguer turístic i els hotels, que han de complir amb més de 240 normatives.
- Des del Govern, s'ha de treballar en base a la transversalitat, doncs molt sovint hi ha incoherències entre el que demanen les distintes Conselleries.

5. Enquestes

Una de les fases més importants del programa es deu a la difusió i implementació d'una campanya online, retribuïda a la interacció, mitjançant una pàgina web <http://canviclimatic.caib.es>, on es pot trobar tota la informació sobre el procés de participació pública, així com un seguit d'enquestes (ciutadana, empreses, entitats socials i partits polítics) on els diversos sectors de la societat balear han pogut divulgar quines són les seves idees i opinions sobre l'enfocament que ha de regir la redacció de la futura llei autonòmica de canvi climàtic., i un calendari dels tallers.

A dia d'avui, les enquestes reflecteixen l'acceptació i predisposició per part de la societat enfront a la necessitat d'establir, legislar i regular distints plans d'adaptació i mitigació per fer front el canvi climàtic.

Sumat a la difusió general que se n'ha fet de les enquestes a través de les xarxes socials, des del Govern, s'ha fet arribar a tots els centres escolars un correu electrònic, mitjançant la direcció general de Planificació, Ordenació i Centres, i per duplicat als incorporats a la xarxa de centres Ecoambientals que gestiona la direcció general d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus, animant a fer aportacions i complimentar els qüestionaris.

Sens dubte, des del Govern de les Illes Balears, es creu que l'educació és un dels sectors principals en el que s'han de realitzar polítiques d'informació i conscienciació, com a producte per a elaborar normatives de mitigació i reducció dels impactes del canvi climàtic, d'una manera efectiva.

Per poder extreure una mostra el més concreta possible, tenint en compte les limitacions que ofereixen aquest tipus de sistemes, s'han realitzat 4 enquestes que es corresponen a distints perfils:

Enquesta	Nombre de respostes
Ciutadania	678
Entitats socials	11
Empreses	8
Partits polítics	2 (Àmbit local i insular)

Tal i com podem veure els índex de resposta han estat bastants diferents entre els 4 models, tant amb el nombre de respostes com amb la definició d'aquestes.

Si en feim una valoració respectiva de cada una, podem observar que:

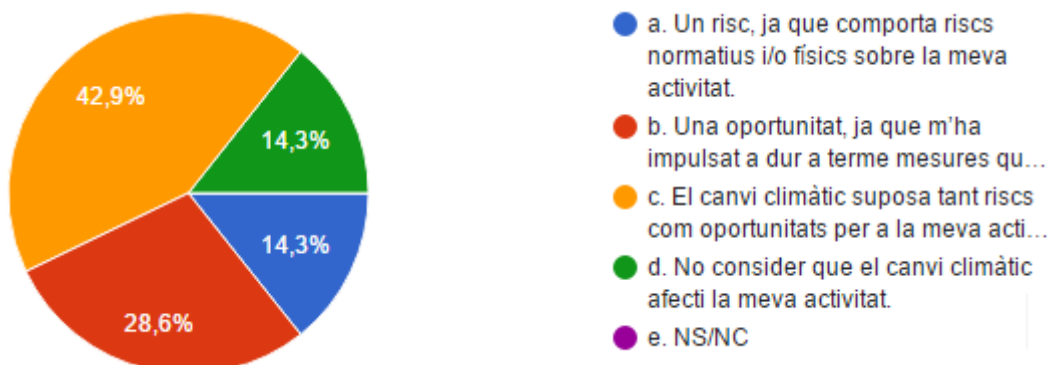
- *Entitats socials*

1. El 100% dels enquestats estan d'acord en que el canvi climàtic es un repte al qual s'ha de fer front amb urgència
2. El 91% valora que l'impacte que actualment té el canvi climàtic sobre les Illes Balears es molt elevat o elevat. Així mateix, el total de la mostra pensa que en un futur els efectes derivats del canvi climàtic seran molt elevats.
3. Un 91% creu que les polítiques que s'han dut a terme fins al moment a les Illes Balears per fer front al canvi climàtic des del punt de vista de reducció d'emissions i adaptació d'impactes es insuficient.
El sentiment majoritari s'encamina cap a dirigir polítiques que donin un major suport a les energies renovables, una millora del transport públic, limitació del turisme i subvencions per a la substitució de flota de vehicles obsolets.
4. Els principals àmbits que s'han de veure modificats per tal de mitigar i reduir els impactes del canvi climàtic són: Transport, generació d'electricitat, indústria, turisme i residus.
5. En resposta a com s'hauria de controlar el compliment dels objectius de reducció, la població respon a que:
Un 54'5% amb l'obligació de que tota nova normativa requereixi un informe previ sobre el seu impacte climàtic.
Un 45'5% amb un organisme extern que controli l'activitat del Govern

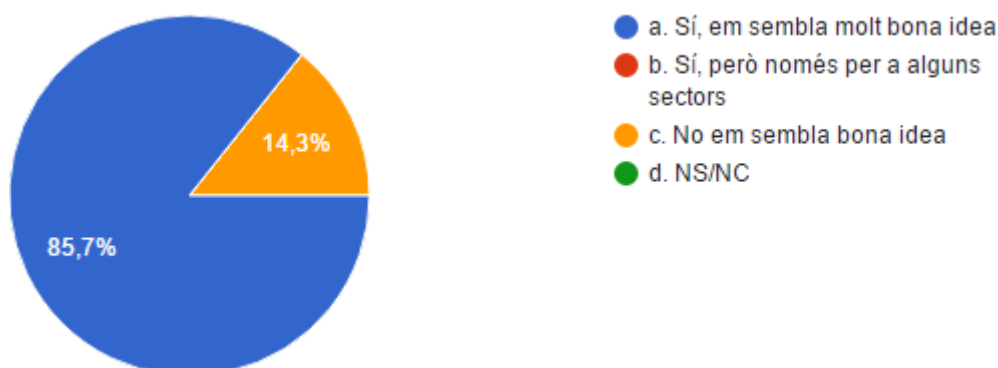
- *Empreses*

1. Un 87'5 % dels enquestats considera que el canvi climàtic és un repte al que s'ha de fer front amb urgència.

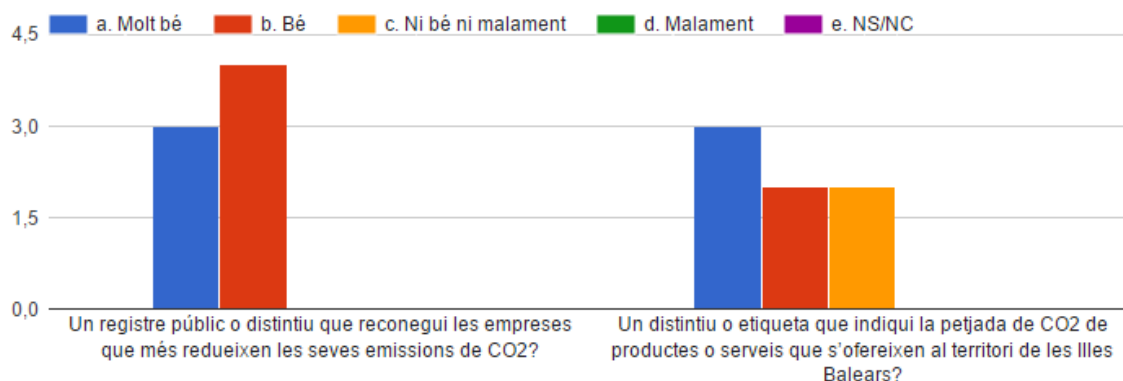
2. Sorprenentment, a la pregunta del si el canvi climàtic suposa un risc o una oportunitat per a la vostra activitat, fins a un 25 % creu que ha estat una oportunitat ja que l'ha impulsat a dur a terme mesures que han repercutit positivament a la seva activitat.

3. Únicament un 15% de les empreses enquestades han considerat dur a terme el càlcul voluntari de la petjada de carboni mitjançant la metodologia del MAGRAMA.
4. A la resposta d' "Algunes lleis de canvi climàtic (com la d'Andalusia o el Regne Unit) preveuen un fons de compensació de canvi climàtic per a empreses: com menys fan per reduir les seves emissions, més han de contribuir al fons, mentre que es compensen aquelles que més redueixen el seu impacte. Creis que seria interessant aquest concepte per incentivar actuacions contra el canvi climàtic a les Illes Balears?"

5. A la qüestió de si es valoraria positivament un registre públic o distintiu que reconegui les empreses que més redueixen les seves emissions de CO₂, hi ha un consens majoritari del 100%.

6. Un 71'4% dels enquestats valora positivament que el Govern de les Illes Balears impulsés una llei de canvi climàtic que regulés la seva pròpia actuació. I en cas de fer-ho, fins a un 87'5 % creuen que la llei hauria d'incloure el sectors privats.

- Partits polítics

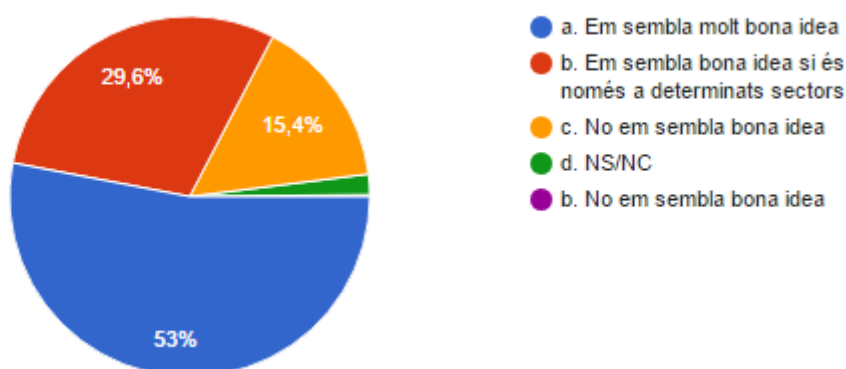
- El 100% dels enquestats considera que les polítiques que s'han impulsat fins a les hores a les Illes Balears en matèria de canvi climàtic són insuficients. Es proposa:
 - Facilitar mitjans (ajudes, bonificacions,...) per a dur a la pràctica accions necessàries per mitigar l'escalfament global.
 - Cal una millor definició d'objectius que es tradueixi en polítiques que vagin més enllà del que afecta a la pròpia administració pública. La implicació dels diferents sectors productius, en especial la generació elèctrica, el transport i el sector turístic són clau.
 - Continuar amb una política hídrica d'estalvi i apostar per la producció d'energia solar.
 - Calen eines de coordinació amb l'administració local i formació de tècnics i funcionaris en matèria.
- En resposta a "quins objectius creis que haurien de plantejar-se davant el canvi climàtic en una futura llei?":
 - Transformació progressiva de la flota de cotxes de lloguer en cotxes elèctrics
 - Assolir la sobirania energètica amb fonts renovables – canvi del model energètic.

- Plantejar la sobirania alimentària enfocada a la producció ecològica, pensant en el disseny urbà i rural que permeti la coexistència del sector primari.
 - Canvi de model de mobilitat, contemplant des de la mobilitat urbana, interurbana, interinsular i amb el continent.
 - Un nou model de territori adaptat a l'evolució del canvi climàtic.
3. El 100% considera imprescindible que l'Administració elabori estudis de petjada de carboni de la seva activitat com a pas previ per a la seva reducció.
 4. El 100% considera necessari la fiscalització de les polítiques de Govern.
 5. En resposta a "quins tipus d'actuacions creis que hauria de recollir una futura llei de canvi climàtic?", s'ha obtingut que:
 - Establiment de fites clares amb procediments per arribar-hi. Incentivar els que compleixen les mesures i penalitzar els que no.
 - Ordenació territorial, definir els límits d'ocupació turística i recuperació dels sòls degradats orientats a funcions de captació de CO₂.
 - Mantenir un inventari de masses forestals i la seva capacitat de fixació de CO₂.
 - Establir sostres d'emissions de CO₂ pels diferents sectors.
 - Increment de la protecció del litoral i, si en la mesura del possible, assolir competències en les aigües territorials per protegir biodiversitat, en especial la posidònia.
 6. El 100% considera que la futura llei de canvi climàtic de les Illes Balears hauria de designar la gestió a través d'un comitè específic o oficina de canvi climàtic, que integri a tots els òrgans del Govern involucrats.
 7. Per tal de millorar el coneixement i la participació pública en aspectes lligats al canvi climàtic, es proposa que:
 - Des de la Radiotelevisió pública de les Illes Balears s'informi dels indicadors claus (petja de carboni, reciclatge,...) i la seva evolució.
 - Incorporar assignatura sobre Canvi Climàtic a tots els nivells educatius.
 - Campanyes de formació per a treballadors dels diferents sectors.
 - Incorporar debats en les Agendes Locals -21 i la possibilitat de definir projectes locals des de les mateixes.

- Cicle de xerrades a les associacions veïnals, ateneus, centres culturals, etc.
- Potenciar òrgans insulars que facilitin el coneixement i debat sobre Canvi Climàtic i polítiques de mitigació (per exemple el Institut Menorquí d'Estudis).

- Ciutadania

1. El 97% dels enquestats considera que el canvi climàtic és un repte al qual s'ha de fer front amb urgència.
2. El 95% creu que el canvi climàtic tindrà un impacte negatiu sobre el territori en un futur.
3. El 71% considera que les polítiques, que fins aleshores, s'han impulsat a les Illes Balears per fer front a les emissions de GEI, són insuficients.
4. En resposta a "que us semblaria que s'implantessin normatives sancionadores en forma de règim d'infraccions, impostos, limitacions, etc., per tal de promoure la reducció del consum energètic?"
5. Els principals àmbits que s'han de veure modificats per tal de mitigar i

reduir els impactes del canvi climàtic són: Generació elèctrica, transport, residus i turisme.

6. El 96'5% està d'acord en que les Illes Balears aprovi una llei de canvi climàtic on s'estableixin les responsabilitats i objectius que s'han d'assolir.
7. La futura llei de canvi climàtic de les Illes Balears hauria d'incloure:
 - Objectiu global de reducció d'emissions, en línia amb els objectius internacionals a llarg termini, que inclogui tots els sectors.

- Implicació dels sectors privats, orientant actuacions que s'han de dur a terme davant del canvi climàtic.
 - Mesures de transició energètica.
 - Mesures per conscienciar a la població sobre el consum, incentivar els productes locals, i la producció responsable amb el medi ambient. Incentivar un altre tipus de turisme més sostenible, ja que és necessària una regulació i diversificació de l'activitat econòmica
 - Propostes específiques per afavorir i potenciar el transport públic i/o no contaminant enfront del transport privat. Donar encara més veu als científics i especialistes en la valoració de les possibles repercussions del canvi climàtic (per exemple meteoròlegs, biòlegs, oceanògrafs, geògrafs, experts en sanitat, etc).
8. Un 46% veu interessant crear un fons de carboni per finançar iniciatives de reducció d'emissions relacionat amb els impostos.
 9. Un 64'5% desitja la creació d'un observatori del clima específic, que faci un seguiment de l'evolució del canvi climàtic i les polítiques relacionades, malgrat augmenti la despesa pública.
 10. Un 88 % dels enquestats tindria en compte una etiqueta o distintiu que informés de l'impacte sobre el canvi climàtic de diferents productes.
 11. Un 76'4 % considera que les empreses no estan fent prou per reduir les seves emissions i per tant es necessari fixar objectius i mesures per incentivar-ne la reducció.

Tal i com podem observar, els resultats d'aquestes enquestes denoten, a trets generals, un consens bastant elevat, tant en quant a l'elaboració d'una llei de canvi climàtic.

1. El 91% dels enquestats creuen que el canvi climàtic és un repte al qual s'ha de fer front amb urgència
2. El 77% creu que les polítiques que s'han impulsat a les Illes Balears per fer front a les emissions de gasos d'efecte hivernacle són insuficients.
3. El 97% aprova que el Govern estableixi lleis de canvi climàtic que apliquin una sèrie de responsabilitats i objectius a complir.
4. El 87% creu que les empreses no estan fent prou esforç per reduir les seves emissions i per tant és necessari fixar objectius i mesures per incentivar-ne la reducció.

D'altra banda, des de la pàgina del Govern de les Illes Balears durant el mes de desembre la Direcció General de Participació i Transparència va plantejar una sèrie de preguntes relacionades amb l'acceptabilitat dels projectes renovables.

Els avantatges d'aquest nou sistema de participació, es que es tracta d'un públic més generalista que va responent a les diferents "preguntes del mes" que s'elaboren a la pàgina web del Govern de les Illes Balears, pel que no es veurà derivat d'un formulari o enquesta específica.

Els resultats que se n'han obtingut, al igual que els de les enquestes esmentades amb anterioritat, denoten un gran consens en quant a la necessitat d'establir mesures rellevants en quant a la generació d'energies renovables, tot hi acceptant el possible impacte paisatgístic dels aerogeneradors d'energia eòlica.

A continuació, presentam els resultats obtinguts d'aquesta pregunta del mes de desembre de 2016.

RESULTATS PREGUNTA DE DESEMBRE 2016

Data inici de l'enquesta: 02/12/2016

Data finalització: 02/01/2017

Visites al contingut: 5.581

1. Considera que és important que Balears augmenti la seva capacitat de generació renovable?

- a) Sí (98 % - 1171 vots)
- b) No (1 % - 22 vots)

Vots totals: 1193

2. És assumible l'impacte dels aerogeneradors (molins) d'energia eòlica a Balears?

- a) Sí (54 % - 651 vots)
- b) Només a alguns indrets (35 % - 426 vots)
- c) No (9 % - 113 vots)

Vots totals: 1189

2a. En cas d'haver contestat només a alguns indrets o NO, on o per què?

- Escriviu aquí la vostra resposta (100 % - 443 vots)

Temes	Nombre de vots	Percentatge de vots
-------	----------------	---------------------

Impacte ambiental i/o visual	139	26,3%
On generin menys impacte	97	18,4%
A cap espai protegit	55	10,4%
És un perill per les aus	51	9,7%
Alta mar	25	4,7%
Llocs on hi hagi molta corrent	20	3,8%
Millor plaques solars	16	3,0%
Ho han d'estudiar tècnics especialistes	14	2,7%
Tramuntana	11	2,1%
Sempre que tinguin un alt rendiment	10	1,9%
Utilitzar els antics molins del pla	9	1,7%
A zones urbanes	9	1,7%
A Menorca	8	1,5%
Generen molta renou	8	1,5%
Enfora de la costa	7	1,3%
Al pla de Mallorca	5	0,9%
És costós	5	0,9%
Enfora zones urbanes	4	0,8%
Al costat de les antenes que hi ha a les muntanyes	4	0,8%
Instal·lació d'aerogeneradors individuals	3	0,6%
A l'interior	2	0,4%
Als polígons	2	0,4%
Arbres de vent	2	0,4%

A les antenes del Parc Natural de Llevant	2	0,4%
A les zones on sempre n'hi ha hagut	1	0,2%
Cercar altres alternatives	1	0,2%
Només a terrenys privats i llogar	1	0,2%
Aprofitar les ones	1	0,2%
Petits molins a les costes	1	0,2%
Crear un únic espai per concentrar tots els molins necessaris	1	0,2%
Al canal de Menorca	1	0,2%
Molins sense aspes	1	0,2%
Aerogeneradors horitzontals	1	0,2%
Molins de vibracions de vent	1	0,2%
Nul	10	1,9%

Vots totals: **442**

3. És assumible l'impacte dels camps solars a Balears?

- a) Sí (67 % - 805 vots)
- b) Només a alguns indrets (28 % - 332 vots)
- c) No (4 % - 48 vots)

Vots totals: **1184**

3a. En cas d'haver contestat a alguns indrets o NO, on o per què?

- Escriviu aquí la vostra resposta (103 % - 317 vots)

Temes	Nombre de vots	Percentatge de vots
Zones on suposin el mínim impacte	65	16,7

Sostres	58	14,9
Impacte ambiental i/o visual	46	11,8
No s'ha de permetre a zones protegides	40	10,3
Zones de menor valor paisatgístic	26	6,7
Polígons	18	4,6
No als terrenys agrícoles fèrtils	14	3,6
Amb un límit de superfície	13	3,3
Estudiar l'impacte	13	3,3
Zones urbanitzades	12	3,1
Espais o edificis públics	8	2,1
Terrasses	6	1,5
Més subvencions	4	1,0
Al costat de les carreteres	4	1,0
Zones planeres	3	0,8
Zones agrícoles	3	0,8
No a zones rurals	3	0,8
Millor que els molins	2	0,5
Al costat de les antenes	2	0,5
Al pla	2	0,5
A infraestructures esportives	1	0,3
Biomassa	1	0,3
Parcs naturals	1	0,3
A Formentera	1	0,3
Enfora de zones residencials	1	0,3
Eliminar els impostos	1	0,3

És cara	1	0,3
Instal·lar teules solars	1	0,3
No és competitiva en preu	1	0,3
Aeroports	1	0,3
Nul	38	9,7

Vots totals: 306

4. Quines altres alternatives proposaria per augmentar la generació de renovables a Balears?

- Escriviu aquí la vostra resposta (100 % - 694 vots)

Temes	Nombre de vots	Percentatge de vots
Solar	147	16,6%
Ones de la mar	139	15,7%
Exempcions fiscals, subvencions o facilitats econòmiques	98	11,1%
Afavorir l'energia alternativa als habitatges	74	8,4%
Eòlica	55	6,2%
Treure impostos	48	5,4%
Biomassa	41	4,6%
Aerogeneradors individuals	28	3,2%
Als sostres	27	3,1%
Instal·lacions alternatives a tots els edificis públics	24	2,7%
Geotèrmica	22	2,5%
Normativa que ho faciliti	18	2,0%
Educació i conscienciació del consum	18	2,0%
Cotxes i bussos elèctrics	15	1,7%

Energia calorífica	14	1,6%
Construccions sostenibles	14	1,6%
Més investigació	12	1,4%
Instal·lacions eficients	8	0,9%
Més reciclatge	7	0,8%
No ho sé	7	0,8%
Energia de les rodes dels cotxes	5	0,6%
Biogas	5	0,6%
Bateries tesla	5	0,6%
Cultius de bio-fuel	4	0,5%
Associar-se a somenergia	3	0,3%
Obligar als hotels que creïn una part de l'energia que consumeixen	3	0,3%
Energia marina	2	0,2%
Cap	2	0,2%
Comprar l'energia de la península	2	0,2%
Més informació a la ciutadania	2	0,2%
Energia flatòlica	2	0,2%
Gravar l'ús de combustibles	1	0,1%
Hidràulica	1	0,1%
Motor d'hidrogen	1	0,1%
Mitjançant el plàstic	1	0,1%
Nul	30	3,4%

Vots totals: **691**

6. Xarxes socials

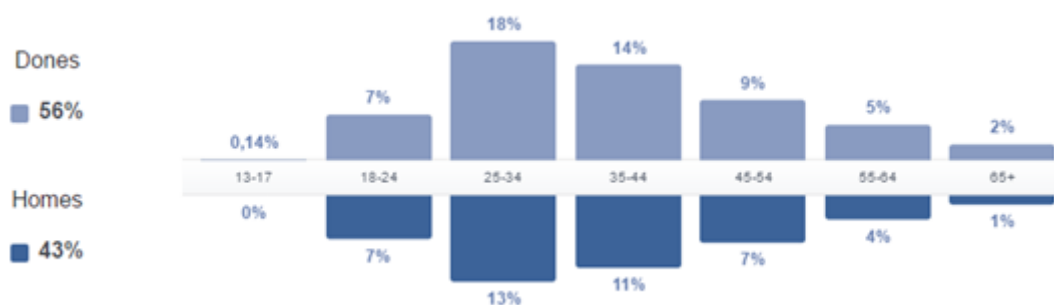
Actualment les xarxes socials són el mitjà de comunicació més important alhora de donar a conèixer un producte, en aquest cas el procés de participació pública, i rebre una retroacció per part dels perfils ciutadans que ens permeti obtenir una idea de la visió general de la societat, sobre la temàtica del canvi climàtic.

Aquesta dinàmica s'ha realitzat principalment des de la pàgina de Facebook Canvi Climàtic IB, la qual està en funcionament des de el dia de llançament de la jornada de presentació del procés de participació, corresponent a la data del 26 de juliol. L'objectiu era tenir un canal addicional per difondre informació del procés participatiu, els tallers i les enquestes.

Si més no, ha estat a partir de dia 21 de setembre del 2016 quan s'ha començat a fer entre una i dues publicacions diàries, exceptuant els cap de setmana.

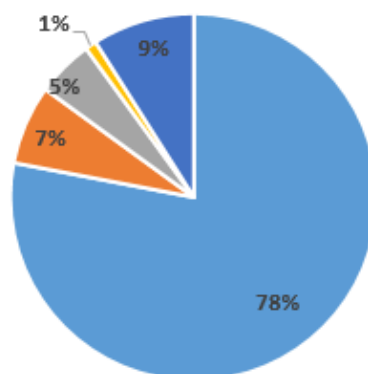
A dia d'avui la pàgina de Facebook gaudeix de 715 seguidors corresponents a perfils ciutadans i a 9 seguidors, que van des d'entitats ecologistes, institucions i associacions empresarials.

El perfil de la població que segueix aquesta pàgina, tot i no ser una mostra molt representativa de la societat, sí que deixa entreveure que les persones que mostren un major interès pels problemes mediambientals són aquells que s'estableixen entre la franja dels 25-34 anys, i amb una predominança del perfil femení.

Així mateix, si tenim en compte l'origen de la gent que segueix el perfil de Canvi Climàtic IB, podem observar com lògicament dels 715 seguidors una gran majoria es corresponen a la població espanyola, concretament 693, el que es significa un 97% de la mostra.

D'aquest percentatge un 78% són de Mallorca, un 7% d'Eivissa i Formentera, un 5 % de Menorca, un 1 % de Barcelona i un 9% indefinit.

■ Mallorca ■ Eivissa i Formentera ■ Menorca ■ Barcelona ■ Indefinit

Els 22 seguidors restants que no deriven d'un perfil espanyol, es corresponen a gent de nacionalitat diversa on predominen Itàlia, Marroc, Regne Unit i Brasil, amb un total de 13 persones.

El conjunt d'entrades que s'han publicat rauen sobre notícies, dades i articles d'actualitat, així com, un conjunt de preguntes aleatòries corresponents a les enquestes que es van elaborar per la pàgina web. A continuació, s'enumera extracte del contingut publicat des del perfil de Canvi Climàtic IB durant el procés participatiu.

- Altres països han aprovat lleis de canvi climàtic on s'estableixen les responsabilitats i objectius que s'han d'assolir. A Espanya, comunitats autònomes com Catalunya i Andalusia estan treballant també en la mateixa línia, amb lleis de canvi climàtic que fixen els objectius i la forma d'aconseguir-los. Us semblaria interessant que el Govern de les Illes Balears treballàs en aquesta línia?

👍 Sí

👎 No

Deixau les vostres respostes! [#EmissionsZero](#) [#canviclimaticib](#)
Si voleu seguir participant podeu respondre les nostres enquestes a la pàgina <http://canviclimatic.caib.cat>

- Considerau la legislació un bon instrument per fer front al canvi climàtic?

👍 Sí

👎 No

Deixau les vostres respostes! [#EmissionsZero](#) [#canviclimaticib](#)
Si voleu seguir participant podeu respondre les nostres enquestes a la pàgina <http://canviclimatic.caib.cat>

- Us semblaria interessant crear un fons de carboni per finançar iniciatives de reducció d'emissions relacionat amb els impostos?

👍 Sí

👎 No

Deixau les vostres respostes! [#EmissionsZero](#) [#canviclimaticib](#)

- Si existís una etiqueta o distintiu que informàs de l'impacte sobre el canvi climàtic de diferents productes o serveis, els tendríeu en compte a l'hora de comprar?

👍 Sí

👎 No

Deixau les vostres respostes! [#EmissionsZero](#) [#canviclimaticib](#)

- Us semblaria interessant crear un observatori del clima específic, que faci un seguiment de l'evolució del canvi climàtic i les polítiques relacionades, malgrat que la despesa pública augmenti?

👍 Sí

👎 No

Deixau les vostres respostes! [#EmissionsZero](#) [#canviclimaticib](#)

- Què us semblaria que s'implantassin normatives sancionadores en forma de règim d'infraccions, impostos, limitacions, etc., per tal de promoure la reducció del consum energètic?

👍 Bé

👎 Malament

Deixau les vostres respostes! [#EmissionsZero](#) [#canviclimaticib](#)

- Creieu que les empreses de les Illes Balears:

👍 Estan fent prou per reduir les seves emissions de gasos d'efecte hivernacle

👎 No estan fent prou per reduir les seves emissions i per tant és necessari fixar objectius i mesures per incentivar-ne la reducció.

Deixau les vostres respostes! [#EmissionsZero](#) [#canviclimaticib](#)
Si voleu seguir participant podeu respondre les nostres enquestes a la pàgina <http://canviclimatic.caib.cat>

- Algunes lleis de canvi climàtic (com la d'Andalusia o el Regne Unit) preveuen un fons de compensació de canvi climàtic per a empreses: com menys fan per reduir les seves emissions, més han de contribuir al fons, mentre que es

compensen aquelles que més redueixen el seu impacte. Creis que seria interessant aquest concepte per incentivar actuacions contra el canvi climàtic a les Illes Balears?

👍 Sí, em sembla molt bona idea

👎 No em sembla bona idea

Deixau les vostres respostes! [#EmissionsZero](#) [#canviclimaticib](#)

Si voleu seguir participant podeu respondre les nostres enquestes a la pàgina <http://canviclimatic.caib.cat>

- Creis que seria necessari millorar la sensibilització ciutadana sobre el canvi climàtic, i augmentar la participació ciutadana en els aspectes relacionats amb l'estat del clima?

👍 Sí

👎 No

Deixau les vostres respostes! [#EmissionsZero](#) [#canviclimaticib](#)

Si voleu seguir participant podeu respondre les nostres enquestes a la pàgina <http://canviclimatic.caib.cat>

El consens entre les persones que n'han donat resposta es bastant elevat, i deixen palesa la voluntat de dur a terme mesures que afavoreixen l'elaboració d'una llei de canvi climàtic autonòmica que venguin acompanyada de mesures d'adaptació i mitigació.

7. Mitjans de comunicació

Els mitjans de comunicació tradicionals, tals com la premsa i la radio, també han jugat un paper essencial en la divulgació del propi procés.

Des del Govern de les Illes Balears, s'ha plantejat un sistema de difusió fomentat principalment a través de la publicació de notes de premsa a la pròpia pàgina web del CAIB i la presència a programes radiofònics de la radiotelevisió pública de les Illes Balears (IB3 Radio), concretament al programa Balears fa ciència, on s'ha parlat de canvi climàtic i dels propòsits d'aquesta nova llei.

D'altra banda, són múltiples els diaris que s'han fet ressò del procés participatiu per la llei de canvi climàtic i que han servit com a eina per donar a conèixer quin es l'objectiu d'aquesta llei i que la societat pogués participar a través dels canals establerts per la pròpia administració (Facebook, Twitter, enquestes i tallers de debat ciutadà).

A continuació s'inclou un petit un recull de les publicacions que s'han generat arrel de l'inici del procés de participació, el passat 26 de juliol de 2016.

- “La Ley del Cambio Climático de Baleares entrará en el Parlament a finales de 2017.” Referència: Ultima Hora, Efe. 20/03/2017 . Font: <https://goo.gl/US2EpP>
- “El conseller Pons informa la Mesa de l'Energia de l'inici del procés de redacció de la Llei de Canvi Climàtic de les Illes Balears.” Referència: Govern de les Illes Balears, Sala de premsa, Actualitat Informativa. 20/03/2017 . Font: <https://goo.gl/4klIfz>
- “Sus a l'elaboració de la Llei de Canvi Climàtic”. Referència: dbalears – Parlam com tu. Actualitat. 24/06/2016. Font: <https://goo.gl/arVool>
- “Baleares abre a la participación ciudadana la redacción de la ley cambio climático.” Referència: Efe Verde- Desarrollo Sostenible. 06/10/2016. Font: <https://goo.gl/ytdEpO>
- “La ley balear de Cambio Climático incluirá como referente la hoja de ruta acordada en la Cumbre del Clima de Marrakech”. Referència: Energías Renovables, El periodismo de las energías limpias. 25/11/2016. Font: <https://goo.gl/Ld4mYb>
- “Se inician las mesas sectoriales del proceso para participar en la redacción de la Ley de cambio climático.” Referència: La Vanguardia. 28/01/2017. Font: <https://goo.gl/Wle4x0>
- “El Govern posa en marxa el procés de redacció de la primera Llei de Canvi Climàtic”. Referència: dbalears – Parlam com tu. Actualitat. 20/03/2017. Font: <https://goo.gl/UwF6HS>

8. Conclusions

Un cop acabat el procés de participació, iniciat el passat 26 de juliol de 2016, es posa fi a un termini en el que des del Govern de les Illes Balears, es creu que s'han assolit congruentment els objectius marcats per recollir les sensibilitats de la ciutadania i així desenvolupar una llei de qualitat.

En relació als objectius de l'Acord de París, aquesta nova política impulsada pel Govern de les Illes Balears, concorda amb els punts principals que s'han reafirmat de nou a la COP 22, del 18 de novembre de 2016, a Marrakech.

La COP 22, o també anomenada, la de les solucions o de l'acció, ha estat una reunió merament tècnica que ha donat llum verda al programa de treball fins a 2018 per aplicar l'Acord de París, que entrà en vigor el passat 4 de novembre, un any després de la seva acceptació.

La concepció d'una llei de canvi climàtic de les Illes Balears deixaria palesa la implicació de la comunitat en la suma dels governs subnacionals que s'han compromès reduir les emissions almenys un 80% per l'any 2050 en aquesta COP 22, així com la presència d'una iniciativa, que dins els seus límits estructurals, permetria ajudar a reflectir els objectius a llarg termini de l'Acord de París per aconseguir la neutralitat climàtica i un món en baixes emissions en la segona meitat del segle.

Enfocats en aquestes premisses, el procés participatiu plantejat sota una metodologia senzilla que ha agrupat el debat bilateral entre l'administració i el conjunt d'agents que han estat convidats com a representants de les distintes institucions de les balears ha estat molt gratificant i fructífer, tot i que malauradament la representació de la ciutadania als diversos tallers ciutadans ha estat bastant austera, amb 23 persones.

Tot i aquesta baixa representació de la població general, se'n poden treure conclusions molt positives.

Es evident que hi ha consens majoritari enfocat cap a l'adopció d'una llei de canvi climàtic autonòmica que serveixi per reduir i mitigar els efectes del canvi climàtic que a hores d'ara ja afecten el nostre espai geogràfic.

Segons el parer de la població, la normativa que ha de desenvolupar el Govern ha d'estar basada en l'anàlisi i diagnòsi, així com per la transversalitat dels seus plans.

Els punts principals que se'n poden extreure d'aquestes reunions:

- Es necessari dur a terme un diagnòstic de les emissions
- La conscienciació de la població es un factor clau a impulsar
- Cal fixar un calendari d'actuacions a curt termini i d'obligat compliment
- Ha de ser una llei transversal
- Regulació del transport i habitatge

- Ha de ser una llei que inclogui un sistema de fiscalització basat en els incentius, però sense deixar de banda el règim sancionador
- Petjada de carboni

El marc d'actuació en el que s'han realitzat els 6 tallers de debat ciutadà i 9 meses sectorials, amb un nivell de participació escarits, tal i com es comentava, pel que fa a la contribució ciutadana, però bastant satisfactoris amb les meses, on han col·laborat 39 persones representants de les institucions polítiques, turisme i sector serveis, empreses, sector energètic, ciència i innovació, ONG's i el sector agrari; ha contribuït objectivament a assolir les bases d'aquest procés, tals com retornar el canvi climàtic a la política i a la ciutadania.

Així mateix, aquestes reunions han permès recollir multitud d'idees, arguments i opinions que han de regir el desenvolupament d'aquesta llei, sent principals els punts enfocats en el desenvolupament de renovables, la necessitat de dur a terme una política que sia intel·ligible i de fàcil comprensió, on els tràmits burocràtics i administratius no suposin una trava o impediment per aquelles persones, empreses o sectors que estiguin interessats en dur a terme mesures d'adaptació al canvi climàtic.

D'altra banda, la realització i difusió d'una campanya online, on s'ha pogut donar resposta a una sèrie de formularis elaborats a la pàgina web <http://canviclimatic.caib.es> i a les preguntes del mes de desembre incloses la pàgina del CAIB del Govern, han facilitat que la població que no s'ha pogut desplaçar als tallers, o que simplement no n'havia tingut coneixement, hagi pogut expressar el seu sentir sobre una temàtica que ens afecta a tots per igual. Tant n'és així que s'han rebut 698 respostes dels formularis i 5.581 visites al contingut de la pregunta del mes de Desembre de 2016.

Com podem observar, l'acceptació d'aquesta dinàmica a través de la resposta als formularis online ha estat bastant gratificant, tenint en compte la participació que s'ha rebut en d'altres comunitats on s'ha treballat en la implementació d'una llei similar.

Pel que fa a la participació a través de les xarxes socials, Facebook i Twitter, la interacció entre els perfils d'ambdues plataformes ha estat menor del que es preveia, ja que arribar a la població general des d'una pàgina sense retribució monetària en un breu termini de temps es bastant difícil. Tot i així, ha servit de mecanisme per difondre gran part dels tallers i per notificar preguntes i articles d'actualitat referents al canvi climàtic.

Des del Govern de les Balears, creiem que gràcies al desenvolupament d'aquest procés, hem pogut obtenir un gran nombre d'informació tant de la ciutadania com dels agents econòmics i socials de la comunitat, que ens permetran desenvolupar una llei consensuada i equitativa.

A partir d'ara, el procés derivarà en el transcurs polític habitual on es deixarà palesa l'aportació dels contribuents, apostant per les mesures d'adaptació i lluita contra els impactes regionals del canvi climàtic.

Annex 1. Documents aportats

Annex 2. Recull de premsa

- La Ley del Cambio Climático de Baleares entrará en el Parlament a finales de 2017

En la imagen, el conseller Marc Pons explicando a la Mesa de la Energía el inicio del proceso de redacción de la Ley de Cambio Climático de las Islas Baleares.

20-03-2017 | @TerritoriIB

La futura Ley del Cambio Climático de Baleares entrará en el Parlament balear para su tramitación y definitiva aprobación a final de año, según ha informado este lunes el conseller del Territori, Energia i Movilitat, **Marc Pons**, a la Mesa de la Energía.

Según la planificación prevista por el Govern, tras el verano se publicará el anteproyecto de ley, a continuación comenzará el trámite de exposición pública y antes de fin de año se iniciará su tramitación parlamentaria.

Pons ha destacado que los grandes objetivos que se quieren alcanzar con esta norma son los vinculados con la **reducción de emisiones de gases de efecto invernadero** para todos los sectores y la adaptación a los efectos del cambio climático.

El conseller Pons ha dado cuenta a la Mesa de la Energía del inicio del proceso de redacción de la Ley de Cambio Climático de las Islas Baleares.

Será la primera ley de cambio climático de las Islas Baleares y una de las primeras en el Estado español; sólo Cataluña y Andalucía están llevando a cabo acciones concretas para desarrollar una ley para abordar el cambio climático, aunque todavía no hay ninguna comunidad que disponga de un texto aprobado.

Por tanto, la comunidad autónoma se sitúa entre las comunidades pioneras en tener una regulación en la materia con rango de ley.

La huella de carbono, la compensación climática o la incentivación del uso de renovables serán algunos de los conceptos incluidos en la futura Ley, que se plantea dentro del contexto de la COP21 (Cumbre del Cambio Climático en París), según la cual la comunidad internacional se comprometió a limitar el calentamiento global hasta un máximo de 2°C.

Para el desarrollo de la redacción del texto de la ley se ha llevado a cabo un proceso participativo, entre julio de 2016 y febrero de 2017, en el que **han participado más de 700 personas**, tanto a través de encuestas como de talleres llevados a cabo en las cuatro islas.

El conseller también ha explicado que, de forma paralela, se ha redactado un diagnóstico de impacto del cambio climático en las islas, que en un breve plazo de tiempo estará finalizado a fin de que las conclusiones que se han obtenido puedan ser tenidas en cuenta en la redacción del texto legislativo.

Además, los miembros de la Mesa también han podido tener información detallada sobre la reunión del conseller con el ministro del ramo, **Álvaro Nadal**, en la que se consiguieron importantes avances en materia energética para las Baleares, como una subasta de energía renovable específica para las islas, con cuotas específicas, lo que permitirá el impulso de proyectos generadores de energía renovable de dimensiones más reducidas.

Referència: Última Hora, Efe. 20/03/2017 . Font: <https://goo.gl/US2EpP>

- El conseller Pons informa la Mesa de l'Energia de l'inici del procés de redacció de la Llei de Canvi Climàtic de les Illes Balears

També ha informat de la reunió mantinguda amb el ministre d'Energia

Dia i hora d'emissió: 20/03/2017, 13:39

Tipus de comunicat: Nota Informativa

Emissor: Conselleria de Territori, Energia i Mobilitat

El conseller de Territori, Energia i Mobilitat, Marc Pons, ha informat els membres de la Mesa de l'Energia, reunida avui, sobre les tasques ja iniciades per a la redacció de la que serà la primera llei de canvi climàtic de les Illes Balears i una de les primeres a l'Estat espanyol; només Catalunya i Andalusia estan duent a terme accions concretes per desenvolupar una llei per abordar el canvi climàtic, tot i que encara no hi ha cap comunitat que disposi d'un text aprovat, amb la qual cosa, la comunitat autònoma de les Illes Balears se situa entre les comunitats pioneres a tenir una regulació en la matèria amb rang de llei. La petjada de carboni, la compensació climàtica o la incentivació de l'ús de renovables

seran alguns dels conceptes inclosos a la futura Llei, que es planteja dins del context de la COP21 (Cimera del Canvi Climàtic a París), segons la qual, la comunitat internacional es va comprometre a limitar l'escalfament global fins a un màxim de 2°C.

Procés participatiu per redactar la futura llei

Per al desenvolupament de la redacció del text de la Llei s'ha dut a terme un procés participatiu, entre juliol de 2016 i febrer de 2017, en el qual han participat més de 700 persones, tant a través d'enquestes com de tallers duts a terme a les quatre illes.

En total ha tingut lloc una jornada inicial amb presència de representants de tots els àmbits socials i econòmics de les Illes, sis tallers de debat ciutadà, vuit tallers sectorials (empresarial, agrari, energètic, turístic, ONG, innovació), a més d'una tasca divulgativa a través de xarxes socials i un blog sobre canvi climàtic. Així mateix, des de la Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic també s'han estat recollint aportacions directes que, des de diferents associacions i entitats, s'hi han fet arribar.

El conseller ha explicat que, de forma paral·lela, s'ha redactat un diagnòstic d'impacte del canvi climàtic a les Illes, que en un breu termini de temps estarà finalitzat per tal que les conclusions que s'han obtingut puguin ser tingudes en compte en la redacció del text legislatiu.

D'altra banda, Pons ha destacat que els grans objectius que es volen assolir amb aquesta norma són els vinculats amb la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle per a tots els sectors i l'adaptació als efectes del canvi climàtic. Segons la planificació prevista, després de l'estiu es publicarà l'avantprojecte de Llei per iniciar el tràmit d'exposició pública i poder iniciar la tramitació parlamentària abans que finalitzi el 2017.

Conclusions de la reunió amb el ministre d'Indústria, Energia i Turisme

Els membres de la Mesa també han pogut tenir informació detallada sobre la reunió del conseller amb el ministre del ram, Álvaro Nadal, a la qual es varen aconseguir importants avanços en matèria energètica per a les Balears, com ara, una subhasta d'energia renovable específica per a les Illes, amb quotes específiques, la qual cosa permetrà l'impuls de projectes generadors d'energia renovable de dimensions més reduïdes, de manera que se n'afavorirà la rendibilitat i, per tant, s'impulsarà una producció d'energia neta a les Illes més elevada. Cal destacar que, a més dels beneficis mediambientals, la producció d'energia de fonts renovables té un cost considerablement menor que la que s'obté per combustió de fòssils, amb la qual cosa la implantació de renovables també afavorirà una reducció de la factura energètica. Pons ha informat també que es té el compromís del ministre per tal que els projectes de renovables que ja s'han presentat i que siguin viables tinguin l'autorització de l'Estat per connectar-se a la xarxa elèctrica.

D'altra banda, en relació amb la proposta del conseller de convertir l'arxipèlag en un referent mundial en el desenvolupament del vehicle elèctric, el ministre s'ha mostrat favorable a col·laborar en el pla del Govern balear mitjançant l'aportació de fons FEDER per contribuir al finançament de mesures encaminades a consolidar aquest

objectiu.

Mesa de **l'Energia**

A la Mesa de l'Energia hi formen part els quatre consells insulars, el GOB, Amics de la Terra, CCOO, la UGT, la CAEB, la PIMEB, la FELIB, la UIB, el COEIB, el COAIB, el COAATMCA, l'ABTECIR, la UNEF, Endesa, Red Eléctrica de España i Redexis Gas.

Referència: Govern de les Illes Balears, Sala de premsa, Actualitat Informativa. 20/03/2017. Font: <https://goo.gl/4klfz>

- Sus a l'elaboració de la Llei de Canvi Climàtic

La Conselleria de Territori, Energia i Mobilitat ha engegat un procés de participació per a la redacció d'una Llei de canvi climàtic. Segons ha informat la Conselleria, aquest procés, que tindrà una durada d'uns tres mesos aproximadament, s'articularà a partir de jornades de debat i intercanvi de caràcter sectorial.

Durant agost i setembre es duran a terme reunions bilaterals de treball amb diferents sectors, tals com a entitats ecologistes i socials, federacions empresarials, administracions i ciutadania en general, entre d'altres. Dimarts que ve a les 11.00 hores es durà a terme en el Parc Bit la primera jornada d'aquest procés de participació. El conseller Marc Pons serà l'encarregat de la inauguració, acompanyat pel director general d'Energia i Canvi climàtic, Joan Groizard.

Primera trobada

En aquesta primera trobada es comptarà amb la presència de les dues úniques comunitats autònomes que estan duent a terme processos similars, Catalunya i Andalusia, encara que no hi ha cap comunitat d'Estat espanyol que compti amb una Llei de canvi climàtic aprovada. La petjada de carboni, la compensació climàtica o l'incentivament de l'ús de renovables seran alguns dels conceptes que, a partir del proper dimarts, s'obren a debat perquè tot el que estigui interessat pugui donar la seva opinió sobre aquest tema.

Referència: dbalears – Parlam com tu. Actualitat. 24/06/2016. Font: <https://goo.gl/arVool>

- Balears abre a la participación ciudadana la redacción de la ley cambio climático

El objetivo es que todas las partes implicadas, como la ciudadanía y los agentes sociales y económicos de las Islas Baleares, decidan cuál es el camino a recorrer de forma “consensuada y equitativa”

Vista la pequeña isla d'en Colom frente a la costa norte de Menorca. EFE/David Arquimbau/Archivo

Efeverde.- La Conselleria de Territorio, Energía y Movilidad ha abierto un proceso participativo para que la ciudadanía de las islas participe de la forma más activa posible en el diseño de la primera ley contra el cambio climático de Baleares

Entre otras actuaciones, detalla en una nota de prensa el departamento autonómico, se prevé impulsar instrumentos que permitan reducir las **emisiones de carbono** y la adaptación a sus efectos, en línea con los compromisos internacionales.

Participación global

El objetivo es que todas las partes implicadas, como la ciudadanía y los agentes sociales y económicos de las Islas Baleares, decidan cuál es el camino a recorrer de forma “**consensuada y equitativa**”.

Por ello se ha iniciado el proceso de **participación pública** con la puesta en marcha de una serie de recursos sociales, como **talleres**, a los que se puede acudir como participante y además consultar los avances del proceso.

El primero de los cinco talleres de debate ciudadano sobre el cambio climático tendrá lugar el viernes 7 de octubre, en el Molí d'en Polit, de Manacor.

Estos talleres están abiertos a la **participación** de toda la **ciudadanía** con el fin de recoger las distintas sensibilidades que permita desarrollar una ley que alcance sus objetivos, con la mejora de la calidad y el alcance de la normativa.

“La finalidad de los encuentros es marcar objetivos vinculantes de descarbonización programados, ambiciosos y factibles, devolver el cambio climático en la agenda política y social, y asegurar una continuidad de actuación”, señala.

Establecer un debate técnico y social sobre la intensidad, ritmo e implementación de las reducciones y el reparto del esfuerzo así como potenciar el concepto de la **huella**

de **carbono** como herramienta en mitigación e información son otras de las intenciones.

Y finalmente conocer qué opinan los **sectores estratégicos** de las islas, en cuanto a la temática.

En la web <http://bit.ly/2cYSvrR> se puede encontrar toda la información sobre el proceso de participación pública, una serie de encuestas y un calendario para inscribirse en los talleres que se programen sobre el tema.

Además, el proceso supondrá **encuentros bilaterales** con diferentes sectores de la sociedad balear: empresarial, sociedad civil y partidos políticos, para trabajar en las líneas de consenso en el ámbito del cambio climático. Efeverde

Referència: Efe Verde- Desarrollo Sostenible. 06/10/2016. Font: <https://goo.gl/ytdEpO>

- La ley balear de Cambio Climático incluirá como referente la hoja de ruta acordada en la Cumbre del Clima de Marrakech

El director general de Energía y Cambio Climático, Joan Groizard, ha afirmado que los ejes básicos de la futura ley de cambio climático que actualmente está redactando su departamento seguirán las hojas de ruta acordadas a la Cumbre del Clima celebrada en Marrakech, CoP 22. Groizard (foto) considera que "una vez aprobado el Acuerdo de París, ya no queda ninguna duda de que es el momento de pasar a la acción con el fin de hacer realidad los compromisos adquiridos".

El Gobierno de las Islas Baleares ha anunciado, a través de una **nota de prensa**, que se compromete a incluir la hoja de ruta acordada en la Cumbre de Marrakech en la ley de cambio climático que está preparando. El Ejecutivo autónomo destaca en esa nota el hecho de que la propia **Cumbre de Marrakech** ha invitado explícitamente "a entidades subestatales, como ciudades o regiones, a tomar la iniciativa y poner en marcha sus compromisos climáticos y planes de acción, para seguir demostrando que el cambio es viable y porque la emergencia no puede esperar al ritmo que marcan los estados en las negociaciones internacionales".

En el marco de ese escenario -explica el Govern balear-, el director general de Energía y Cambio Climático del gobierno del archipiélago, Joan Groizard, ha asegurado que "es especialmente importante que Baleares continúe con el proceso participativo para definir la ley autonómica de cambio climático (aún accesible vía canviclimatic.caib.cat), y que, como fruto del consenso y de las aportaciones de este proceso, durante el año 2017 se presente el borrador de la ley para que se pueda empezar a aplicar en esta legislatura".

Del mundo todo, al centro de la península ibérica y a las islas baleares, y desde las Baleares al resto del mundo El Gobierno autónomo señala por otro lado que tiene intención también de "incluir los objetivos que marque la ley balear en la Plataforma de Hojas de Ruta hacia 2050 inaugurada en esta Cumbre, para que los compromisos autonómicos no sean solo una cuestión interna, sino que estén al alcance de todo el mundo y supongan también un ejemplo en otras regiones del estado y del planeta".

El Ejecutivo insular reconoce "asimismo que será importante trabajar conjuntamente con el Gobierno del Estado en cuestiones clave, como la ley estatal de cambio climático que se apruebe, o la planificación de la política energética". Del mismo modo, el Gobierno balear considera que será igualmente importante que el Estado tenga en cuenta "las particularidades de las islas así como los compromisos de Baleares contra el cambio climático".

Referència: Energías Renovables, El periodismo de las energías limpias. 25/11/2016.
Font: <https://goo.gl/Ld4mYb>

- **Se inician las mesas sectoriales del proceso para participar en la redacción de la Ley de cambio climático**

La Conselleria de Territorio, Energía y Movilidad, a través de la Dirección general de Energía y Cambio Climático, ha iniciado las mesas sectoriales del proceso para que la ciudadanía de Baleares pueda participar de manera activa en el diseño de medidas encaminadas a luchar contra el Cambio Climático.

La Conselleria de Territorio, Energía y Movilidad, a través de la Dirección general de Energía y Cambio Climático, ha iniciado las mesas sectoriales del proceso para que la ciudadanía de Baleares pueda participar de manera activa en el diseño de medidas encaminadas a luchar contra el Cambio Climático.

Entre otras actuaciones, la Conselleria redactará la primera Ley para luchar contra el cambio climático, además de impulsar instrumentos que permitan reducir las emisiones de carbono y adaptarnos a sus efectos, en línea con los compromisos internacionales, según ha indicado el Govern en una nota de prensa.

El objetivo es que todos los agentes implicados como por ejemplo, la ciudadanía y los agentes sociales y económicos de Baleares, decidan cuál es el camino a recorrer de una manera consensuada y equitativa.

A lo largo de los últimos meses se ha llevado a cabo un proceso de participación pública como debates y talleres ciudadanos.

Dentro del calendario previsto, la semana que viene empiezan las mesas sectoriales de turismo y servicios; empresas; sector energético; ciencia e innovación; entidades ecologistas; sindicatos; partidos políticos; y sector agrario.

El objetivo es recoger las sensibilidades de la ciudadanía y de los principales actores de Baleares, que permita desarrollar una ley que logre sus objetivos, mejorando la calidad y el alcance de la normativa.

La finalidad de los encuentros es marcar objetivos vinculantes de descarbonización calendarizados, ambiciosos y factibles; volver a llevar el cambio climático a la agenda política y social y asegurar una continuidad de actuación y establecer un debate técnico y social sobre la intensidad, ritmo e implementación de las reducciones y el reparto del esfuerzo.

Además, se pretende potenciar el concepto de la huella de carbono como herramienta en mitigación e información y conocer el sentir de los sectores estratégicos de las islas, en cuanto a la temática.

Se puede participar a través de la página web <http://canviclimatic.caib.es>, de Facebook (Cambio Climático IB) y de Twitter (@TerritoriIB)

Referència: La Vanguardia. 28/01/2017. Font: <https://goo.gl/Wle4x0>

- **La llei de canvi climàtic prohibirà les emissions de CO2 a les Balears amb Vista al 2050**

Actualment, només el 2% de l'energia consumida a les Illes prové de fonts renovables

Groizard i Pons, durant la roda de premsa d'aquest dilluns / ISAAC BUJ

El Govern vol que l'any 2050 hi hagi, a les Balears, un 0% d'emissions de CO₂. Es tracta d'un repte complicat, ja que, actualment, només el 2% de l'energia consumida a l'Arxipèlag ha estat produïda sense combustibles fòssils i, de fet, les Illes [no compliran l'objectiu de reduir les emissions](#) un 20% amb vista al 2020 (Menorca podria aconseguir-ho si s'aprova l'ampliació del parc fotovoltaic de Son Salomó).

Tot i així, és l'aposta de l'Executiu balear per aprovar la [llei de canvi climàtic](#), una norma que encara està en fase de participació i que, segons el director general d'Energia i Canvi Climàtic, Joan Groizard, hauria d'arribar al Parlament per a l'aprovació de l'avantprojecte a final de l'estiu. "És una llei que és urgent perquè els experts ja alerten que les Balears patiran els efectes del canvi climàtic més que la mitjana dels territoris", una situació que no ha fet canviar la realitat energètica de les Illes, ja que "les emissions han anat augmentat en els darrers anys i som la comunitat amb un percentatge més baix d'energies renovables".

La llei tindrà com a objectiu, d'una banda, reduir les emissions de CO₂ i augmentar la producció de renovables i, de l'altra, preparar el territori per als efectes del canvi climàtic, tal com ha anunciat aquest dilluns el conseller de Territori, Energia i Mobilitat, Marc Pons. Les mesures hauran d'anar acompanyades, segons Pons, del compromís "de la societat, dels sectors econòmics i de la col·laboració institucional".

L'emissió 0 implicaria, per exemple, el tancament de les centrals elèctriques, la renovació de tota la flota automobilística i de transport públic de les Illes... I la posada en marxa de les suficients instal·lacions d'energies renovables per no dependre del petroli o del carbó. Segons Pons, si s'aproassin tots els projectes de parcs fotovoltaics que actualment estan en marxa (com el de Santa Cirga o el de sa Caseta), la producció de renovables creixeria fins al 10% (el 20% a Menorca).

Groizard, per part seva, ha afegit que si s'ocupàs l'1,5% del territori de les Balears amb plaques solars, s'abastiria el 100% de les necessitats energètiques de la Comunitat. Tot i així, es tracta d'un debat que no està tancat, ja que des del moviment ecologista es denuncia que les instal·lacions es fan a sòl rústic, quan haurien de fer-se a sòl industrial. En qualsevol cas, el conseller ha recordat que "durant el darrer any s'han instal·lat més plaques que en tota la història" i ha reivindicat el compromís del Govern amb la transició energètica.

Referència: Arabalears. Carmen Buades - Palma. 20/03/2017. Font: <https://goo.gl/HhkrMS>

- El Govern posa en marxa el procés de redacció de la primera Llei de Canvi Climàtic

El conseller de Territori, Energia i Mobilitat, **Marc Pons**, ha informat als membres de la Mesa d'Energia, reunida aquest dilluns, sobre les feines que ja s'han iniciat ja s'han posat en marxa per a la redacció de la primera Llei de Canvi Climàtic de les Balears.

La petjada de carboni, la compensació climàtica o l'augment de l'ús de renovables seran alguns dels conceptes inclosos en la futura Llei, segons ha detallat la Conselleria. Per al desenvolupament de la redacció del text de la Llei s'ha duit a terme un procés participatiu, entre juliol del 2016 i febrer del 2017, en el qual han participat més de 700 persones, tant a través d'enquestes com de tallers.

El conseller ha explicat que, de forma paral·lela, s'ha redactat un diagnòstic d'impacte del canvi climàtic a les Illes, que en un breu termini de temps estarà finalitzat a fi que les conclusions que s'han obtingut puguin ser tengudes en compte en la redacció del text legislatiu. D'altra banda, Pons ha destacat que els grans objectius que es volen aconseguir amb aquesta norma són els vinculats amb la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle per a tots els sectors i l'adaptació a l'efecte del canvi climàtic.

Segons la planificació prevista, després de l'estiu es publicarà l'avantprojecte de Llei per iniciar el tràmit d'exposició pública i poder iniciar la tramitació parlamentària abans que finalitzi 2017.

Referència: dbalears - Parlam com tu. Actualitat. 20/03/2017. Font: <https://goo.gl/UwF6HS>

- Notes de premsa

El Govern de les Illes Balears en el seu afany d'aconseguir unes illes sostenibles mediambientalment, dins un marc global en el que el canvi climàtic es presenta com un dels problemes més rellevants, ha obert un procés de participació pública per

impulsar instruments que permetin reduir les emissions de carboni i adaptar-nos als seus efectes, en línia amb els compromisos internacionals.

Creim necessari que tots els agents implicats han de decidir quin és el camí a recórrer, d'una manera consensuada i equitativa amb la ciutadania i els agents socials i econòmics de les Illes Balears.

Per això, comença'm el procés de participació pública amb la implementació d'una sèrie de recursos socials on és pot anar participant i consultant els avanços del procés.

Tant n'és així, que es complau convidar-vos a participar al conjunt de tallers ciutadans que s'aniran fent durant aquest més d'octubre:

1. **Divendres 7 d'octubre de 18:00 - 21:00 h** - Molí d'en Polit - Carrer de Conilles, s/nº, 07500 Manacor
2. **Dijous 13 d'octubre de 19:00 - 21:00 h** - Seu Universitària de Menorca - Can Salort i Santa Rita, 11, 07730 Alaior
3. **Dijous 20 d'octubre de 19:00-21:00 h** - Seu Universitària d'Eivissa - Carrer del Calvari, 1, 07800 Eivissa

Aquests tallers pretenen recollir les sensibilitats de la ciutadania i dels principals actors de les Illes, a través d'un diàleg continu i bidireccional, que permeti desenvolupar una llei que assoleixi els seus objectius, millorant la qualitat i l'abast de la normativa.

La finalitat d'aquests tallers és:

- Marcar objectius vinculants de descarbonització calendaritzats, ambiciosos i factibles.
- Retornar el canvi climàtic a l'agenda política i social i assegurar una continuïtat d'actuació.
- Establir un debat tècnic i social sobre la intensitat, ritme i implementació de les reduccions i el repartiment de l'esforç.
- Potenciar el concepte de la petjada de carboni com a eina en mitigació i informació.
- Conèixer el sentir dels sectors estratègics de les illes, en quant a la temàtica.

A la nostre web, <http://canviclimatic.caib.es>, podreu trobar tota la informació sobre el procés de participació pública, així com un seguit d'enquestes i un calendari on vos podreu inscriure a n'aquest i als pròxims tallers que es vagin programant.

Adheriu-vos a les nostres xarxes socials – Facebook: [Canvi Climàtic IB](#) i al Twitter: [@TerritoriIB](#)

Animau-vos a participar-hi i donau-nos-ne la vostra opinió! És l'hora de decidir conjuntament!

El canvi climàtic és sens dubte, el major repte ambiental al que haurà d'enfrontar-se la societat durant el segle XXI.

Els efectes més significatius i coneguts, generats pel canvi climàtic, són: augment de la temperatura mitjana, variacions en els registres de precipitacions mitjanes, sent aquestes menys freqüents i més extremes als moments en les quals ocorren, així com l'ascens del nivell del mar; pertorbacions que tenen un impacte important sobre els recursos hídrics, biodiversitat, agricultura i sector forestal, sistemes costaners i la salut. Tots aquests impactes es poden veure accentuats i agreujats segons les condicions geogràfiques de territoris com el nostre a la mediterrània.

En vista en aquesta problemàtica, un altre cop, arrelada a nel sistema polític, el desembre de 2015 en la Conferència de París sobre el Clima (COP21) s'aprovà un acord vinculant en el que 195 països es comprometen de forma col·lectiva a limitar l'escalfament global a 2°C (i fer tot el possibles per no superar els 1'5°C). Tot i que l'acord és global, la realitat territorial i les emissions són locals, i per tant cada territori n'ha de donar resposta.

Vet aquí, el **Govern de les Illes Balears** en el seu afany d'aconseguir unes illes sostenibles mediambientalment, dins un marc global en el que el canvi climàtic es presenta com un dels problemes més rellevants, va obrir el passat **26 de juliol de 2016, a través del conseller de Territori, Energia i Mobilitat, Marc Pons i Pons**, un procés de participació pública per impulsar instruments que permetin reduir les emissions de carboni i adaptar-nos als seus efectes, en línia amb els compromisos internacionals.

La finalitat d'aquest procés que es clausurarà en la redacció d'una llei de canvi climàtic autonòmica, ha estat establir quin és el camí que han de recórrer les Illes Balears per fer front als impactes del canvi climàtic, a través de l'aprovació conjunta per part de tots els sectors de la comunitat balear d'una manera consensuada i equitativa.

Debut a la interdependència de les variables socials i econòmiques que determinen l'emissió de gasos d'efecte hivernacle, la direcció general d'aquesta nova legislatura, coordinada pel director general d'Energia i Canvi Climàtic, Joan Groizard i Payeras, va determinar l'obertura d'aquest procés participatiu, a partir de jornades de debat i intercanvi de caràcter sectorial.

Per abordar l'elaboració d'una llei i uns plans és imprescindible la implicació de les associacions, ciutadans i agents econòmics i socials en les fases més primerenques del mateix. Per a això la proposta que s'ha dut a terme ha seguit una metodologia amb un conjunt d'activitats a realitzar que han permès obtenir com a resultat les diferents

estratègies de lluita contra el canvi climàtic, tant en mitigació de gasos d'efecte hivernacle com a adaptació als seus efectes, des del punt de vista dels seus propis ciutadans.

Aquest procés participatiu fou articulat a través de dos sistemes, un enfocat a la plataforma online, i l'altre a través d'un conjunt de reunions i debats personals que permeten enriquir les aportacions de la ciutadania, a n'aquesta futura llei.

- Difusió i implementació d'una campanya online, retribuïda a la interacció mitjançant una pàgina web <http://canviclimatic.caib.es>, on es pot trobar tota la informació sobre el procés de participació pública, així com un seguit d'enquestes i un calendari dels tallers.
- Difusió i interacció a través dels perfils socials de Facebook: **Canvi Climàtic IB** i al Twitter: **@TerritoriIB**, eines principals al voltant de les quals s'ha desenvolupat el pla de participació i on s'han pogut i es podran seguit fent aportacions.

Referent a la part més presencial i que ha posat en contacte directe les intencions de l'administració i les opinions de la societat, s'han realitzat fins aleshores, un seguit de 4 tallers de debat ciutadà distribuïts per totes les illes i un conjunt de 2 taules sectorials en les que la representació dels assistents es dividia en grups econòmics, polítics i socials, amb l'objectiu de recollir a través d'un diàleg continu i bidireccional, les principals opinions i punts de vista sobre quin és el concepte pel qual s'ha de generar una llei de canvi climàtic.

Cal a dir, que si bé la participació que s'ha rebut a través de la resposta d'enquestes i la interacció dins la plataforma online ha estat bastant gratificant i nombrosa; la afluència de la ciutadania als tallers de debat ciutadà, i dels sectors empresarials a les taules sectorials, ha estat bastant austera i minsa.

Per aquest motiu de cara a la setmana del 30 de gener al 03 de febrer de 2017, el Govern ha programat un conjunt de 6 taules sectorials més i un nou taller de debat ciutadà, que seran afegits a la web <http://canviclimatic.caib.es>.

D'aquesta manera es posarà fi al procés de participació ja que es creu els objectius marcats per a recollir les sensibilitats de la ciutadania i així desenvolupar una llei de qualitat, hauran estat assolits congruentment.

Finalment, i en relació als objectius de l'Acord de París, aquesta nova política impulsada pel Govern de les Illes Balears, concorda amb els punts principals que s'han reafirmat de nou a la COP 22, del 18 de novembre de 2016, a Marrakech.

La COP 22, o també anomenada, la de les solucions o de l'acció, ha estat un reunió merament tècnica que ha donat llum verda al programa de treball fins a 2018 per

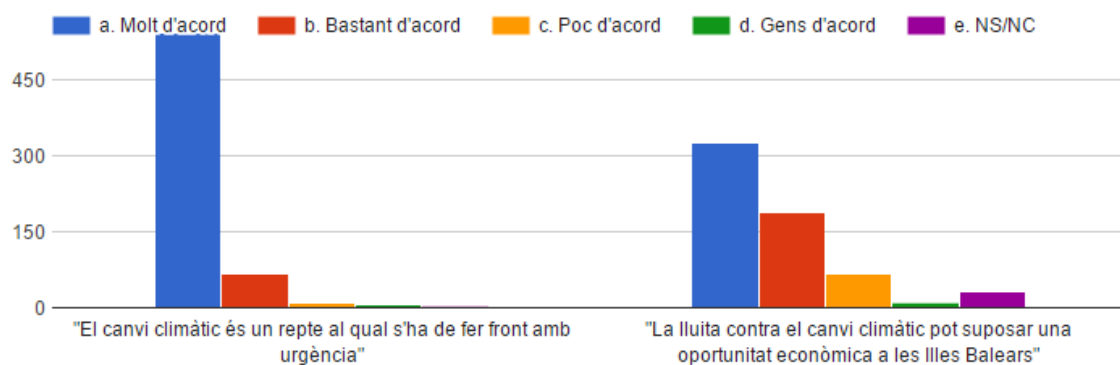
aplicar l'Acord de París, que entrà en vigor el passat 4 de novembre, un any després de la seva acceptació.

L'adopció de la llei de canvi climàtic de les Illes Balears deixaria palesa la implicació de la comunitat en la suma dels governs subnacionals que s'han compromès reduir les emissions almanco un 80% per l'any 2050 en aquesta COP 22, així com la presència d'una iniciativa, que dins els seus límits estructurals, permetria ajudar a reflectir els objectius a llarg termini de l'Acord de París per aconseguir la neutralitat climàtica i un món en baixes emissions en la segona meitat del segle.

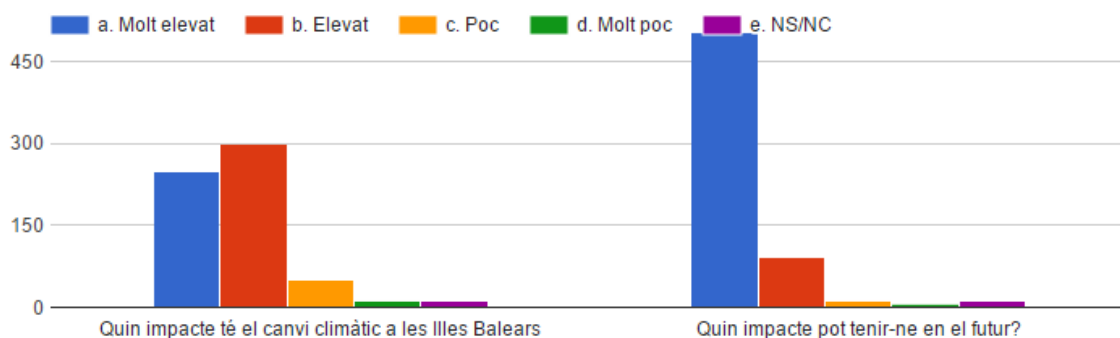
Annex 3: Recopilatori enquestes

RESUM ENQUESTA CIUTADANA

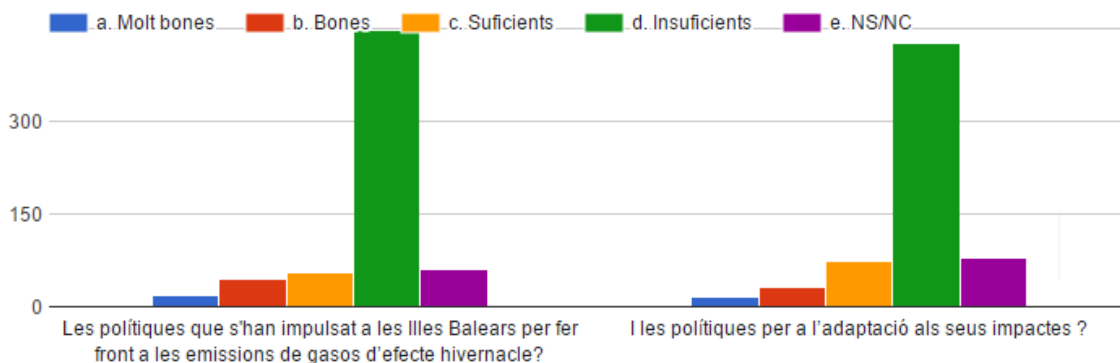
1. Estau d'acord amb les afirmacions següents?:

2. Com valoreu els aspectes següents?:

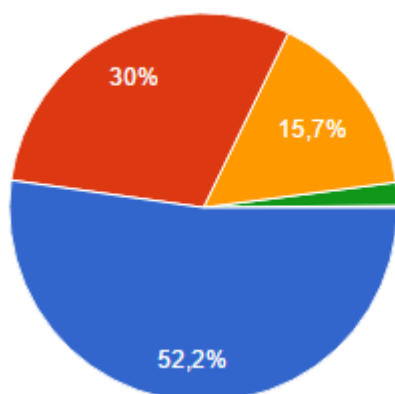
3. Com valoreu?:

4. Que us semblaria que s'implantessin normatives sancionadores en forma de règim d'infraccions, impostos, limitacions, etc., per tal de promoure la reducció del

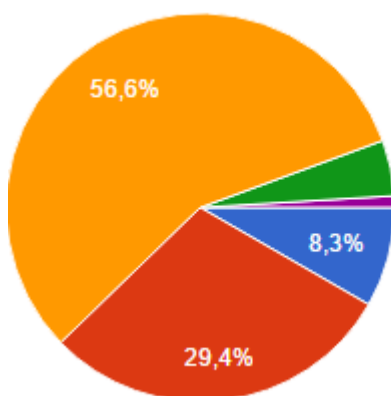
consum

energètic?

- a. Em sembla molt bona idea
- b. Em sembla bona idea si és només a determinats sectors
- c. No em sembla bona idea
- d. NS/NC
- e. No em sembla bona idea

5. Considerau que disposeu d'informació suficient sobre el canvi climàtic i les actuacions dutes a terme a les Illes Balears sobre aquest tema?

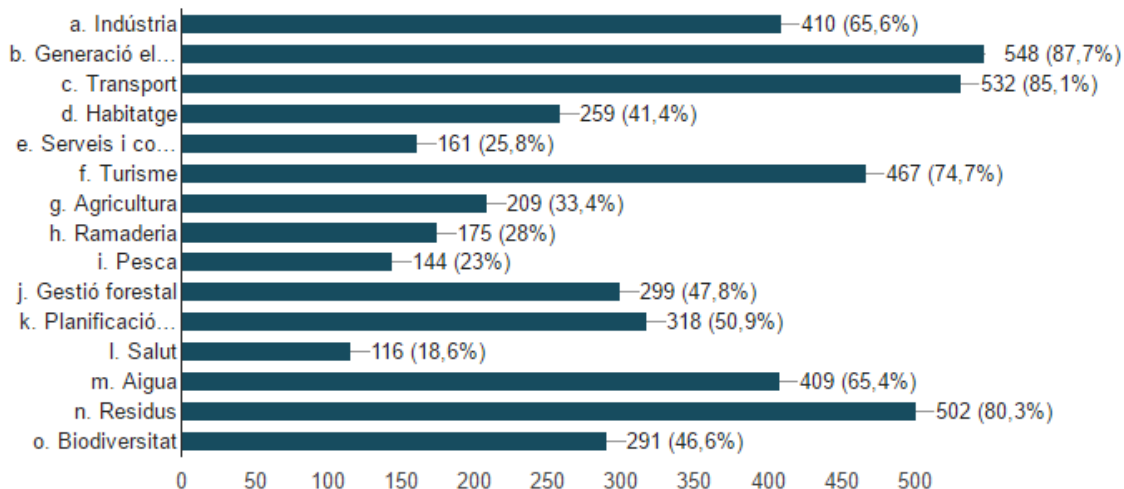
- a. Sí
- b. Sí, però m'agradaria disposar de més informació
- c. No i m'agradaria disposar d'informació
- d. No, però no m'interessa disposar d'informació
- e. NS/NC

6. Creis que el canvi climàtic és prioritari per a la ciutadania? I per als partits polítics?

- 70 % No
- 30 % Si

7. Dels àmbits següents, marcau-ne aquells que considereu més rellevants per enfocar actuacions davant del canvi climàtic a les Illes Balears (podeu marcar totes)

les opcions que considereu interessants):

8. Altres països han aprovat lleis de canvi climàtic on s'estableixen les responsabilitats i objectius que s'han d'assolir. A Espanya, comunitats autònomes com Catalunya i Andalusia estan treballant també en la mateixa línia, amb lleis de canvi climàtic que fixen els objectius i la forma d'aconseguir-los. Us semblaria interessant que el Govern de les Illes Balears treballés en aquesta línia?

9. Dels aspectes següents, marcau-ne aquells que considereu que haurien d'incloure's en una futura llei de canvi climàtic de les Illes Balears (podeu marcar totes les opcions que considereu interessants):

a. Objectius de reduccions d'emissions específics per a l'Administració pública. → 64'3%

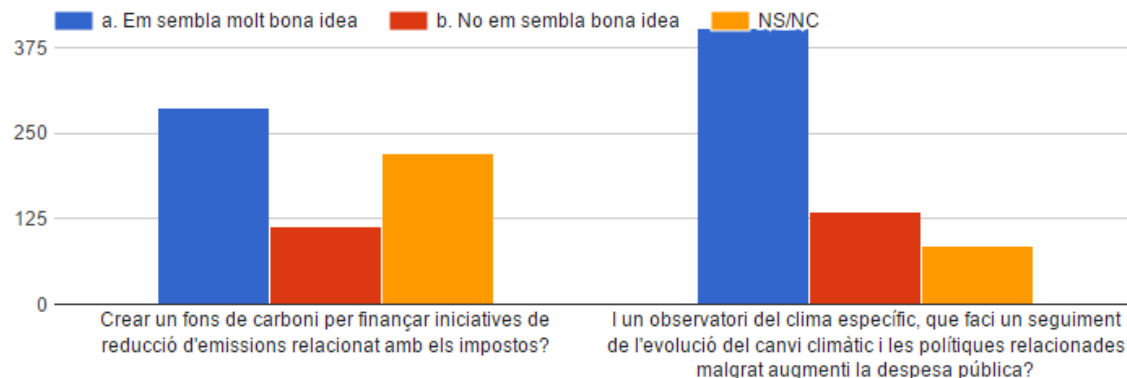
b. Objectiu global de reducció d'emissions per les Illes Balears, en línia amb els objectius internacionals a llarg termini, que inclogui tots els sectors. → 84'6%

c. Implicació dels municipis, orientant actuacions que s'han de dur a terme des de l'àmbit municipal davant del canvi climàtic. → 75'4%

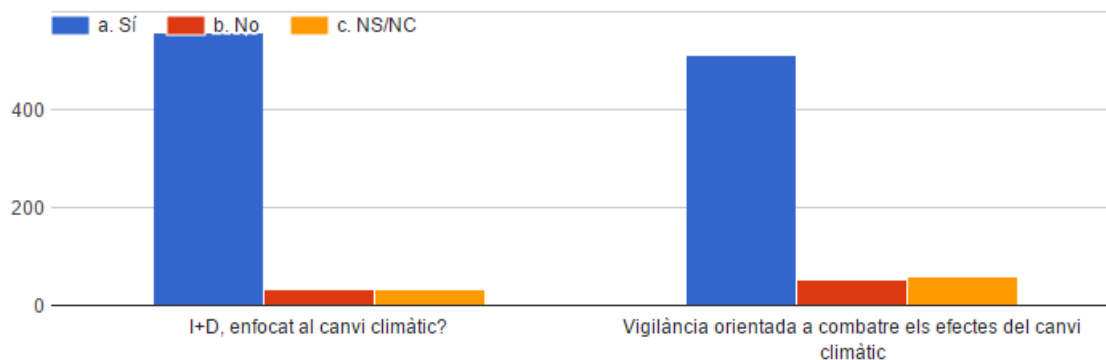
d. Implicació dels sectors privats, orientant actuacions que s'han de dur a terme davant del canvi climàtic. → 78'1%

e. Aspectes relacionats amb la comunicació i formació a la ciutadania sobre canvi climàtic. → 69'3%

10. Un semblaria interessant:

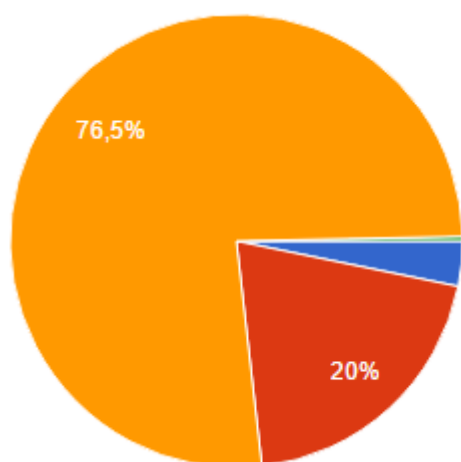
11. Creis que s'hauria d'invertir en:

12. Si existís una etiqueta o distintiu que informàs sobre l'impacte sobre el canvi climàtic de diferents productes o serveis, els tendríeu en compte a l'hora de comprar?

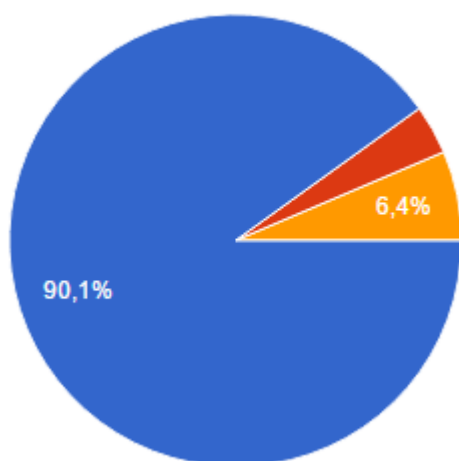

13. Les empreses de les Illes Balears:

- a. Estan fent prou per reduir les seves emissions de gasos d'efecte hivernacle.
- b. No estan fent prou per reduir les seves emissions i per tant, és necessari fixar-ne uns objectius orientatius.
- c. No estan fent prou per reduir les seves emissions i per tant és necessari fixar objectius i mesures...
- c. No estan fent prou per reduir les seves emissions i per tant és necessari fixar objectius i mesures...

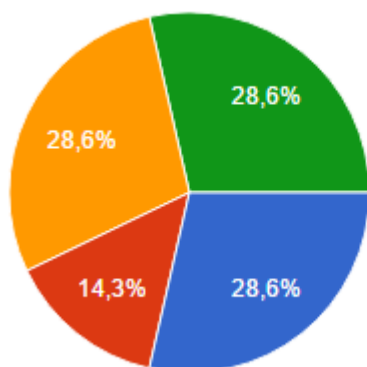
14. Us agradaria estar al corrent del procés de participació pública d'una futura Llei de canvi climàtic de les Illes Balears?

- a. Em sembla molt bona idea
- b. No em sembla bona idea
- c. NS/NC

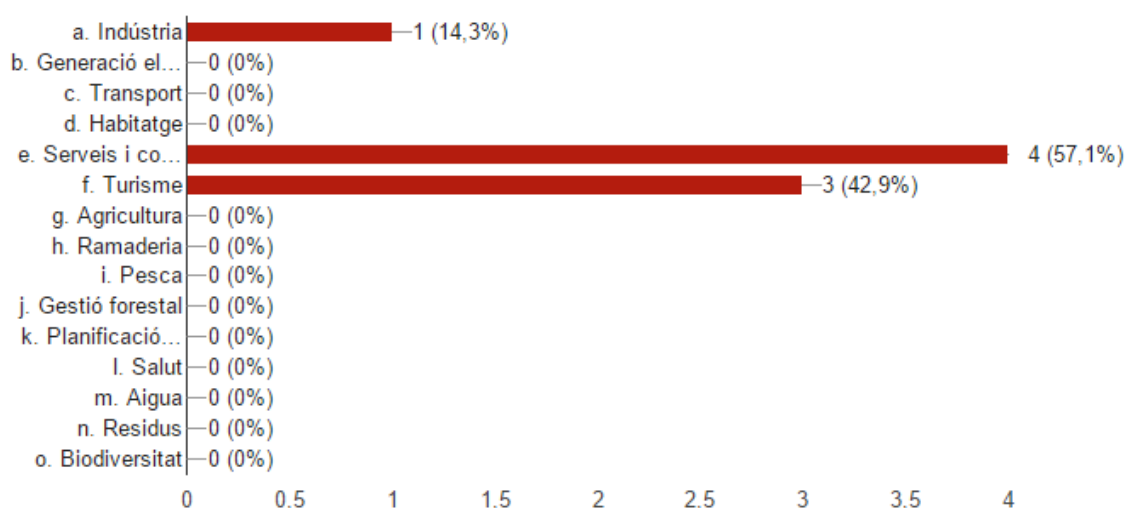
RESUM ENQUESTA EMPRESES

A quin tipus d'empresa representa?:

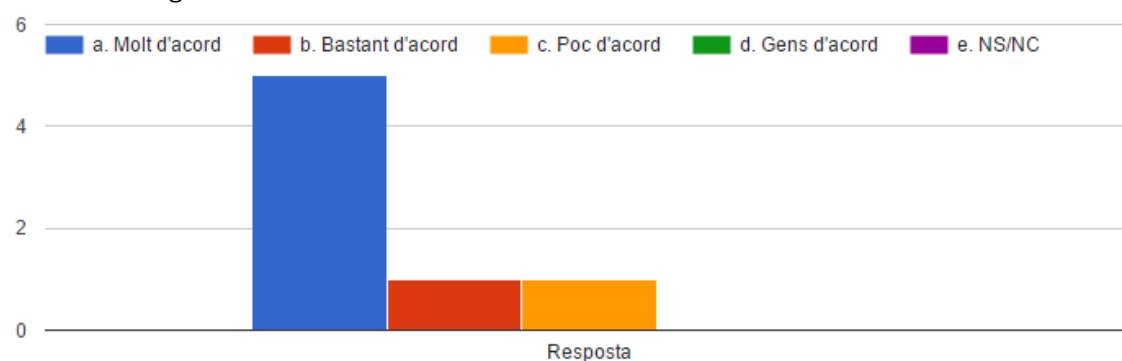

- a. Microempresa (<10 treballadors)
- b. PIME petita (<50 treballadors)
- c. PIME mitjana (<250 treballadors)
- d. Gran empresa (≥ 250 treballadors)

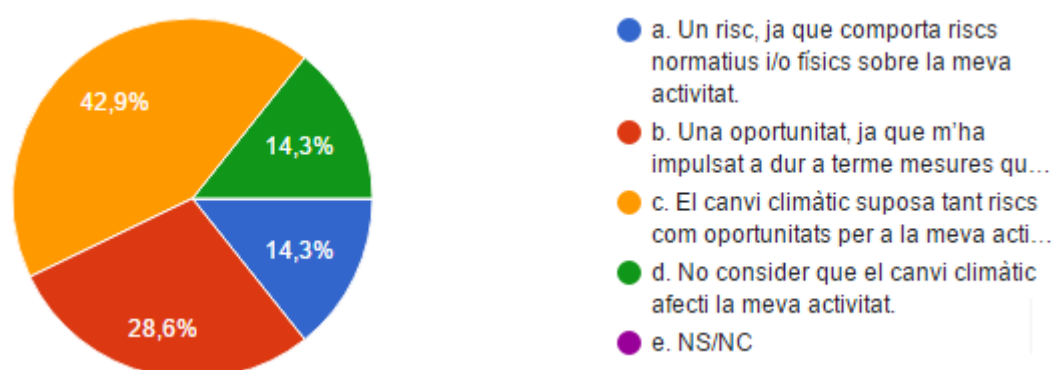
1. Marcau el sector en el qual es pot ubicar millor la vostra activitat:

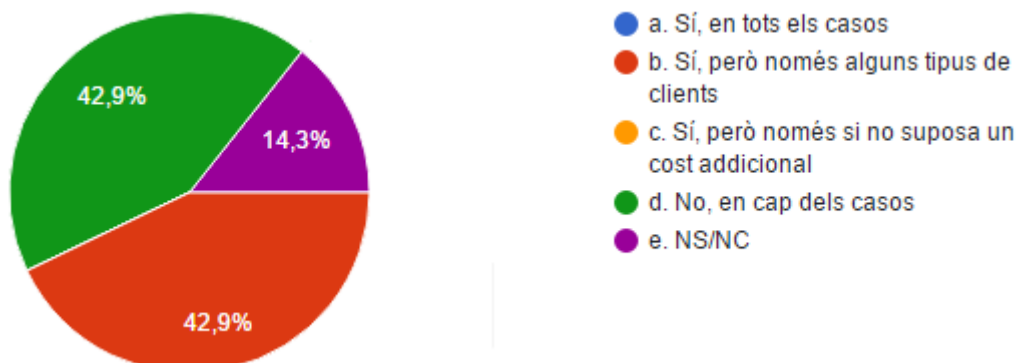
2. Estau d'acord amb l'afirmació que: el canvi climàtic és un repte al qual s'ha de fer front amb urgència?

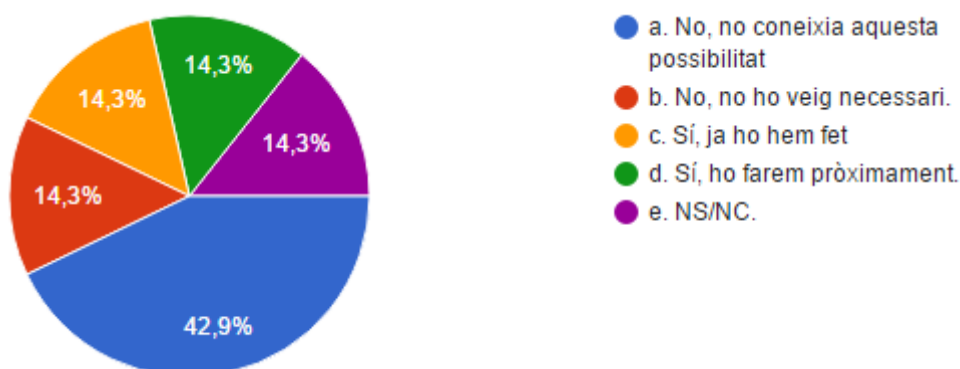
3. Considerau el canvi climàtic com un risc o com una oportunitat per a la vostra activitat?

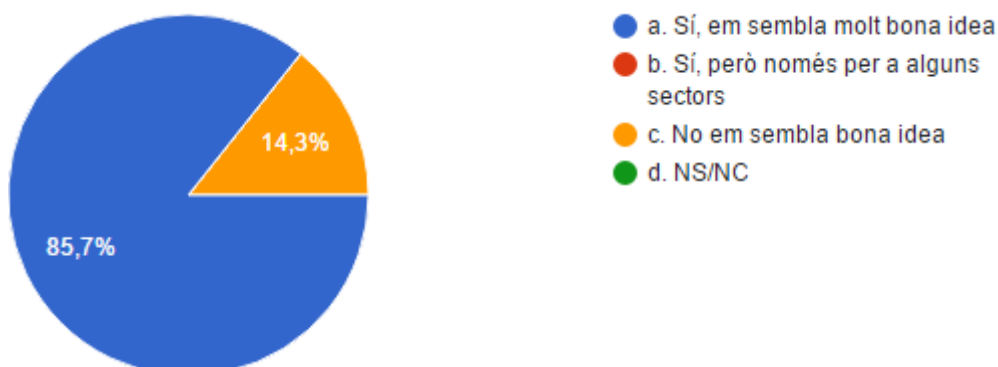
4. Considerau que els vostres potencials clients li donen importància al canvi climàtic a l'hora d'escollir el tipus de productes o serveis que vosaltres ofereu?

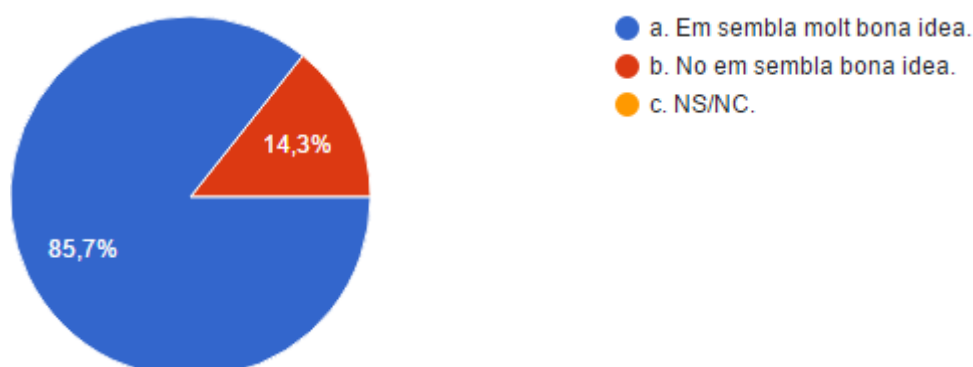
5. Heu considerat dur a terme el càlcul voluntari de la petjada de carboni de la vostra empresa mitjançant la metodologia proposada pel MAGRAMA?

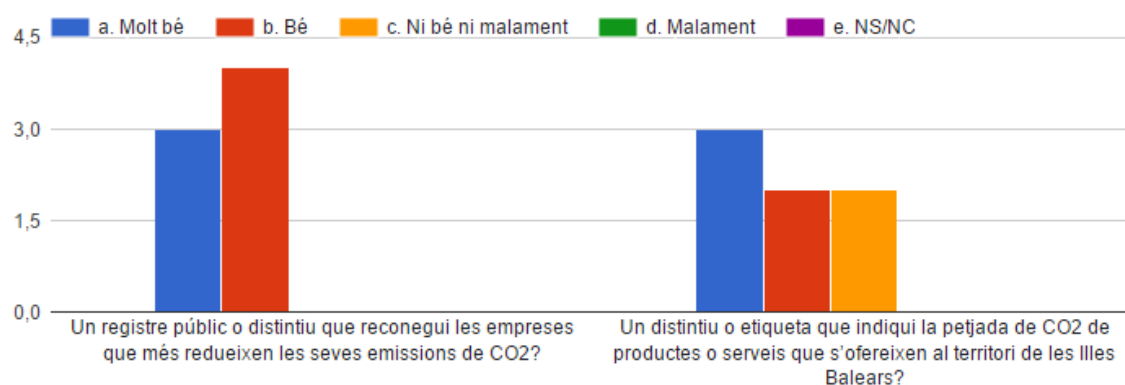
6. Algunes lleis de canvi climàtic (com la d'Andalusia o el Regne Unit) preveuen un fons de compensació de canvi climàtic per a empreses: com menys fan per reduir les seves emissions, més han de contribuir al fons, mentre que es compensen aquelles que més redueixen el seu impacte. Creis que seria interessant aquest concepte per incentivar actuacions contra el canvi climàtic a les Illes Balears?

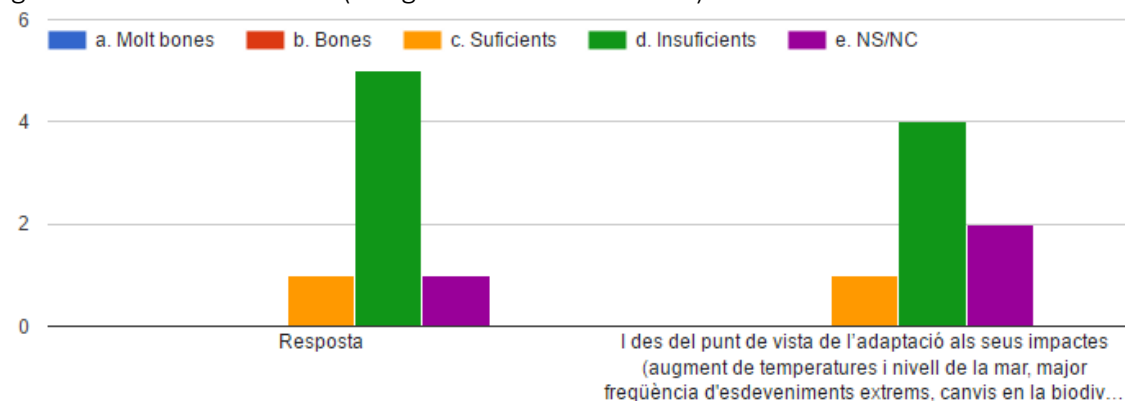
7. Com valoraríeu l'aprovació de subvencions que fomentassin la reducció d'emissions de CO2 per a activitats dutes a terme al territori de les Illes Balears?

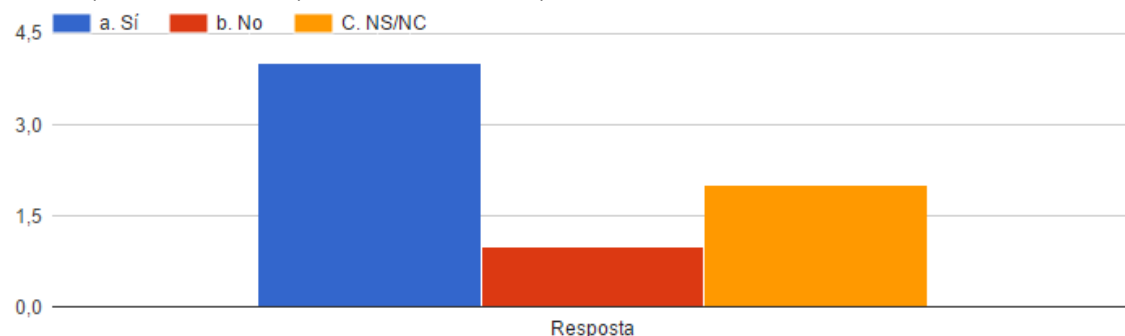
8. Com valoraríeu?:

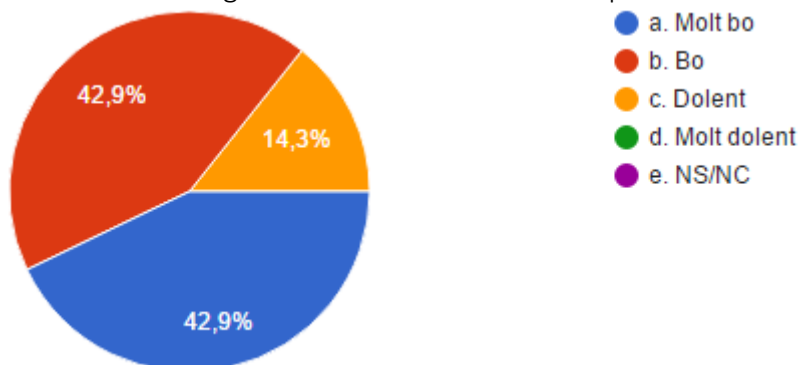
9. Com valoreu les polítiques que s'han impulsat fins ara a les Illes Balears per fer front al canvi climàtic des del punt de vista de la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle (mitigació del canvi climàtic)?

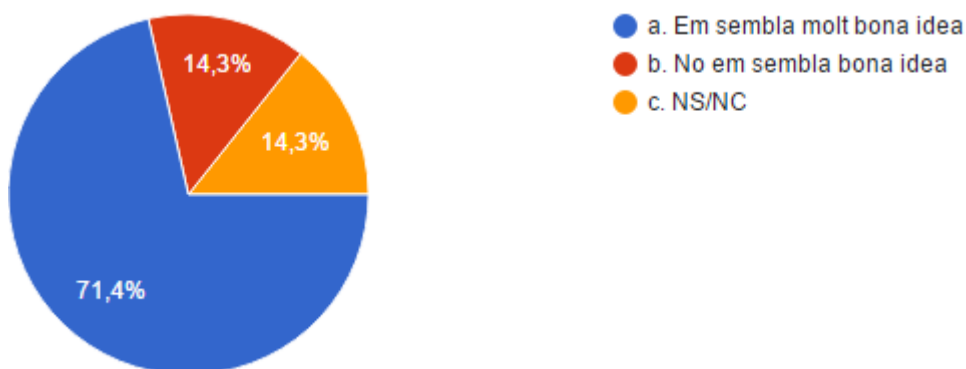
10. Creis que la vostra empresa sofrirà els impactes del canvi climàtic?

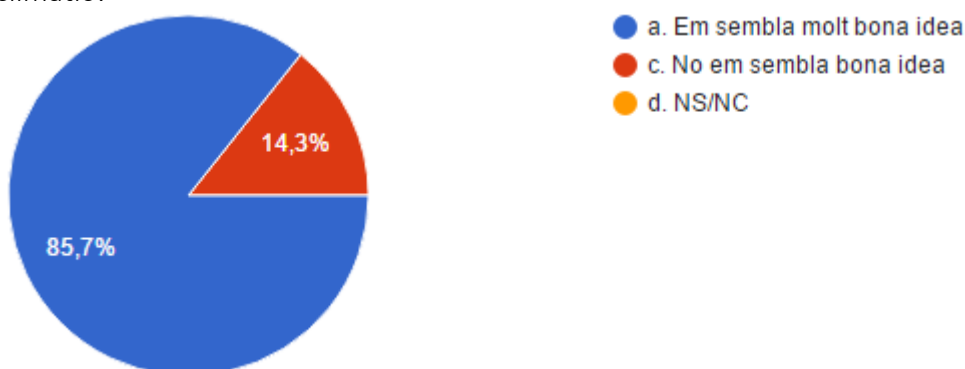
11. Considerau la legislació un bon instrument per fer front al canvi climàtic?

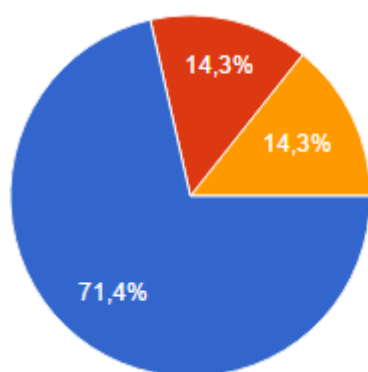
12. Com valoraríeu que el Govern de les Illes Balears impulsàs una llei de canvi climàtic que regulàs la seva pròpia actuació al sobre això, com estan fent altres comunitats autònomes com Catalunya o Andalusia?

13. Com valoraríeu que la futura llei de canvi climàtic de les Illes Balears involucràs els sectors privats i els orientàs per a dur a terme actuacions per fer front al canvi climàtic?

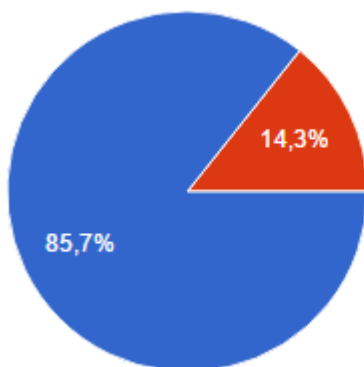

14. La petjada de carboni és un càlcul de quants de Kg de CO₂ s'han hagut d'emetre per fer possible un servei o producte (per exemple, en consum energètic, transport, etc.). A alguns llocs s'utilitza aquesta metodologia per informar els consumidors sobre les opcions amb menor impacte de cara amb vistes al canvi climàtic afavorint amb l'afavoriment, per exemple, d'aquelles que suposin un menor consum energètic o siguin producte local (menys emissions per transport). Creis que s'hauria de fer pública la petjada de carboni dels serveis i productes?

- a. Em sembla molt bona idea
- b. Em sembla bona idea per a alguns casos
- c. No em sembla bona idea
- d. NS/NC

15. Us agradaria formar part del procés de participació pública d'una futura llei de canvi climàtic de les Illes Balears?

- a. Em sembla molt bona idea
- b. No em sembla bona idea
- c. NS/NC

RESUM ENQUESTA ENTITATS SOCIALS

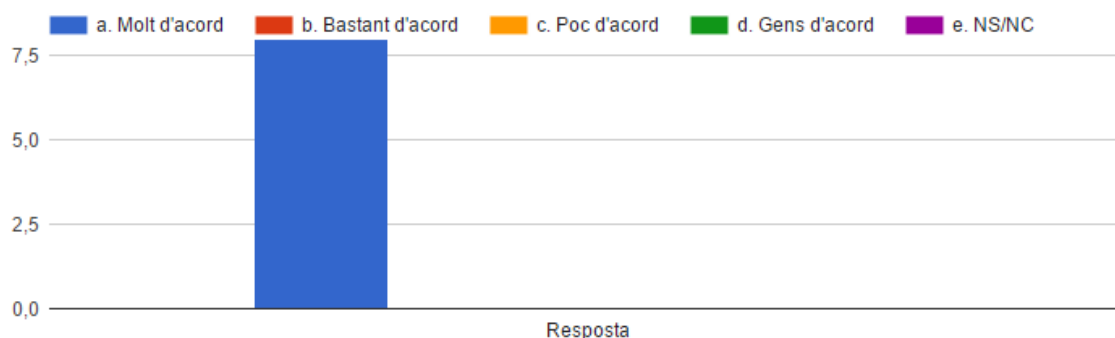
1. Àmbit d'actuació de l'entitat social:

Educació y Gestió Sostenible de la Terra i Ecosistemes
ACTIVA
Balears
TURISMO
La nostra filosofia combina una reflexió global sobre reptes i oportunitats de la sostenibilitat amb una acció local de millora social i econòmica. Gràcies a la nostra extensa xarxa de socis internacionals, operem principalment a Europa i la regió mediterrània.
difusió i innovació sociocomunitària
Menorca
Educació. Filosofia. Voluntariat

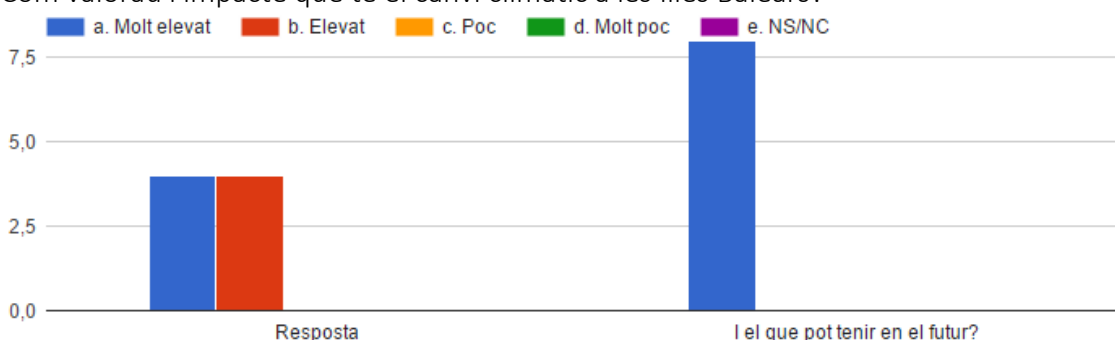
2. Quin impacte té o pot tenir el canvi climàtic en el vostre àmbit de treball?:

Elevat - 100%

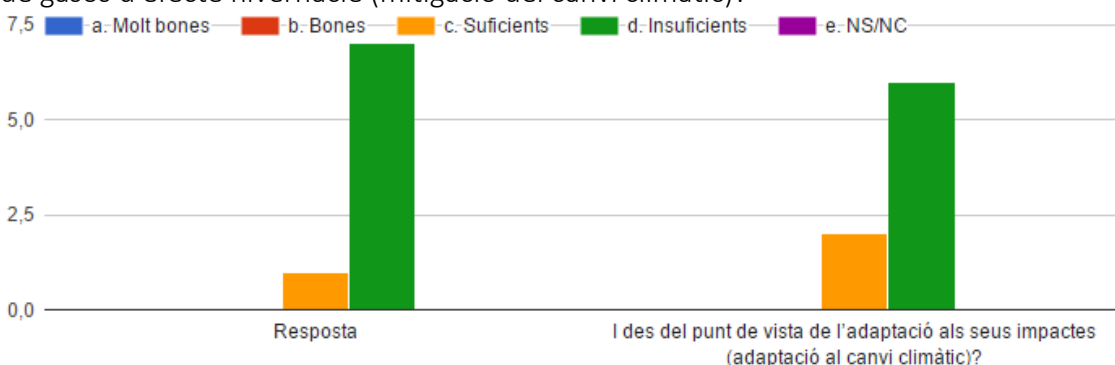
3. Estau d'acord amb l'afirmació que: el canvi climàtic és un repte al qual s'ha de fer front amb urgència?

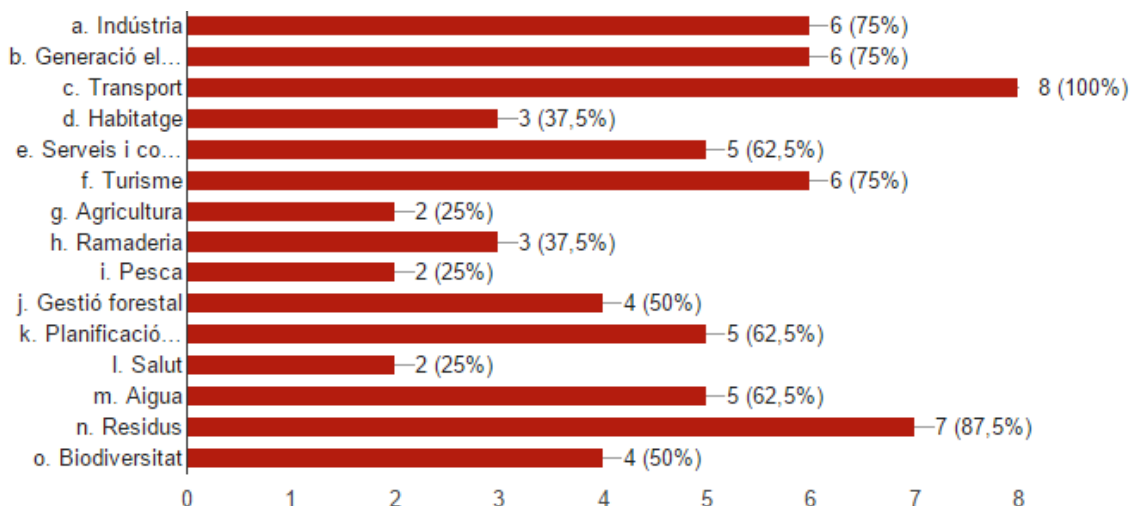
4. Com valorau l'impacte que té el canvi climàtic a les Illes Balears?

5. Com valorau les polítiques que s'han impulsat fins al moment a les Illes Balears per fer front al canvi climàtic des del punt de vista de la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle (mitigació del canvi climàtic)?

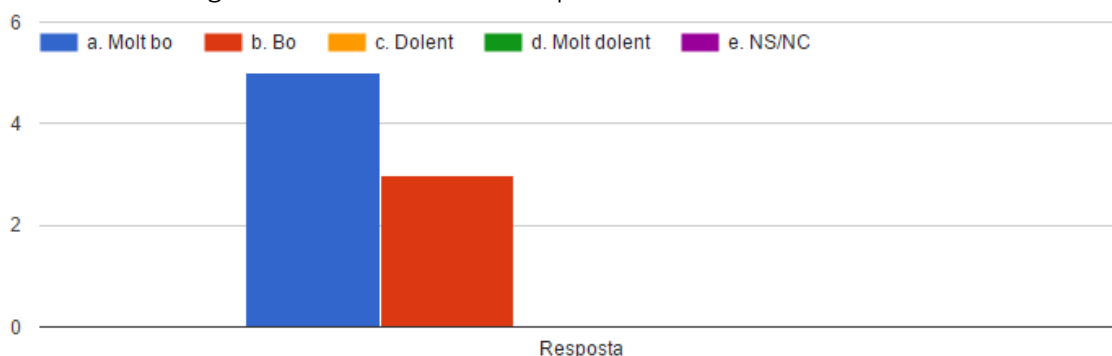
6. Dels àmbits següents, marcau-ne aquells que considereu més rellevants per enfocar actuacions davant el canvi climàtic a les Illes Balears (podeu marcar totes les opcions que considereu interessants):

7. Quins sectors s'haurien d'incloure en els objectius de reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle a la futura normativa autonòmica (marcau-ne tots els que considereu rellevants)?

- a. Les administracions públiques → 100%
- b. Les empreses → 87'5%
- c. La ciutadania a l'àmbit particular → 75%

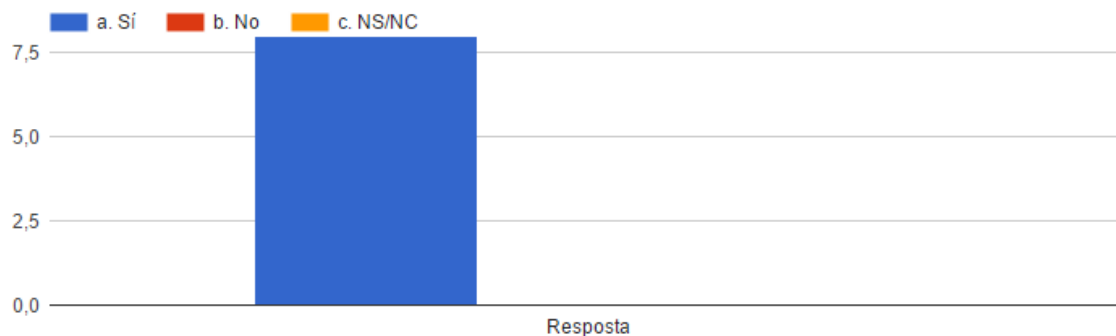
8. Considerau la legislació un bon instrument per fer front al canvi climàtic?

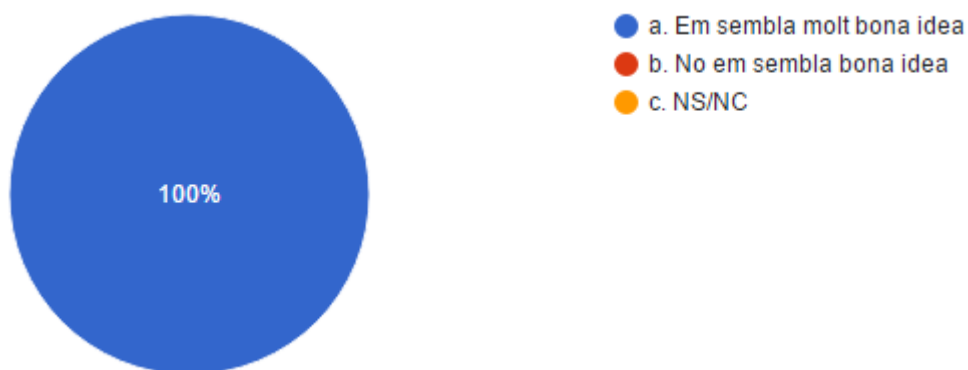
9. Com s'hauria de controlar el compliment dels objectius de reducció? (Marcau-ne totes les opcions que considereu rellevants)

- a. Amb un debat parlamentari específic → 50%
- b. Amb un organisme extern que controli l'activitat del Govern → 37'5%
- c. Amb l'obligació de que tota nova normativa requereixi un informe previ sobre el seu impacte climàtic → 62'5%

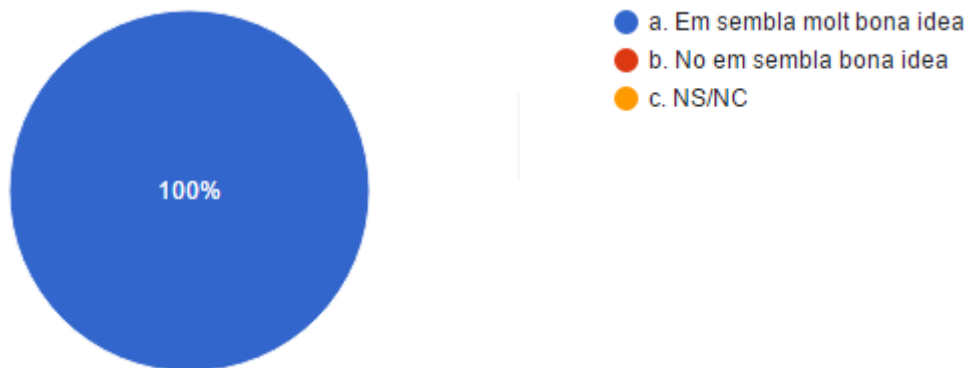
10. Creis que seria necessari millorar la sensibilització ciutadana sobre el canvi climàtic, i augmentar la participació ciutadana en els aspectes relacionats amb l'estat del clima?

11. Creis que seria interessant el foment i el desenvolupament de projectes de I+D+I en matèria de canvi climàtic?

12. Us agradaria formar part del procés de participació pública d'una futura llei de canvi climàtic de les Illes Balears?

13. Quines altres perspectives hauria de tenir en compte una llei autonòmica de canvi climàtic?

Inventario de recursos locales, decrecimiento de uso de recursos energéticos fósiles y importación de recursos como alimentación

Salud y beneficio, todos ganan, todos respiran conforme a un entorno agradable y sostenible. Seguridad vitalicia.

Cal que sigui "realista" i transversal. Si és fa només des d'una conselleria, no valdrà res.

- La aprobación de subvenciones que fomenten la reducción de las emisiones de CO2.

- Fondos de compensación de cambio climático para empresas.

- Orientaciones para realizar las actuaciones para hacer frente al cambio climático

Els avantatges i els inconvenients que comporta la insularitat haurien de ser estudiades de manera específica, v.gr. idoneïtat per cotxes elèctrics atès que els trajectes mai són massa llargs.

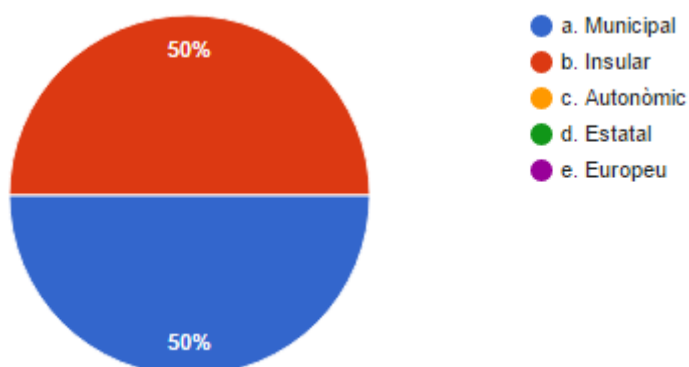
senzilla, pràctica, valenta, de control compartit

Trobam suficients les perspectives esmentades anteriorment, sempre i quan aquestes es compleixin i respectin

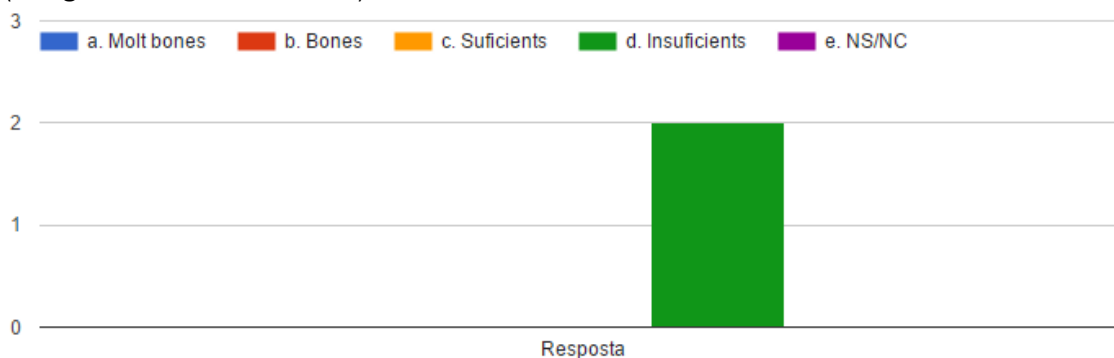
La pressió demogràfica i la sacralització del medi natural

RESUM ENQUESTA PARTITS POLÍTICS

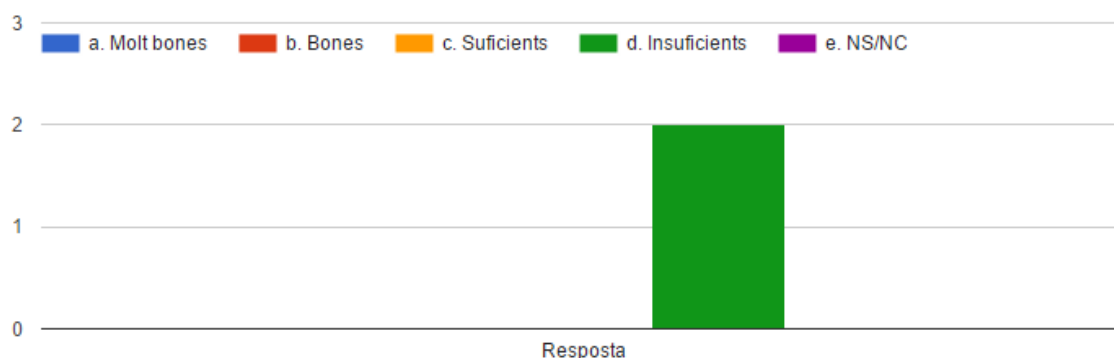
Àmbit d'actuació (marcau totes les opcions adients):

1. Com valoreu les polítiques que s'han impulsat fins ara a les Illes Balears per fer front al canvi climàtic des del punt de vista de la reducció de les emissions (mitigació del canvi climàtic)?

2. I des del punt de vista de l'adaptació als seus impactes (adaptació al canvi climàtic)?

3. Com valoraríeu la instauració d'un debat parlamentari anual de l'estat del clima?

Hauria d'estar basat en indicadors ambientals concrets amb rigor científic.

És desitjable i necessari

4. Quin tipus d'objectius creis que haurien de plantejar-se davant el canvi climàtic en una futura llei de canvi climàtic?

Transformació progressiva de la flota de cotxes de lloguer en cotxes elèctrics.

Assolir la sobirania energètica amb fonts renovables - canvi de model energètic.

Plantejar sobirania alimentària enfocada a producció ecològica, pensant en el disseny urbà i rural que permeti coexistència del sector primari.

Canvi de model de mobilitat, que contempli des de la mobilitat urbana, interurbana, interinsular i amb el continent.

Un nou model de territori adaptat a l'evolució del canvi climàtic.

5. Considerau necessari que l'Administració elabori estudis de petjada de carboni (càlcul de les emissions de CO₂ de les quals és responsable) de la seva activitat com a pas previ per a la seva reducció, com una acció que serveixi d'exemple per a la resta dels sectors emissors?

És imprescindible.

Sí, sempre i quan es dissenyi una metodologia comuna a les administracions i que sigui fàcilment adaptable a la resta de sectors.

6. Considerau necessària la fiscalització de les polítiques del Govern, quant als efectes sobre el clima?

Les polítiques ambientals han de ser transversals a tota l'acció de govern.

Sempre!

7. Com valoraríeu que una futura llei de canvi climàtic de les Illes Balears marcàs l'obligatorietat d'elaborar plans de canvi climàtic a curt termini, que anassin orientant la política cap a un objectiu a llarg termini?

Prèviament ha d'haver consens. Llavor sí s'haurien d'elaborar aquests plans.

Ho consideram necessari.

8. Com valoraríeu que una futura llei de canvi climàtic de les Illes Balears involucrés els sectors privats, amb l'orientació d'actuacions que s'han de dur a terme per fer front al canvi climàtic?

També és imprescindible.

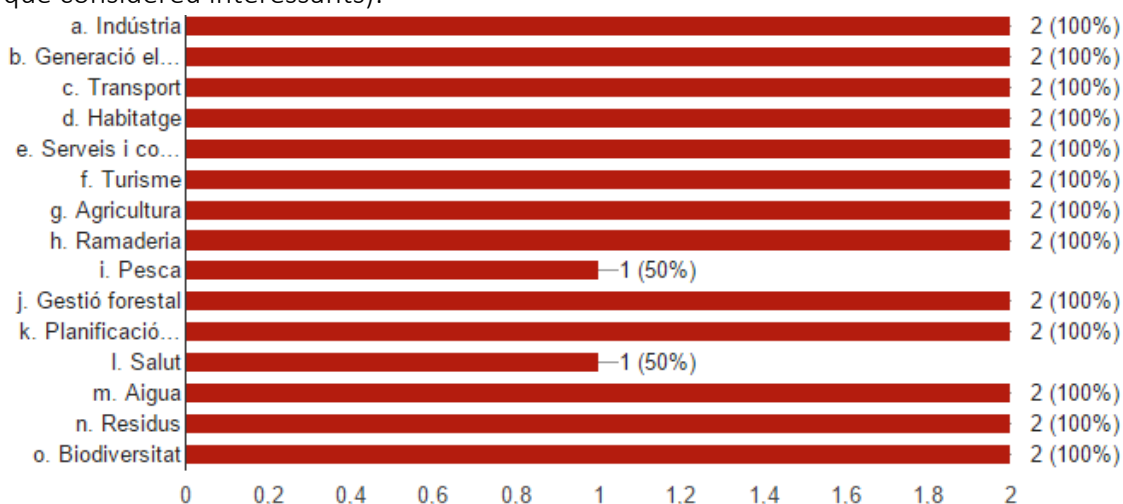
El Canvi Climàtic és cosa de tots, sense la implicació del sector privat no s'assoliran objectius.

9. Com valoraríeu que una futura llei de canvi climàtic de les Illes Balears involucràs els municipis i consells insulars, amb l'orientació d'actuacions que s'han de dur a terme per fer front al canvi climàtic?

És totalment necessari. S'ha d'incentivar les institucions que compleixen amb polítiques ambientals.

S'ha d'assessorar, forma i dotar d'eines de gestió/seguiment adequades.

10. Dels àmbits següents, marcau aquells que considereu que haurien d'incloure's en una futura llei de canvi climàtic de les Illes Balears (podeu marcar totes les opcions que considereu interessants):

11. Quin tipus d'actuacions creis que hauria de recollir una futura llei de canvi climàtic?

Establiment de fites clares amb procediments per arribar-hi. Incentivar els que compleixin i penalitzar els que no.

Ordenació territorial, definir límits d'ocupació turística i recuperació de sòls degradats orientats a funcions de captació de CO₂, mantenir un inventari de masses forestals i la seva capacitat de fixació de CO₂. Fixar sostres d'emissions de CO₂ per als diferents sectors.
Increment de la protecció del litoral i, si fos possible, assolir competències en les aigües territorial per protegir biodiversitat, en especial la posidònia.

12. Com creis que es podria reforçar el desenvolupament i la recerca en matèria de canvi climàtic?

Fent intercanvi d'informació entre institucions públiques i la UIB perquè aquesta faci informes anuals. També ha d'haver inversió en I+D+I

Dotar econòmicament programes de màster i doctorats relacionats amb CC i, crear mecanismes de finançament per a projectes de desenvolupament de tècniques baixes en carboni enfocades a la construcció, mobilitat i turisme.

13. Com creis que es podria millorar el coneixement i la participació pública en aspectes lligats al canvi climàtic?

Que a IB3 s'informi dels indicadors claus (petjada de CO₂, reciclatge,...) i la seva evolució.

Incorporar assignatura sobre CC a tots els nivells educatius.
Campanyes de formació per a treballadors dels diferents sectors.
Incorporar debats en les AL-21 i la possibilitat de definir projectes locals des de les mateixes.
Cicle de xerrades a les associacions veïnals, ateneus, centres culturals, etc.
Potenciar òrgans insulars que facilitin el coneixement i debat sobre CC i polítiques de mitigació (per exemple el Institut Menorquí d'Estudis).

14. Com creis que una futura llei de canvi climàtic de les Illes Balears hauria de recollir la gestió del canvi climàtic?

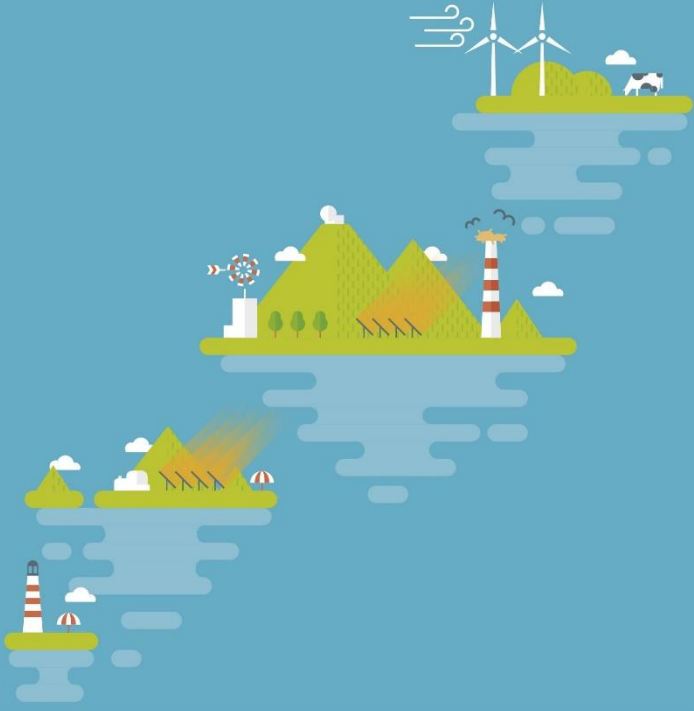
- a. A través d'un comitè específic o oficina de canvi climàtic, que integri a tots els òrgans del Govern involucrats.
- b. A través dels òrgans ja existents, però sense crear una nova entitat, amb una conselleria específica que s'encarregàs de la coordinació.
- c. Altres. Especificau-ne quins:
- d. NS/NC

Annex 4. Cartells

ILLES BALEARS
EMISSIONS
ZERO
AL 2050

Jornada de Presentació del Procés de Participació
de Canvi Climàtic
És el moment de dir-hi la teva!

26 de juliol de les 11.00h a les 13.00h
Auditori Parc Bit

Ho Organitza :

Hi Col·laboren :

Universitat
de les Illes Balears

Es prega confirmació d'assistència a info@energia.caib.es

ILLES BALEARS
EMISSIONS
ZERO
AL 2050

TALLER DE DEBAT CIUTADÀ

Procés de participació per a l'elaboració
d'una llei de canvi climàtic7 d'octubre de les 18.00h a les 21.00h
Molí d'en Polit
(Carrer de Conilles, s/n, 07500 Manacor)CONSELLERIA
TERRITORI, ENERGIA
I MOBILITATUniversitat
de les Illes BalearsInscripcions a: <http://canviclimatic.caib.es>

ILLES BALEARS
EMISSIONS
ZERO
AL 2050

TALLER DE DEBAT CIUTADÀ

Procés de participació per a l'elaboració
d'una llei de canvi climàtic

13 d'octubre de les 19.00h a les 21.00h
- Seu Universitària de Menorca-
Can Salort (C/ Santa Rita, 11, 07730 Alaior)

ILLES BALEARS
EMISSIONS
ZERO
AL 2050

TALLER DE DEBAT CIUTADÀ

Procés de participació per a l'elaboració
d'una llei de canvi climàtic20 d'octubre de 19.00-21.00
- Seu Universitària d'Eivissa -
(Carrer del Calvari, 1, 07800 Eivissa)G
O
I
B
/CONSELLERIA
TERRITORI, ENERGIA
I MOBILITATUniversitat
de les Illes BalearsInscripcions a: <http://canviclimatic.caib.es>

ILLES BALEARS
EMISSIONS
ZERO
AL 2050

TALLER DE DEBAT CIUTADÀ

Procés de participació per a l'elaboració
d'una llei de canvi climàtic

27 d'octubre de les 19.00h a les 21.00h

- Sa Riera -

(C/ de Miquel dels Sants Oliver, 2, 07122 Palma)

CONSELLERIA
TERRITORI, ENERGIA
I MOBILITATUniversitat
de les Illes BalearsInscripcions a: <http://canviclimatic.caib.es>

ILLES BALEARS
**EMISSIONS
ZERO**
AL 2050

TALLER DE DEBAT CIUTADÀ

Procés de participació per l'elaboració
d'una llei de canvi climàtic

2 de febrer de les 18.00 h a les 22.00 h

- Estació Intermodal de Palma -

Sala de formació dels Serveis Ferroviaris de Mallorca

G CONSELLERIA
O TERRITORI, ENERGIA
I MOBILITAT
B
/

Inscripcions a: <http://canviclimatic.caib.cat>

PROCÉS DE PARTICIPACIÓ DE CANVI CLIMÀTIC Meses sectorials

Setmana del 30 de gener al 3 de febrer de 2017

Turisme i
sector serveis

Empreses

Sector
energètic

Ciència i
innovació

Entitats
ecologistes

Sindicats

Partits
polítics

Sector
agrari

